

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΟΔΗΓΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

11
Η Ευρώπη των πολιτών (1)

Στην Ευρώπη των Πολιτών είναι αφιερωμένο το σημερινό, ενδέκατο τεύχος του **Οδηγού Υπηρεσιών του Δημοσίου**, με όλα όσα πρέπει να γνωρίζουμε για τα ταξίδια, τη διαμονή, στις σπουδές, την εργασία και τις διαφορές στο νόμιμο. Ακόμη, πληροφορίες για τις δυνατότητες προσφυγής στα ευρωπαϊκά όργανα για θέματα περιβάλλοντος.

Λόγω της μεγάλης ζήτησης, η κοινή έκδοση **INTERNATIONAL HERALD TRIBUNE — ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ**, διατίθεται πλέον σε περισσότερα σημεία πώλησης. Θα τη βρείτε αύριο Δευτέρα από νωρίς το πρωί στα περίπτερα, μαζί με τον ελληνικό τύπο.

Η Ε.Ε. άνοιξε τις πύλες της για την Κύπρο

Επισφραγίστηκε χθες και επισήμως η έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Κύπρου με την Κοινότητα, η οποία θα ξεκινήσει —όπως και με τις άλλες 10 υποψήφιες χώρες— στις 30 και 31 Μαρτίου, μεταδίδει ο απεσταλμένος μας στο Εδιμβούργο ΚΩΝ. ΖΟΥΛΑΣ. Η χθεσινή απόφαση του άτυπου Συμβουλίου των Εξωτερικών, που συνεδρίασε στο Εδιμβούργο, αποτελεί μια διπλωματική νίκη της ελληνοκυπριακής πλευράς. Και τούτο διότι οι σχετικές διατυπώσεις, όπως δήλωσε ο κ. Θ. Πάγκαλος, «δεν προϋποθέτουν την επίλυση του πολιτικού προβλήματος της Κύπρου, για την πρόοδο των ενταξιακών της διαπραγματεύσεων», παρότι προς αυτήν την κατεύθυνση ασκήθηκαν πιέσεις από τη Γαλλία. Ενδεικτικές είναι οι δηλώσεις της βρετανικής προεδρίας αμέσως μετά τη χθεσινή συνεδρίαση, σύμφωνα με τις οποίες θα ήταν άδικο να τιμωρηθεί η Κύπρος εξαιτίας της ύρνησης των Τουρκοκυπρίων να μετέχουν στις διαπραγματεύσεις. Μάλιστα ο Βρετανός υπουργός Εξωτερικών κ. Ρόμπιν Κουκ τόνισε ότι θα ήταν παράλογο να δοθεί η δυνατότητα σε μια τρίτη χώρα (Τουρκία) να έχει το δικαίωμα του βέτο στις διαπραγματεύσεις, ενώ ο Γερμανός ομόλογός του κ. Κλάους Κίνγκελ σε σχετική ερώτηση για το τι θα πράξει η Ε.Ε., αν η Αγκυρα επιχειρήσει την προσχώρηση εδαφών του νησιού στη γειτονική χώρα, εξέφρασε την ελπίδα ότι «η Τουρκία δεν θα πάει τόσο μακριά...». (Σελ. 12)

ΣΕΡ ΝΤΕΪΒΙΝΤ ΧΑΝΕΪ

Προχωρούμε και χωρίς τους Τουρκοκυπρίους

Οι συνομιλίες για την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. θα αρχίσουν στις 31 Μαρτίου με ή χωρίς τη συμμετοχή των Τουρκοκυπρίων, δηλώνει σε αποκλειστική συνέντευξη του στην «Κ» ο ειδικός απεσταλμένος της βρετανικής προεδρίας σερ Ντέιβιντ Χανέι. Χωρίς δε να προδικάζει την έκβασή τους, τονίζει πως οι προσπάθειες αποσκοπούν στην ένταξη μιας «ενωμένης Κύπρου», με τις δύο κοινότητες πολιτικά ισότιμες. (Σελ. 12)

ΙΣΤΟΡΙΚΟ & ΜΟΥΣΙΚΟ ΛΕΥΚΩΜΑ 1971

ΚΟΥΠΟΝΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

SIBELIUS, NIELSEN, EMI
RACHMANINOV, HOLST 5 CD
ΚΕΤ ΤΟΜΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΑ
ΜΑΡΤΙΟΣ

Υποτίμηση: εκτόξευση ή κατάρρευση

Ο πρωθυπουργός επωμίζεται τη βαρύντατη ευθύνη για την έκβαση του εγχειρήματος

Η ελληνική οικονομία εισήλθε από προχθές σε νέα **ιστορική περίοδο**. Η απόφαση ένταξης της δραχμής στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών, ανεξαρτήτως των συνθηκών υπό τις οποίες εξασφαλίσθηκε, συνιστά **σβαρότατη μεταβολή**, που ξεπερνά κατά πολύ τις άμεσες συνέπειες της υποτίμησης του εθνικού νομίσματος. Η δραχμή εισήλθε στο κλαμπ των ισχυρών και το ζήτημα που τίθεται πλέον είναι **πώς θα διατηρήσει τη θέση της** εκεί και πώς αυτή η απόφαση θα αποτελέσει ευκαιρία για την απογείωση της ελληνικής οικονομίας. Βεβαίως οι συνέπειες για τις επιχειρήσεις και όσους ιδιώτες έχουν δανεισθεί σε συνάλλαγμα **θα είναι σημαντικές**, αφού θα αυξηθεί η

δανειακή τους επιβάρυνση, κατά το ποσοστό της υποτίμησης του νομίσματος. Όπως επίσης **σοβαρές θα είναι οι συνέπειες για τους καταναλωτές** κυρίως εισαγομένων προϊόντων, οι τιμές των οποίων προφανώς **θα αυξηθούν**. Από την άλλη πλευρά, όμως, η ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας, του προβληματικού αγροτικού τομέα, του τουρισμού και των εξαγωγικών επιχειρήσεων **θα ενισχυθεί σημαντικά**. Επιπλέον εκτιμάται ότι, στο βαθμό που τα συνοδευτικά μέτρα είναι ισχυρά, η διαβρωτική νομισματική πίεση των τελευταίων πέντε μηνών **θα υποχωρήσει** και ταχεία θα είναι η **μείωση των επιτοκίων** χορηγήσεων και καταθέσεων από 2 έως 4 ποσοστιαίες μονάδες.

Η μεγάλη πρόκληση και η ανάλογη ευθύνη αφορούν πλέον στην κυβέρνηση και προσωπικά στον πρωθυπουργό κ. Κ. Σημίτη. Είναι υποχρεωμένος, έναντι αυτής της ιστορικής απόφασης, **να ξεπεράσει τον εαυτό του** και το κόμμα του. **Να επιβάλει τις μεγάλες διαρθρωτικές αλλαγές και να τις υπερασπίσει μέχρι τέλους**. Θέτοντας συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και ξεπερνώντας τις εσωτερικές αντιδράσεις και αντιπαλότητες. Το μήνυμα από τις Βρυξέλλες είναι σαφές. Έχετε την υποστήριξη μας αν προχωρήσετε σε μεγάλα ανοίγματα στην αγορά εργασίας, αν επεμβαίτε στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, αν επιταχύνετε τις ιδιωτικοποιήσεις κρατικών επιχειρήσεων

και τραπεζών, αν εισαγάγετε τη μέθοδο της αυτοχρηματοδότησης στα μεγάλα έργα, αν επιβάλετε δημοσιονομική πειθαρχία και αν προχωρήσετε στη μεταβολή των δομών λειτουργίας και οργάνωσης της οικονομίας. Η υποτίμηση και η ένταξη της δραχμής στο ΜΣΙ, δείχνει ενταγμένη σε ένα ευρύτερο οικονομικό σχέδιο. Αν τούτο εκτελεσθεί με **συνέπεια**, χωρίς παλινωδίες και υπαναχωρήσεις, ίσως να αποτελέσει μια **νέα αφετηρία** για τα ελληνικά οικονομικά πράγματα, ανάλογη εκείνης του Μαρκεζίντ το 1953. Αν εγκαταλειφθεί στη μέση η υπονομευθεί εκ των έσω, τότε **μόνο δεινά** περιμένουν τον ελληνικό λαό. (Σελ. 4, 49, 50, 51)

Οριστικοποιήθηκαν τα διαρθρωτικά μέτρα

Από το Υπουργικό Συμβούλιο

Οριστικοποιήθηκαν χθες στο Υπουργικό Συμβούλιο τα διαρθρωτικά μέτρα που θα ληφθούν για να συνοδεύσουν την απόφαση ένταξης της δραχμής στο Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα. Όπως ανέφερε ο πρωθυπουργός κ. Κ. Σημίτης, τα μέτρα αυτά προβλέπονται στον προϋπολογισμό και τώρα εξειδικεύονται. Τόνισε, μάλιστα, χαρακτηριστικά ότι δεν πρόκειται να ληφθούν νέα. Αυτά τα μέτρα, που θα ανακοινώσει επισήμως σήμερα ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας είναι: Μετοχοποιήσεις και συγχωνεύσεις τραπεζών, εκτός της Εθνικής και της Αγροτικής, επιτάχυνση της εξυγίανσης της Ολυμπιακής, του ΟΣΕ και του ΟΑΣΑ, ιδιωτικοποιήσεις ΔΕΚΟ, προώθηση μικρού πακέτου για το ασφαλιστικό μέχρι το 2000, σταθερή μισθολογική πολιτική. Ο πρωθυπουργός διέψευσε τα σενάρια περί πρόωρων εκλογών. Ενώ ο κ. Παπαντωνίου, επιχειρώντας να δικαιολογήσει γιατί έγινε γνωστή η πληροφορία περί υποτιμήσεως που προκάλεσε όργιο κερδοσκοπίας πολλών δια. δρχ., υποστήριξε ότι το αίτημα για ένταξη στο ΕΝΣ έγινε την Πέμπτη το βράδυ και οι παραλήπτες του αιτήματος ήταν τόσο πολλοί που δεν μπορούσε τελικά να κρατηθεί μυστικό. (Σελ. 14)

Σκίτσο του Ηλία Μακρί

Τερματίζεται η εκλογολογία

Ανατροπή των δεδομένων

Οι εξελίξεις στο μέτωπο της δραχμής διαμορφώνουν νέα πολιτικά δεδομένα, τα οποία σε μεγάλο βαθμό θα εξαρτηθούν από τον τρόπο που οι αγορές θα υποδεχθούν από αύριο το ποσοστό της υποτίμησης. Προς το παρόν, τα κόμματα της αντιπολίτευσης τηρούν στάση αναμονής, περιοριζόμενα σε προκαταρκτικές βολές. Το ενδεχόμενο πρόωγων εκλογών τον Οκτώβριο (μαζί με τις δημοτικές νομαρχιακές), που ως σενάριο απασχόλησε πολύ το τελευταίο διάστημα τα πολιτικά επιτελεία, εκ των πραγμάτων απομακρύνεται. Είναι παρακινδυνευμένη, όμως, κάθε πρόβλεψη για το 1999, δεδομένου ότι είναι πολύ νωρίς για το σχεδιασμό τέτοιων χρονικής εμβέλειας. Η πρώτη προτεραιότητα του πρωθυπουργού είναι η σταθεροποίηση της κατάστασης και η απόσπαση μιας πολιτικής δέσμευσης της Ε.Ε. ότι η Ελλάδα θα ενταχθεί οπωσδήποτε στην ΟΝΕ το 2001. (Ρεπορτάζ σελ. 4, ανάλυση σελ. 10)

Συναλλαγή κράτους και καταπατητών

Γ. Δρυς: Αλλαγές και στο σύστημα αντικειμενικών αξιών των ακινήτων

Δικαίωμα εξαγοράς δημοσίων εκτάσεων που έχουν καταπατηθεί πριν από το 1987 από ιδιώτες, παρέχεται με ειδικό νομοσχέδιο του υπουργείου Οικονομικών, το οποίο φέρει σήμερα στη δημοσιότητα η «Καθημερινή».

Ο χαρακτήρας του μέτρου είναι καθαρά εισπρακτικός, καθώς το ύψος των αποζη-

μιώσεων που θα εισπράξει το Ελληνικό Δημόσιο από την υπόθεση αυτή υπερβαίνει τα 150 δισ. δρχ. Σύμφωνα με το νομοσχέδιο, οποιοσδήποτε κατέχει αυθαίρετα δημόσιο κτήμα, είτε έχει τίτλους είτε όχι, δικαιούται να ζητήσει την εξαγορά αυτού, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 6 μηνών. Για τα κτήματα που βρίσκονται σε περιαστικές ή

παραλιακές εκτάσεις, το τίμημα καθορίζεται στο ύψος της αντικειμενικής αξίας προσυζητημένης κατά 10%.

Εξάλλου, με συνέντευξη του στην «Κ» ο υφυπουργός Οικονομικών κ. Γ. Δρυς προαναγγέλλει αλλαγές στο σύστημα αντικειμενικών αξιών των ακινήτων. (Σελ. 49, 52 και 63)

Χωρίς τάξη και ασφάλεια

Ενώ η αστυνομία περιί άλλα τυρβάζει...

Μέρα με τη μέρα το αστυνομικό δελτίο στερεί από την Αθήνα το στατιστικό της «πλεονέκτημα» της ασφάλειας, έναντι των ξένων μεγαλουπόλεων.

Η σωρεία των βίαιων ληστειών, των κλοπών και διαρρήξεων έχει σπείρει στην πόλη ανησυχία και ξενοφοβία, ενώ η αδυναμία της αστυνομίας —με το 50% του προσωπικού

της αποσπασμένου σε άλλα καθήκοντα— να εγγυηθεί τη δημόσια ασφάλεια, απειλεί να ζωντανέψει και φαινόμενα αυτοδικίας. Ο νόμος θέτει σ' αυτήν σοβαρούς περιορισμούς, αλλά οι δραματικές —ή και δραματοποιημένες— τηλεοπτικές εικόνες των θυμάτων, κάθε άλλο παρά ψύχραιμη αντιμετώπιση προδιαθέτουν. (Σελ. 29)

Πώς έπεσε το «Γιάκοβλεφ»

Το πόρισμα της Επιτροπής αποκλειστικά στην «Κ»

Η τραγωδία του ουκρανικού «Γιάκοβλεφ», που παρέσυρε στον θάνατο 75 ανθρώπους, ζωντανεύει μέσα από το αποκλυπτικό πόρισμα της Επιτροπής Διερεύνησης, το οποίο φέρνει σήμερα στο φως η «Κ». Όσα διεμήφησαν τα τελευταία δραματικά λεπτά της μοιραίας πτήσης, καθώς και τα στοιχεία από τα «μαύρα κουτιά», φέρνουν στην επιφάνεια την άγνοια, την ασυνεννοησία και την απειρία του πληρώματος. Το πόρισμα αναμένεται να κοινοποιηθεί επισήμως στις 15 Απριλίου —όμως για τους αθώους επιβάτες, ο επίλογος έχει προ πολλού γραφτεί, με μια σπαρτακτική κραυγή, στα ρωσικά: «Βουνα! Σήκωσε το αεροπλάνο!». (Σελ. 27)

ΑΠΟΦΕΙΣ

Η ανέφικτη φορολογία

Το ύψος των φορολογικών επιβαρύνσεων που, κάθε φορά, μπορούν να επιβληθούν στο μεγάλο κεφάλαιο, δεν καθορίζεται από ιδεολογίες και κοινωνικούς οραματισμούς. Βγαίνει από έναν ψυχρό υπολογισμό των πλεονεκτημάτων που μπορεί να παρέχει η χώρα για κάθε επιχείρηση σε σύγκριση με τα μειονεκτήματα (ανάμεσα στα οποία είναι και το ύψος του φόρου). Ο φόρος δεν μπορεί να είναι παρά τόσος ώστε η οικονομική αποτίμηση του αθροίσματος των πλεονεκτημάτων να είναι ανώτερη από την οικονομική αποτίμηση των μειονεκτημάτων, σχολιάζει ο καθηγητής **Γ. Κουμάντος**. (Σελ. 6)

Ντριμπλάροντας τον εαυτό μας

Η mania της ντρίμπλας που διακατέχει τον ιδιωτικό και τον δημόσιο βίο, δεν υποδεικνύει απλώς ότι τα «όλα» μας υπέρ του θεάματος παρά υπέρ του αποτελέσματος —δε γινώσκουμε μόνο τον φανατισμό, τη φιλαρέσκεια, τη συμμετοχή μας υλικού από τη φύττα του Ντόλνι και τη ροπή μας να παρακάμπτοντας την πραγματικότητα, δίνων στα τεχνάσματά, ακόμη και στα τακτικά, η χρήση τους να εξοικονομήσει και η μας, σχολιάζει ο **Π. Μπουκάλας**. (Σελ. 1)

Επερχόμενες γενιές

Τον τελευταίο καιρό είναι συχνές οι επισκέψεις σχολείων της επαρχίας στους μεγάλους, αμερικανικού τύπου, πολυ-κινηματογράφους. Καταφθάνουν με πούλμαν, κάνουν ένα ντους «πολιτισμού» και επιστρέφουν στη μικρή τους πόλη. Διοργανωτές όλων αυτών των θλιβερών εκδηλώσεων είναι το ελληνικό σχολείο και κάποιοι άλλοι επίσημοι φορείς —ούλλοι γονείς. κλπ. Με τις επιλογές τους αντανακλούν το δράμα της επερχόμενης γενιάς. Προσεγγίζουν παιδιά που θα αναπαράγουν ότι χειρότερο από το σημερινό τοπίο των ήλων και θεαμάτων, επισημαίνει η **Α. Μιχαλοπούλου**. (Σελ. 31)

Πολιτισμός ή φολκλόρ;

Η συνειδητοποίηση της διαφοράς του πολιτισμού από το φολκλόρ, της ελληνικότητας από τον εθνικισμό, απουσιάζει όχι μόνο από τον ελληνισμό της Αμερικής, αλλά και από το ίδιο το «εθνικό κέντρο». Η ελλαδική πολιτική δεν υποψιάστηκε ποτέ ότι διαχειρίζεται την οικονομική πολιτική του πολιτισμού και όχι έναν επαγγελματικό εθνικισμό. Η φράση του Τσαρούχη ότι «δεν μπορείς να είσαι Έλληνας αν δεν είσαι κοσμοπολίτης» δεν βοήθη αντίκρουση στην κοινωνική μας νοοτροπία, στην παιδεία μας, στην πολιτική μας πράξη, παρατηρεί ο **Χ. Γιανναράς**. (Σελ. 10)

Θα μειωθούν αποδοχές των ιπταμένων της Ο.Α.

Και αύξηση των ωρών απασχόλησης

Περικοπή επιδομάτων, που σημαίνει μειώσεις αποδοχών, αλλά και αύξηση της εβδομαδιαίας απασχόλησης των ιπταμένων, θα εισηγηθεί την εβδομάδα αυτή η διοίκηση της Ολυμπιακής, στο πλαίσιο των αλλαγών που θα επέλθουν στους κανονισμούς εργασίας του προσωπικού στον εθνικό αερομεταφορέα. Οι αλλαγές αυτές, απαιτούν βέβαια από την κυβέρνηση ευρύτερες νομοθετικές παρεμβάσεις στον τομέα της απασχόλησης στις ΔΕΚΟ και θα περιλαμβάνουν:

να στο γενικότερο πακέτο των μέτρων που θα εξαγγελθεί για την αναδιάρθρωση του δημόσιου τομέα.

Μετάξύ των άλλων, οι αλλαγές που εισηγείται η διοίκηση της Ο.Α., προβλέπουν την περικοπή κατά 50% του επιδόματος τροφής που αντιστοιχεί σήμερα σε μηνιαίες αποδοχές 70.000 δρχ., την περικοπή των ταξιδιωτικών εκπτώσεων κατά 40%, καθώς και την αύξηση της απασχόλησης για πιλότους, φροντιστές και συνοδούς, από 40 σε 48 ώρες εβδομαδιαίως. (Σελ. 49)

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Κίνδυνοι και προσδοκίες

Η «επομένη ημέρα», μετά την υποτίμηση της δραχμής και τον προσδιορισμό των κεντρικών ισοτιμιών της έναρξης των ευρωπαϊκών νομισμάτων, ξημερώνει αύριο, αλλά θα έχει διάκριση... ετών. Η κυβέρνηση αντιμετωπίζει τη δυσχερή πρόκληση να μεταβάλει την ένταξη του εθνικού νομίσματος στον Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών σε ουσιαστικό βήμα προς τη συμμετοχή της χώρας στην ΟΝΕ, αλλά και να πείσει τις αγορές ότι η νέα, ασθενέστερη, ισοτιμία προσδιορίζεται ως μακροπρόθεσμος ανθεκτική. Μεγάλη και «βαριά» απόφαση, η υποτίμηση θα κινδύνευε όχι μόνον να απολέσει τα ο-

(Συνέχεια στη σελ. 2)

CHRISTIE'S

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΓΑΛΥΠΤΙΚΗ
ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ
ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ
19ου και 20ού αιώνα

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας της προσεχούς δημοπρασίας μας οι ειδικοί μας θα είναι στη διάθεση όλων όσων ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν με έργα στη δημοπρασία για εκτιμήσεις και συμβουλές.

CHRISTIE'S HELLAS LTD.
Φιλελλήνων 26, 105 58 Αθήνα
Τηλ.: (01) 324 6900, Fax: (01) 324 6925

και σήμερα
και αύριο
... και
καθε
μερα
ο ΠΙ-ΜΙ

παντα
στην πιο
φθηνή τιμή

Κίνδυνοι και προσδοκίες

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

φέλη της, αλλά και να αποδειχθεί αφετηρία νέων δεινών, αν οι αγορές την εκλάβουν ως πρώτη ελληνική υποχώρηση - και άρα ως ενθάρρυνση να εντείνουν τις επιθέσεις τους.

Η πρόκληση είναι κρίσιμη και δυσχερής, όχι μόνον επειδή οι κερδοσκοπικές πιέσεις δεν περιορίζονται από τις «πραγματικές» ισοτιμίες της αγοραστικής δύναμης των νομισμάτων (ο δείκτης Μακντόναλντ εμφανίζει τη δραχμή πολύ λιγότερο υπερτιμημένη απ' ό,τι συζητείτο στις αγορές), αλλά και επειδή λόγω των κριτηρίων συγκρίσεως και, εν συνεχεία, των λεγόμενων συμφάνων σταθερότητας, οι κυβερνήσεις έχουν λιγότερα όπλα αμύντης.

Εναντί της προκλήσεως, η κυβέρνηση δεν έχει άλλη οδό από την προώθηση των μέτρων, που επί καιρό συζητούνται, αλλά ακόμη «ξετάζονται». Είναι τώρα επάναγκες να προωθηθεί η μετοχοποίηση των ΔΕΚΟ και η ιδιωτικοποίηση όλων των μη στρατηγικών κρατικών επιχειρήσεων - να καταβληθεί σοβαρή προσπάθεια περιορισμού των δαπανών, αξιοποίησης της κρατικής περιουσίας και αναπρογραμματισμού του δημοσίου χρέους - να επιχειρηθεί η αναγκαία τομή στην αγορά εργασίας και στο ασφαλιστικό σύστημα - να ενταχθεί η εκτέλεση των μεγάλων έργων με αυτοχρηματοδότηση - να μελετηθεί σοβαρά η διά κινήτρων - και όχι μόνον ποινών - διευρυνση της φορολογικής βάσεως, ώστε να ενταχθεί μέρος της αδήλως οικονομίας στην ε-πίσημη.

Είναι προφανές ότι αυτά τα «διαρθρωτικά» μέτρα, τα περιοριζόμενα επί μακρόν στο επίπεδο των συζητήσεων, έχουν επαχθές κοινωνικό και πολιτικό κόστος. Αν το πρώτο πρέπει να σταθμισθεί με προσοχή, το δεύτερο - υπό την μικροπολιτική χροιά των επιμέρους παρεμβάσεων και αντιδράσεων - πρέπει να αγνοηθεί με τόλμη και αποφασιστικότητα. Αν μη τι άλλο, η απομάκρυνση του πειρασμού περί προόδων εκλογών υποχρεώνει την κυβέρνηση να εγκαταλείψει τους τακτικούς ελιγμούς και να στρωθεί στη δουλειά. Αν δεν το κάνει, θα κινδυνεύσει να συνδέσει την παρουσία της με την «χορεοποίηση» του νομίσματος και της οικονομίας μας.

Τούτη η χώρα, έχει ταλαιπωρηθεί πολύ από τα σκάνδαλα και ακόμη και από την «α-πλή» σκανδαλολογία, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο και σε διάφορα επίπεδα: από τον καθαρά οικονομικό (κα αυτό μας αφορά όλους, γιατί το δημόσιο χρήμα που δίνεται βγαίνει από τις... δικές μας τσέπες!) μέχρι τον ακραιφνώς πολιτικό, αλλά και τον «θεσμικό» σε επίπεδο λειτουργίας των διαφόρων εξουσιών (που θεωρητικά - ενίοτε ΜΟΝΟΝ θεωρητικά! - είναι «ανεξάρτητες») δηλαδή: και στον τομέα του δημοκρατικού μας πολιτεύματος...

Ας πούμε, το γεγονός ότι η Ελλάδα δεν θα «μετρήσει» με το ζηνέρωμα του 2000, ενώ θα μπορούσε να έχει (και σταδιακά να επεκτείνει...) εδώ και 40 χρόνια, οφείλεται σ' ένα πρωτοεξέλιδο τίτλο της (τοπικής) «Αθηναϊκής», που κραύγαζε «έξω οι κλέφτες!», με αποτέλεσμα ο τότε πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Καραμανλής να ανακαλέσει την απόφασή του να αναθέσει την κατασκευή του μετρό σε Ιάπωνες, με αυτοχρηματοδότηση και εκμετάλλευσή του έργου για 30 χρόνια - σπέρμα, θα το εκμεταλλευόμασταν πλέον εμείς!

Ήταν πράγματι σκάνδαλο εκείνη η ανάθεση ή απλή και κομματικοπολιτικά υποκανούμενη «σκανδαλολογία»; Ψάξε βρες, μισό αιώνα μετά - το μόνο βέβαιο είναι ότι σπέρμα... δεν έχουμε «μετρό» και ότι «τότε» το Πανελλήνιο ασχολιόταν με το σκάνδαλο με ή χωρίς εισαγωγικά! Και μήπως και για το σπέρμα (του 2000 δηλαδή) μετρό, με τις αλληπαλές καθυστερήσεις, τις αναθεωρήσεις, τις ανακοστολογίες, τις πρόσθετες συμφωνίες και πρωτόκολλα που έχουν επισυμβεί... διακοσμητικά και διακοσμητικά από τις αρχές της δεκαετίας, ποιος μπορεί να πει με βεβαιότητα αν το έργο συνιστά ή όχι «σκάνδαλο»;

Η... ειδοποιός διαφορά του «τότε» με το «σήμερα» (σήμερα, στην εποχή των ηλεκτρονικών μέσων, της άμεσης πληροφόρησης και της επιστημονικής προπαγάνδας - ακόμη και οι πολιτικοί αρχηγοί μας καταφεύγουν στα «τερίπια» της, ακόμη και τα πολιτικά μνημόνια των κομμάτων... επαγγελματίες διαφημιστές τα βγάζουν!) είναι πως άλλοτε τα σκάνδαλα και η προβολή τους ήταν η εξαίρεση - ίσως η προβολή και η δημοσιοποίησή τους... - ενώ στις μέρες μας είναι... ο κανόνας! Με το που ανακοινώνεται ένα έργο, μια σύμβαση, μια προμήθεια, στίβουν... ορδονοχτά τα μάτια και τ' αυτιά μας να δεχθούμε και το παρασκήνιο του σκανδάλου.

Και βέβαια, η... «επισπομποποίηση» της σκανδαλολογίας και των βλαπτικών υπονομιών για μίζες και περιέργια... «αλοεβρίσσει» ήρθε στα μέσα της δεκαετίας του '80, μ'

ΑΝΕΜΟΔΕΙΚΤΗΣ...

Σκίτσο του Ηλία Μακρίδη

εκείνη την πρωτοφανή δήλωσή του μακαρίτη Ανδρέα Παπανδρέου, «είπαμε να παίρνουμε και κανένα «δωράκι» αλλά όλα και... 500 εκατομμύρια». Ήταν η πρώτη φορά που δι' επισήμων χειλέων (έστω κι αν δεν αφορούσε τον ίδιο αλλά κάποια διοίκηση της... ΔΕΗ - συγκλονιστικά «επίκαιρο» έ;) ετίθετο «πλάφον» στην... διαφθορά, την συναλλαγιά, τα «διαπλεκόμενα» - αν και αυτή το τελευταίο όρος, μπηκε (κα έμεινε κυρίαρχα) αρκετά αργότερα στην ζωή μας και την πολιτική ορολογία.

Σκάνδαλα (ή «σκάνδαλα») με τα «ψεκαστικά» απορρολάν (έτσι κι αλλιώς, αποδείχθηκαν άχρηστα...) τα ίδια με την Τράπεζα Κρήτης, που σε πολιτικό επίπεδο απέλπξαν στην... συσπείρωση και διάσωση του ΠΑΣΟΚ του Ανδρέα Παπανδρέου (αν και για τον... εντελώς αντιθετικό σκοπό έγινε ότι έγινε από την ΝΔ και τους τότε «συμμάχους» στην... «ανίερη συμπαρά»!) έπειτα ήρθε η... ΠΑΣΟΚική «ρεβάνς» με την ΑΓΕΤ και τις «υψηλάκεις προμήθειες» του ΟΤΕ - και πάει λέγοντας.

Θα περίμενε κανείς, πως με τις τόσες καταγγελίες (και παραπομπές και κηλίδες δημοσιεύματα και ειδικά «αφιερώματα» σε ραδιοφωνα και κανάλια) για σκάνδαλα και «σκάνδαλα» κάπως, κάποιος κάποτε θα φοβότουσαν και θα έβραζαν κάποιο φρένο στις «περίεργες» συναλλαγές, τις «εξυπηρετίσεις» επί ανταλλαγματί (οικ. νομική ή πολιτική...) θα έρχοταν αυτή η έρμη και πολυδιαφημιζόμενη «διαφάνεια» στην διαχείριση του δημοσίου χρήματος. Κι όμως, συνέβη το εντελώς αντίθετο - λες και όλα αυτά η σκανδαλολογία, το μόνο που πέτυχε ήταν να μας... «ερβολιάσει» κυβερνήσεις και

κυβερνήμενους, να μας «εθίσσει». Ίσως να μας καταστήσει... «εξαρτημένους» ώστε όταν δεν πάρουμε την «δόση» μας να εμφανίζουμε... «στερεωτικά σύνδρομα». Αν τούτο το... κατόντημα, είναι τυχαίο, τότε μπράβο μας. Φθάσαμε στο έσχατο σημείο κατάντιας, απαξίωσης, αποσύνθεσης - αν πάλι οφείλεται σε σατανικό σχέδιο, τότε... μπράβο σ' αυτούς που το εκπόνησαν και το εφάρμοσαν.

Το βέβαιο είναι, πως ΠΟΤΕ άλλοτε στον δημόσιο βίο μας, τόσα επίσημα σφάλματα και από τόσο επίσημα βήματα (υπάρχει πιο επίσημο από εκείνο του Κοινοβουλίου) δεν έχουν μολήσει τόσο... καταγεγραμμένα με τέτοια συχνότητα για «διαπλεκόμενα συμφέροντα», για «υπηρετίες συμφερόντων» είτε για να... καταγγείλουν σκάνδαλα, είτε για να... υπερασπισθούν περιέργες και σκανδαλώδεις συμφωνίες, συμβάσεις και προμήθειες, με την κατηγορία πως ό-σοι ασκούν κριτική ή ζητούν... διαφάνεια, είναι απλώς «εντολοδόχοι συμφερόντων» που «πολεμάνε με λύσσα» κάτι - όπως τις τελευταίες μέρες με τόσο πάθος και θυμό (όλα παίζουν στο παιχνίδι των εντυπώσεων...) λέγεται κατά κόρον σε κοινοβουλευτικές συνεδριάσεις (που γίνονται ΑΚΡΙΒΩΣ για να ερευνηθούν περιέργες υποθέσεις!) και λαϊκές συνάξεις, που στήνονται «επί τόπου» για να εξασφαλιστεί... «αντίπαλο λαϊκό θέρος»... ρα-ντισμένο με άνδη και ζητωκραυγές! Λες και η μυρωδιά των λουλουδιών και των «αυθόρμητων λαϊκών εκδηλώσεων» αρκούν από μόνες τους για να καλύψουν οσμές ύποπτων παιχνιδιών και δοσοληψιών! Και υπόνοιες (ένθεν και εκείθεν) ότι πρόκειται πράγματι περί «πολέμου συμφερόντων» - αλλά ενός πολέμου... εμφύλιου!

Αλλά, τι σί οι ύποπτοι και περιέργοι σκηνικοί είναι αυτό που σπίνεται; Είναι δυνατόν η υπεύθυνη και αρμόδια υπουργός για το έργο της ΔΕΗ στην Φλώρινα μετά τα όσα έχουν καταγγελλεί (και αρκετά, αποδειχθεί κι άλλος - θετικά, με αποδείξεις, και αποθετικά διά της... μη διάψευσης!) γι' αυτή τη σύμβαση, να βγαίνει και να λέει ότι «ΟΛΟΙ όσοι ασκούν κριτική στο έργο είναι... εντολοδόχοι συμφερόντων» και την ΙΔΙΑ ΩΡΑ, η υπουργός - που επιτέλους έχει και όλους τους φακέλους και τα στοιχεία στα χέρια της να μην κατονομάζει ΠΟΙΑ είναι αυτά τα συμφέροντα και ποιοι επώνυμοι βρίσκονται πίσω τους.

Συμφέροντα, σίγουρα υπάρχουν σε κάθε διεκδικασία έργου ή προμήθειας - αλλά αυτό το αλίμονο αν επίσημος αναγνωρίζεται πως... καί' ανάγκη οδηγεί σε «σκάνδαλα» και «σκανδαλολογίες». Αλλά και αν ακόμη υποτεθεί ότι ο θόρυβος που δημιουργείται προέρχεται από «συμφέροντα» που δεν ευτύχησαν να εξασφαλίσουν κάποιο έργο, αυτό που έχει την ΠΡΩΤΑΡΧΙΚΗ σημασία, είναι το αν τα καταγγελλόμενα είναι αληθή ή όχι (η... «ταρπακαρέα», δηλαδή...). Και αν δεν είναι, αυτό πρέπει να αποδειχθεί με στοιχεία ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, και με ταυτόχρονη αποκάλυψη των... «συμφεροντολόγων»! Άλλωστε, αν κατανίσουμε με τόση ευκολία να κολλάμε την «ρετσινιά» του... λακέ των «διαπλεκόμενων» σε όποιον τολμήσει να κάνει κριτική, να εκφράσει απορίες και να εμπονηθεί ανακολουθίες και ύποπτα σημεία σε συμφωνίες και συμβάσεις ύψους εκατοντάδων δεκαετομμυρίων (ποιου... ακριβώς ύψους, ούτε η ίδια η κυβέρνηση δεν ξέρει - από 125 δισ. μέχρι... 214, ανάλογα με το ποιος μιλάει - διαλέγετε και παίρνετε!), τότε

προβάλλει εφιαλτικό το ενδεχόμενο να επιχειρείται με τη λαοπολογία και τις γενικές και αόριστες κατηγορίες, να κλείσουν στόματα, να κατέβουν πένες και ν' αποθαρρυνθούν άνθρωποι που υπό την μία ή την άλλη ιδιότητα ασκούν κριτική και έλεγχο! Αυτό θέλουν να καταφέρουν;

Κι έπειτα, είναι δυνατόν στην πλευρά των επικριτών να βρίσκονται ακόμη και κυβερνητικοί βουλευτές (κα αυτοί, προσκομίζουν τα περισσότερα και πλέον κρίσιμα στοιχεία, αυτοί κάνουν τις μεγαλύτερες αποκαλύψεις), και να κατηγορούνται ΚΑΙ ΑΥΤΟΙ από την κ. Παπανδρέου ως «εντολοδόχοι συμφερόντων» και ο πρωθυπουργός και Πρόεδρος του κυβερνώντος Κινήματος να μην... τους διαγράφει; Δηλαδή, «ξέρουν» ότι μέσα στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ υπάρχουν... λακέδες «διαπλεκόμενων» που «πολεμάνε με λύσσα τη σύμβαση για ιδιότελες σκοπούς»; και... τους ανέχονται; Μα, τότε αυτό είναι... μεγαλύτερο σκάνδαλο και αποδεικνύει μεγαλύτερη σήψη και διαφθορά, από την ίδια την υπόθεση για την οποία γίνεται τόσος θόρυβος!

Και με μια τέτοια συμπεριφορά «ανοχής» (σαν να λέμε «εντάξει, όλοι μας κάποιους «εξυπηρετούμε» και «αβαντάρουμε...») σε συνδυασμό με τον φόβο και τον διαταγμό να αποκαλυφθούν επίσημα και δημόσια οι ηθικοί αυτουργοί, οι ίδιοι οι διαπλεκόμενοι, που επιδιέκνουν οι «αρμόδιοι» πρωθυπουργοί και υπουργοί, καταλήγει στο να αποτελέσει... ορολογία ότι αυτά τα γενκώς και αόριστα «διαπλεκόμενα» είναι τόσο πανίσχυρα, που στην ουσία αυτά κυβερνούν, επιβάλλουν όρους και εξασφαλίζουν κέρδη και πρόνοια (αρκεί να με το ποια «τυπικά» κυβερνήσεις βρίσκονται στην εξουσία) και απλώς χρησιμοποιούν τους πολιτικούς που εκλέγει ο λαός για να διαχειρίζονται τα συμφέροντά του με διαφάνεια, παρηγορία και τόλμη, ως... «βιρίνα» και «α-ναλίσματα είδη!» Έτσι είναι; Ε τότε αλίμονο μας και αλλήμονο τους...

Αν το συγκεκριμένο έργο αποτελεί ή όχι σκάνδαλο, οφείλει να το αποδείξει (με στοιχεία που θα πείσουν και τον τελευταίο πολίτη κι όχι με τερίπια περί «διεθνούς εκτιμήσης», επικλήσεις «εθνικού συμφέροντος» και... δαιμονολογίες περί «εντολοδόχων συμφερόντων») η ίδια η κυβέρνηση! Όπως και καθήκον της κυβέρνησης (ιδίως αυτής των «καθάρων λύσεων») είναι να διαλύσει ΕΜΠΡΑΚΤΑ την τεινύσα να παγιάσει πλέον ως «πραγματικότητα» τα ποίησις και του τελευταίου πολίτη ότι αυτή η διαπλοκή πολιτικών, επικερματιών και ΜΜΕ, έχει σπείσει ένα α-διαπέραστο πλέγμα διαφθοράς που ό-λοι γνωρίζουν, κανείς δεν τολμά να πολεμήσει και άπαντες... βουλεύονται μέσα σ' αυτό!

θανος οικονομολογός

Συμμειωματούχοι

Τι χάσαμε και τι να μη χάσουμε - από το CHRISTIE'S Νέας Υόρκης

Οι πληροφορίες έφθασαν στη στήλη αργά για τον πίνακα «Η Ακρόπολη των Αθηνών», έργο του Γάλλου Lancelot Theodore Turpin de Crisse (1782-1959) με υπογραφή T. Turpin και χρονολογία 1804, κατά δεξιά, λάδι σε καμβά, το οποίο παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον διότι παριστάνει, όπως έγραψε ο Φλομπέρ σε ένα γράμμα του στον Louis Bouilhat «μικρά τουρκικά ερείπια μέσα στα μεγαλειώδη ελληνικά». Είναι ο Παρθενών με την ανέπαφη ακόμη Ζωφόρο του και το τουρκικό τζαμί μέσα στην αγκάλη των δωρικών κίωνων.

Αυτό που έκανε τους συλλέκτες να «χτυπήσουν» τον πίνακα είναι ότι η απεικόνιση αυτή του Παρθενώνα πρέπει να 'ναι μία από τις τελευταίες πριν ο Λόρδος Ελγιν ζηλώσει και ξενιτέψει τα μάρμαρα της Ζωφόρου, τα οποία βρίσκονται στο Βρετανικό Μουσείο.

Με πρώτη τιμή 80.000 δολάρια στη Δημοπρασία του CHRISTIE'S, στις 12 Φεβρουαρίου 1998, ο πίνακας κυνηγήθηκε από γκαλερίστες και ιδιώτες συλλέκτες, η ελληνική πλειυρά προσπάθησε να τον αποκτήσει αλλά η τιμή ανέβηκε στα 486.500 δολάρια - ρεκόρ τιμής για τον Turpin - και ο πίνακας κατοχυρώθηκε στον κ. Martin Zimmel, πολύ γνωστό γκαλερίστα της Νέας Υόρκης (French and Co. Inc.). Εάν το πήρε για τη συλλογή του ή εάν πρόκειται να το μεταπωλήσει ή, ακόμη, αν το πήρε για λογαριασμό πελάτου, όποιος ξέρει ας μας το πει. Ενδιάφερι.

Προσοχή, όμως, να μη χαθεί και ο τρυφερότατος πίνακας του Γεωργίου Ιακωβίδη «Μητέρα ταΐζει το παιδί της», που φέρει την υπογραφή του Έλληνα ζωγράφου

(1853-1932) στο κάτω αριστερό τμήμα του πίνακος. Τιμή εκκίνησης από 200.000 - 300.000 και ανήκει σε ξένο, κληρονομιά του παππού του, που δεν ήξερε την αξία του και βρέθηκε, τυχαία, μέσα σε... κουζίνα. Περισσότερα δεν γνωρίζουμε, για τη γνησιότητα του υπάρχουν αποδείξεις και το είδαν και οι εμπειρογνώμονες της εδώ Εθνικής Πινακοθήκης. Ξέρετε πόσο φειδωλοί είναι σε τέτοιους είδους πληροφορίες οι υπεύθυνοι των οίκων δημοπρασιών. Η δημοπρασία θα γίνει στις 6 Μαΐου 1998 στη Νέα Υόρκη, στο 502 της PARK AVE, NEW YORK, N.Y. 10022, τηλ. (212) 546-1000.

Αλήθεια, που είναι οι Έλληνες της Νέας Υόρκης, που και χρήματα έχουν και συλλέκτες είναι, από αγάπη στην τέχνη ή στην καλή επένδυση; Σε άλλες εποχές, το πορτρέτο του μικρού αγοριού του Γύζη, που δημοσιεύθηκε σ' αυτή τη στήλη, με την προτροπή να το αγοράσει ένας νέος, εισακούστηκε κι ένας μεγαλοεπιχειρηματίας Κωνσταντινιούπολης από τη μητέρα του, το αγόρασε και στολίζει το σπίτι του, με θέα τη θάλασσα... Για να δούμε αν κι αυτή η ιστορία επαναλαμβάνεται.

Όπως με πληροφορούν στου «Κρίστις» της Νέας Υόρκης υπάρχει νέος, 30 ετών, ο Κώστας Γ. Φράγκος, Ελληνοαμερικανός, ειδικός στον 19ο αιώνα, ιστορικός τέχνης με σπουδές στο Παρίσι και στη Νέα Υόρκη, ο οποίος προϊστάται στο ανάλογο τμήμα ως Assistant Vice President.

Αν έχουμε καλές ειδήσεις, ας μας τις πει. Πολύ θα χαρούμε αν αυτή η τρυφερότατη μητρική εικόνα στολίζει ελληνικό σαλόνι ή μουσείο ή πινακοθήκη. Αναμένουμε...

«Η Ακρόπολη των Αθηνών» με τον Παρθενώνα ακόμη ανέγγιχτο από τις ορέξεις του Λόρδου Ελγιν. Πίνακας του T. Turpin, 1804, λάδι σε καμβά, 43 1/2 x 63 3/4 in (110, 5 x 164,9 cm). Τον αγόρασε ο γκαλερίστας κ. Martin Zimmel για 486.500 δολάρια.

«Μητέρα ταΐζει το παιδί της», Γεωργίου Ιακωβίδη, λάδι σε καμβά (90,2 x 66 cm). Βγαίνει σε δημοπρασία στις 6 Μαΐου, στη Νέα Υόρκη, στου Christie's. Τιμή εκκίνησης 200.000-300.000 δολάρια.

Ομιλία Γεωργίου Ράλλη στον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών

Και αναφορές στις εξελίξεις και αναμνήσεις... Κάθε ομιλία του πρώην πρωθυπουργού κ. Γεωργίου Ράλλη συγκεντρώνει εύλογο ενδιαφέρον αλλά και τους προβολείς των μέσων ενημέρωσης γιατί, λόγω της πείρας και του ντόμπρου χαρακτήρος του επιφανούς μας πολιτικού, αυτά που λέει κάνουν είδηση, γιατί ξέρει τι να πει και πώς να το πει! Και με τις διαγραφές των έξι βουλευτών της Ν.Δ. πολύ θέλουν να βρουν την ευκαιρία για να τον ρωτήσουν οι πολιτικοί συντάκτες.

Παρέλαση στον Λευκό Πύργο...

Τα τύμπανα χτυπούν, οι σημαίες για τη διπλή μεγάλη εθνική γιορτή - του Ευαγγελισμού και της Επανάστασης του 1821 - ανεμίζουν. Ο Λευκός Πύργος καμαρώνει και με το δικό του, για τα ωραία κορτσόπουλα με την ποδιά και τα λευκά γιακαδάκια που περνούν, άψογα συντεταγμένα. Πρέπει να 'ναι στη δεκαετία '50-60. Πολλές αναγνωρίσιμες μορφές του εαυτού τους ή γνωστές τους. Είναι από το Λευκίωμα (Εκδόσεις «Χρόνος '96») «Μήμενες και Αφιερώσεις» από τα Ελληνικά Εκπαιδευτήρια Θηλέων Βαλαγιάνη, της Σταματίας Πατρίκιου - Βαλαγιάνη και του Μανόλη Βαλαγιάνη, που έγραψαν τη δική τους, λαμπρή, σελίδα στην ιδιωτική εκπαίδευση στη Θεσσαλονίκη. Απόδειξη ότι ο Σύλλογος Αποφύτων Βαλαγιάνη, από τις 2 Μαΐου 1946 που συγκροτήθηκε σε σώμα ως το 1996 που εξεδόθη το αναμνηστικό αυτό λεύκωμα αισθάνεται την ανάγκη να κρατά ζωντανό τον δεσμό των μελών του με το ελληνικό αυτό σχολείο. Διαλέξεις, με ομιλητές σαν τον Ι. Κακριδή, τον Γ. Μιχαηλίδη - Νουάρ, τον Α. Καραντώνη, τον Γ. Θεοτοκά, τον Λίνο Πολίτη, τον Ευάγγελο Παπανούτσο, τον Αλκή Θρύλο, τον Πέτρο Χάρη, τον Γιώργο Βαφόπουλο, τον Σπύρο Βασιλείου, τον Γιάννη Τσαρούχη, τον Τάσο Αθανασιάδη, τον Θανάση Απάρτη, τον Δημήτρη

Γαλάνη. Εκθέσεις Ζωγραφικής της ομάδας «Αρμός» της Θάλας Φλωρά - Καραβία, ρεσιτάλ χορού της Αγάπης Ευαγγελίδης και ρεσιτάλ πιάνου Μάνου Χατζιδάκι - Αργύρη Κουνάδη (τον Απρίλη του 1954) ποικίλλαν τα μαθητικά προγράμματα με πολιτιστικές ανατάσεις. Κι ήρθε αυτή η φωτογραφία, με τη γλυκύτητα των προσώπων - χθεςνιά μπουμπουκία, σημερινές ολοκληρωμένες προσωπικότητες της Θεσσαλονίκης - να μας θυμίζει πόσα χάσαμε, όταν νομίζουμε ότι κερδίζουμε... Παρέλαση, με τα μπλουζ-τζιν και μαλλούρα ή με κουρεμένα κεφάλια θα 'ταν το ίδιο; Βάλτε το χέρι στην καρδιά, κοιτάξτε τη φωτογραφία και απαντήστε!

Τηλέφως

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Πώς φθάσαμε στην υποτίμηση

Μέτρα επέμβασης στην αγορά εργασίας και στο καθεστώς ασφάλισης

Τα περασμένα Χριστούγεννα έγιναν οι πρώτες σκέψεις και έπεσαν οι πρώτες ιδέες στον πρωθυπουργό κ. Κ. Σημίτη από τον διοικητή της Τραπεζής Ελλάδος κ. Α. Παπαδήμο, ο οποίος αρκετό καιρό πριν έθετε με το δικό του κομψό τρόπο θέμα αναθεώρησης του μίγματος οικονομικής πολιτικής. Ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. Γ. Παπαντωνίου ήταν πιο επιφυλακτικός. Παρά ταύτα δεν είχε αντιρρήσεις, παρ' ότι είχε δεσμευθεί δημοσίως ότι δεν θα χρειασθεί τέτοια κίνηση. Ακολούθησαν και άλλες συζητήσεις μεταξύ των τριών πρωταγωνιστών και η κρίσιμη διερευνητική επαφή σε ευρωπαϊκό πεδίο έγινε πριν από δύο μήνες.

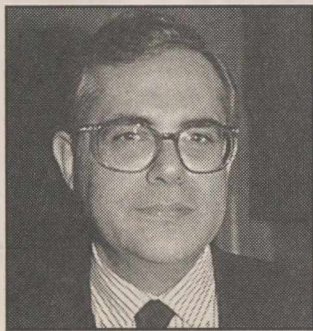
Ο κ. Παπαδήμος σε ένα από τα συχνά ταξίδια του στη Φραγκφούρτη, έθεσε τις ελληνικές σκέψεις υπ' όψιν του προέδρου της πανίσχυρης Μπούντεσμπανκ κ. Χανς

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΚΑΡΑΚΟΥΣΗ**

Τιτμπίερ. Εξασφάλισε θετική γνώμη, διαπραγματεύθηκε ως ένα βαθμό την ισοτιμία δραχμής - μάρκου και ακολουθήσε δεύτερος γύρος προετοιμασίας. Η κρίση της Μπούντεσμπανκ ήταν η κρίσιμότερη, αφού χωρίς την έγκριση των Γερμανών τίποτε δεν μπορούσε να προχωρήσει. Κατόπιν αυτών οι κ. Σημίτης και Παπαντωνίου συμφώνησαν και άρχισε να στήνεται ο υποστηρικτικός μηχανισμός της κίνησης. Ετσι βγήκε το θέμα της μεταβολής των γενικών κανονισμών προσωπικού, που προκάλεσε τη διατηρούμενη εδώ και καιρό κρίση στη Νέα Δημοκρατία. Εσπευσε η κυβέρνηση να μεταδώσει στον κ. Τιτμπίερ, αλλά και στους υπόλοιπους κεντρικούς τραπεζίτες, ότι η επιλογή του ευρωπαϊκού δρόμου είναι δεδομένη.

Η απόφαση είχε ληφθεί και σταδιακά άρχισε η προεργασία για την εκτέλεση της. Ακολούθησε μια μυστική συνάντηση πριν από τρεις εβδομάδες των κ. Σημίτη και Παπαδήμου και ακολουθήσε μια ευρύτερη συσκέψη του οικονομικού επιτελείου υπό τον κ. Παπαντωνίου, κατά την οποία προσδιορίστηκαν οι περιοχές επέμβασης και αναπτύχθηκε το σχέδιο της συνοδευτικής οικονομικής πολιτικής. Τούτο προβλέπει επέμβαση στο καθεστώς της αγοράς εργασίας, στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, διέγερση των ιδιωτικοποιήσεων κρατικών επιχειρήσεων και τραπεζών, εισαγωγή της αυτοχρηματοδότησης στην κατασκευή των δημοσίων έργων και μέ-

τρα αύξησης των κρατικών εσόδων και συγκράτησης των δαπανών. Το ζήτημα που τίθεται είναι κατά πόσον αυτά τα μέτρα θα είναι συγκεκριμένα και θα υπάρχει δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα, ώστε να πεισθούν οι αγορές και να μην αμφισβητήσουν τη νέα ισοτιμία. Αφού λοιπόν ελήφθησαν

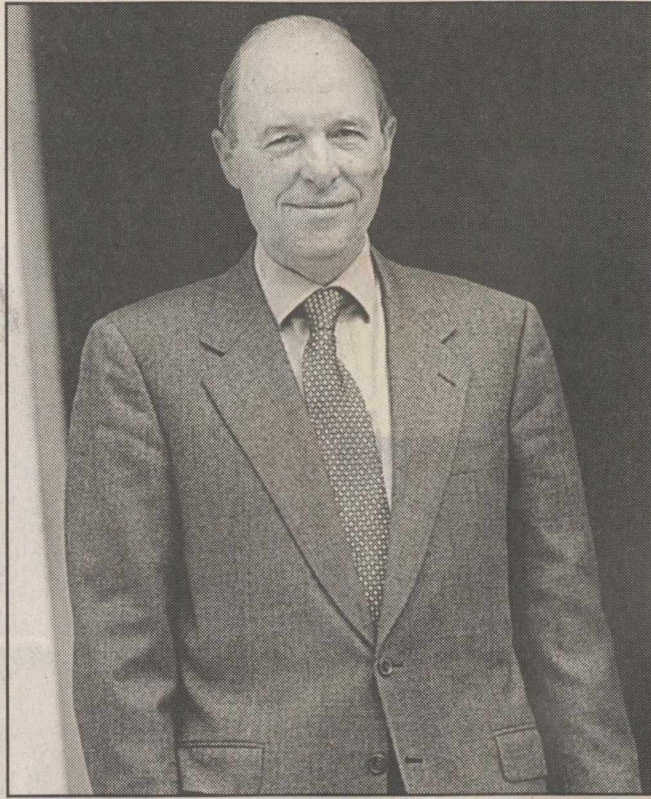

Με μεγάλη μυστικότητα ο πρωθυπουργός Κ. Σημίτης, ο διοικητής της Τραπεζής Ελλάδος Α. Παπαδήμος και ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας Γ. Παπαντωνίου προετοίμαζαν τις κινήσεις για τη δραχμή.

οι οριστικές αποφάσεις και έγιναν οι πρώτες διαβουλεύσεις, ετέθη σε λειτουργία το όλο σχέδιο. Ο κ. Παπαδήμος συστηματικά προετοιμάζε το έδαφος και προς την αυτή κατεύθυνση εργάζονταν στα ευρωπαϊκά κέντρα ο υποδιοικητής της Τράπεζας Ελλάδος κ. Νικ. Γκαργκάνας και ο πρόεδρος

του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας κ. Ι. Στουρνάρας. Την περασμένη Τρίτη έγιναν νεότερες προπαρασκευαστικές κινήσεις και την Πέμπτη το απόγευμα η κίνηση είχε μεταδοθεί στα μέλη της Νομισματικής Επιτροπής. Προσδιορίστηκε η

Η εναγμένη δραχμή στον Μνημιετρο

τηλεδιάσκεψη των διοικητών των κεντρικών τραπεζών για το απόγευμα της Παρασκευής και έτσι από την Πέμπτη περίπου 50 άτομα, Έλληνες και ξένοι, γνώριζαν τι θα συμβεί. Όπως λέει ο ανώτερος τραπεζικός παράγοντας ήταν ευτύχημα που το μεγάλο «μυστικό» δεν διέρρευσε νωρίτερα,

πριν δηλαδή από το μεσημέρι της Παρασκευής. Η διαρροή βεβαίως έγινε, αλλά αργά, χωρίς να προσφέρει πολλές ευκαιρίες στους «παίκτες» για μεγάλα κέρδη. Ο αψιδιασμός είχε πετύχει, αφού ακόμη και βασικοί υπουργοί αγνούσαν μέχρι την τελευταία στιγμή τις αποφάσεις.

Ενα πρόβλημα με ιστορία πολλών χρόνων

Το πρόβλημα είναι παλαιό. Κρατάει περισσότερο από δέκα χρόνια. Έχει τη βάση του στην προηγούμενη υποτίμηση της δραχμής κατά 15%, που είχε αποφασισθεί, κατά σύμπτωση και πάλι, από τον κ. Κ. Σημίτη, όταν εκτελούσε χρέη υπουργού Εθνικής Οικονομίας, στην τότε κυβέρνηση Παπανδρέου. Τότε με βάση τη νέα συναλλαγματική πολιτική οικοδομήθηκε το επικρατήσιμη για πολλά χρόνια, με μικρές μόνο διακοπές, μοντέλο οικονομικής πολιτικής. Το λεγόμενο μίγμα της οικονομικής πολιτικής: η «συνταγή» της, δηλαδή, στηριζόταν στην αυστηρή αντιπληθωριστική συναλλαγματική πολιτική, στην επακόλουθη περιοριστική νομισματική πολιτική, στην αντίστοιχη εισοδηματική πολιτική και ο κύκλος έκλεινε με μια πιεστική δημοσιονομική πολιτική διαρκούς αύξησης των κρατικών εσόδων και περιορισμού των δαπανών.

Το μοντέλο τούτο ανετράπη για λίγο στην ανώμαλη πολιτικά διετία 1988-89, για να επανέλθει δριμύτερο την περίοδο 1990-93 και να συντηρηθεί στην επόμενη τετραετία 1994-97. Η πρώτη πίεση για μεταβολή τουλάχιστον της συναλλαγματικής πολιτικής έγινε το 1990, όταν ανέλαβε την κυβέρνηση ο κ. Μητσοτάκης. Τον απέτρεψε την τελευταία στιγμή ο τότε διοικητής της Τραπεζής Ελλάδος κ. Δημ. Χαλικιάς. Μια δεύτερη αμφισβήτηση της πολιτικής σκληρής δραχμής ήλθε στον Αύγουστο του 1992, όταν ο τότε υπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. Στ. Μάνος επέβαλε το περίφημο εμπροσθοβαρές σταθεροποιητικό πρόγραμμα. Το

πακέτο μέτρων του κ. Μάνου προέβλεπε και υποτίμηση της δραχμής, αλλά έμεινε εκτός λόγω των αντιδράσεων των τότε διοικήτων της Τραπεζής Ελλάδος κ. Ευθ. Χριστοδούλου.

Η αποτελεσματικότητα όμως της πολιτικής σκληρής δραχμής αμφισβητήθηκε εμπράκτως για πρώτη φορά το Μάιο του 1994 και την ευκαιρία προσέφερε τότε η πλήρης απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων.

Ο Ανδρέας Παπανδρέου, παρ' ότι δέχθηκε σχετικές εισηγήσεις, επέμεινε στη σκληρή δραχμή. Η δραχμή άντεξε και το βάρος της πολιτικής παρέμεινε ακεραίο. Η συνεχής βελτίωση των μακροοικονομικών δεικτών, συνδυαζόμενη με από κάποια μεταφορά βάρους στο δημοσιονομικό σκέλος, έκρυψε για σημαντικό διάστημα τις στρεβλώσεις της σκληρής δραχμής. Ετσι φθάσαμε στο περασμένο καλοκαίρι, όταν ευφορία και άκρατη αισιοδοξία κυριαρχούσαν τότε στο οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης. Ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. Γ. Παπαντωνίου μετέδιδε εκκρόαση της οικονομικής πολιτικής. Μέχρι που αυτή αμφισβητήθηκε από τις εξελίξεις βασικών μεγεθών και δη των δημοσιονομικών. Τότε για πρώτη φορά φωτίστηκαν οι αδυναμίες της οι-

κονομικής πολιτικής, οι διαρθρωτικές ανεπάρκειες αυτής και περιγράφησαν οι διαφαινόμενοι κίνδυνοι. Και έτσι εν μέσω αμφισβήτησης των αποτελεσμάτων που προσέφερε αφειδώς η «δημιουργική λογιστική» φθάσαμε στον εκρηκτικό Οκτώβριο.

Η νομισματική αναταραχή στη Νοτιοανατολική Ασία, μεταδόθηκε στην Αθήνα και δεν έλεγε να ξεκολλήσει. Παρά ταύτα το οικονομικό επιτελείο επέμεινε. Ο κ. Παπαντωνίου διεκρίνιζε από την πρώτη στιγμή ότι η κρίση είναι εισαγόμενη, προσωρινή και πως θα περάσει σύντομα. Δεσμεύθηκε μάλιστα ότι δεν πρόκειται να μπει η δραχμή στο Μνημιετρο. Συναλλαγματικές ισοτιμίες «έπεσαν» στο τραπεζικό σύστημα, όταν είχε διαπιστωθεί πως η αμφισβήτηση των αγορών θα είναι διαρκής, σχεδόν σταθερή, τουλάχιστον μέχρι τον προσεχή Μάιο.

Εκτιμήθηκε από τότε ότι ο Μνημιετρο Συναλλαγματικών Ισοτιμιών προσφέρει το άλλοθι, δικαιολογεί τη διόρθωση της ισοτιμίας και δεν εκθέτει κατά τρόπο κραυγαλέο την κυβέρνηση.

Το χάπι μπορούσε να χρυσωθεί, να πλαισιωθεί από μια μεγάλη, ιστορική για τα ελληνικά χρονικά, απόφαση και να επενδυθεί από τ' άλλα απαραίτητα βήματα, που χρόνια συζητούνται αλλά ουδέποτε έγιναν. Ενδοιασμοί όμως αρκετοί, οι φόβοι περισσότεροι, δεν επέτρεψαν στην κυβέρνηση και την Τράπεζα της Ελλάδος να κινηθούν ταχύτερα. Χρειάστηκε χρόνος πολύς και κυρίως συνειδητοποίηση ότι η κρίση δεν μαζεύεται με ημίμετρα.

Η ιδέα ένταξης της δραχμής στο Μνημιετρο Συναλλαγματικών Ισοτιμιών «έπεσε» στο τραπεζικό σύστημα, όταν είχε διαπιστωθεί πως η αμφισβήτηση των αγορών θα είναι διαρκής, σχεδόν σταθερή, τουλάχιστον μέχρι τον προσεχή Μάιο.

Εκτιμήθηκε από τότε ότι ο Μνημιετρο Συναλλαγματικών Ισοτιμιών προσφέρει το άλλοθι, δικαιολογεί τη διόρθωση της ισοτιμίας και δεν εκθέτει κατά τρόπο κραυγαλέο την κυβέρνηση.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΡΑΚΟΥΣΗΣ

Οι μυστικές συσκέψεις και οι κρίσιμες διερευνητικές επαφές σε ευρωπαϊκό πεδίο πριν από δύο μήνες.

Σπουδαία πρόοδος αλλά μεγάλο το τίμημα

Με την είσοδο της Συναλλαγματικής Ισοτιμίας (ΜΣΙ), η δραχμή γίνεται πλήρες μέλος του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (ΕΝΣ). Ταυτόχρονας, η δραχμή εξασφαλίζει τη θέση της στο νέο περιβάλλον που θα δημιουργηθεί από την 1η Ιανουαρίου 1999.

Η ένταξη της δραχμής στον Μνημιετρο Συναλλαγματικών Ισοτιμιών του ευρώ, Ετσι, ενώ η Ελλάδα, επειδή δεν πληροί τα κριτήρια του Μάαστριχτ, δεν θα συμπεριλαμβάνεται στα ιδρυτικά μέλη του ευρώ, θα είναι ένα πλήρως συνδεδεμένο μέλος. Η νέα αυτή θέση της δραχμής, επομένως και της ελληνικής οικονομίας, είναι μια σπουδαία πρόοδος, την οποία λίγοι μπορούσαν να προβλέψουν μέχρι πριν από λίγες εβδομάδες.

Όστόσο, το τίμημα του «άμαρτος» θα είναι εξίσου μεγάλο. Η πρώτη «καταβολή» του τιμήματος γίνεται με την υποτίμηση της δραχμής, η οποία συνδυάζει την είσοδο της δραχμής στον ΜΣΙ. Οι επόμενες δόσεις θα καταβληθούν μέσω της αυστηρότερης οικονομικής πολιτικής την οποία θα ανακινώσουν οι κυβερνήσεις σήμερα.

Οι μισθωτοί, κατά πρώτο λόγο, αλλά και οι επιχειρήσεις και οι ελεύθεροι επαγγελματίες θα χρειαστεί να προσαρμόσουν τις απαιτήσεις τους σε πολύ χαμηλότερα σημεία από εκείνα που είχαν, μέχρι σήμερα, προβλέψει.

Η είσοδος της δραχμής στον ΜΣΙ έχει σημαντικά θετικά στοιχεία. Μέσω της νέας ισοτιμίας της με τα βασικά ευρωπαϊκά νομίσματα, κατά κύριο λόγο με το γερμανικό μάρκο, η δραχμή αποκτά μια μεσοπρόθεσμη προοπτική σταθερότητας και αξιοπιστίας. Το όφελος προκύπτει σαφέστερα εάν υπολογιστεί με το τι πιθανότατα θα συνέβαινε εφόσον η δραχμή παρέμενε, μόνη αυτή, εκτός και του ευρώ και του συστήματος γύρω από το νέο ευρωνομίσμα.

Το σημαντικότερο στοιχείο στην απόφαση της κυβέρνησης αφορά την ένταξη της δραχμής στο νέο ΜΣΙ, γνωστό ως ΜΣΙ-2, το σύστημα δηλαδή ελεγχόμενης διακυ-

μανσης των νομισμάτων που θα είναι εκτός ευρώ, αλλά γύρω από αυτό. Όπως είναι γνωστό, οι ισοτιμίες των 11 πιθανότατα νομισμάτων, που θα επιλεγούν το πρώτο Σαββατοκύριακο του Μαΐου, με το ευρώ, θα κλειδωθούν αμετάκλητα την 1η Ιανουαρίου 1999.

Η ένταξη της δραχμής στον Μνημιετρο Συναλλαγματικών Ισοτιμιών του ευρώ, Ετσι, ενώ η Ελλάδα, επειδή δεν πληροί τα κριτήρια του Μάαστριχτ, δεν θα συμπεριλαμβάνεται στα ιδρυτικά μέλη του ευρώ, θα είναι ένα πλήρως συνδεδεμένο μέλος. Η νέα αυτή θέση της δραχμής, επομένως και της ελληνικής οικονομίας, είναι μια σπουδαία πρόοδος, την οποία λίγοι μπορούσαν να προβλέψουν μέχρι πριν από λίγες εβδομάδες.

Όστόσο, το τίμημα του «άμαρτος» θα είναι εξίσου μεγάλο. Η πρώτη «καταβολή» του τιμήματος γίνεται με την υποτίμηση της δραχμής, η οποία συνδυάζει την είσοδο της δραχμής στον ΜΣΙ. Οι επόμενες δόσεις θα καταβληθούν μέσω της αυστηρότερης οικονομικής πολιτικής την οποία θα ανακινώσουν οι κυβερνήσεις σήμερα.

Οι μισθωτοί, κατά πρώτο λόγο, αλλά και οι επιχειρήσεις και οι ελεύθεροι επαγγελματίες θα χρειαστεί να προσαρμόσουν τις απαιτήσεις τους σε πολύ χαμηλότερα σημεία από εκείνα που είχαν, μέχρι σήμερα, προβλέψει.

Η είσοδος της δραχμής στον ΜΣΙ έχει σημαντικά θετικά στοιχεία. Μέσω της νέας ισοτιμίας της με τα βασικά ευρωπαϊκά νομίσματα, κατά κύριο λόγο με το γερμανικό μάρκο, η δραχμή αποκτά μια μεσοπρόθεσμη προοπτική σταθερότητας και αξιοπιστίας. Το όφελος προκύπτει σαφέστερα εάν υπολογιστεί με το τι πιθανότατα θα συνέβαινε εφόσον η δραχμή παρέμενε, μόνη αυτή, εκτός και του ευρώ και του συστήματος γύρω από το νέο ευρωνομίσμα.

Το σημαντικότερο στοιχείο στην απόφαση της κυβέρνησης αφορά την ένταξη της δραχμής στο νέο ΜΣΙ, γνωστό ως ΜΣΙ-2, το σύστημα δηλαδή ελεγχόμενης διακυ-

Αποκλείεται, επομένως, μια άλλη εφάπαξ υποτίμηση. Δεν αποκλείεται, ωστόσο, οι αγορές να πιέζουν και τη νέα ισοτιμία της δραχμής. Είναι σίγουρο, όμως, ότι στο νέο αυτό «παίχνιστο», το εθνικό νόμισμα θα είναι ενισχυμένο ώστε να μπορεί, με μεγαλύτερη σιγουρία, να γίνει μέλος του ευρώ το 2001.

Απομακρύνεται το ενδεχόμενο των πρόωρων εκλογών

Τις πολιτικές επιπτώσεις από τις δραματικές εξελίξεις στο μέτωπο της δραχμής διερυνούν από το βράδυ της Παρασκευής τα πολιτικά επιτελεία. Η κυβέρνηση επέτυχε σε μεγάλο βαθμό να περάσει τη δική της εκδοχή για την υποτίμηση, που κομψά αποκαλούν προσαρμογή. Κι αυτό, παρά το γεγονός ότι μέχρι και λίγες ώρες πριν όλοι οι αρμόδιοι αξιωματούχοι διεργίνονταν τα ματιά τους και διαβεβαίωναν ότι θα δώσουν μάχη μέχρι τελικής πτώσεως για να κρατήσουν τη δραχμή, με το επιχείρημα ότι μία υποτίμηση θα ήταν καταστροφή για την ελληνική οικονομία.

Αν και είναι απολύτως κατανοητή η ανάγκη να διαφυλαχθεί το μεγάλο μυστικό, υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι δεν πρόκειται για ελιγμό. Η κυβέρνηση πίστευε τα όσα διαλαλούσε, αλλά το θέμα ετέθη από τους εταίρους μας, όταν η Ελλάδα ζήτησε να ενταχθεί στο σύστημα των ισοτιμιών. Από τη στιγμή, βεβαίως, που η πληροφωρία διέρρευσε και οι αγορές άρχισαν να πιέζουν, οι εξελίξεις ήταν προδιαγεγραμμένες.

Το κρίσιμο ερώτημα είναι εάν η αγορά θα πεισθεί από το ύψος της υποτίμησης και θα ηρεμήσει. Εάν αυτό συμβεί, η κυβέρνηση θα περάσει την καμπή χωρίς σοβαρές απώλειες. Εάν, όμως, οι πιέσεις στη δραχμή συνεχισθούν και δεν υπάρξει επαρκής στήριξη, τότε δεν αποκλείεται να σημειωθεί και νέα υποτίμηση, οπότε και οι πολιτικές επιπτώσεις θα είναι τελείως διαφορετικές. Το κύρος της κυβερνήσεως Σημίτη θα υποστεί βαρύτατο πλήγμα, γεγονός που θα επηρεάσει και τους δικούς της πολιτικούς σχεδιασμούς.

Οι εξελίξεις στο μέτωπο της δραχμής σημειώνονται σε μια περίοδο που έχει φουντώνει η φημολογία για πρόωρες εκλογές. Ο πρωθυπουργός έχει δεχθεί σχετικές εισηγήσεις, αλλά προς το παρόν αποφεύγει να ανοίξει τα χαρτιά του, προφανώς γιατί και ο ίδιος δεν έχει λάβει απόφασεις, αναμένοντας να ξεκαθαρίσει το τοπίο. Ο κ. Σημίτης δεν κρύβει ότι κεντρικό στοιχείο της πολιτικής του είναι να αποσπάσει από τη σύνοδο κορυφής του Μαΐου μια πολιτική δέσμευση ότι η δραχμή θα ενταχθεί στο ευρώ το 2001. Η ευρωπαϊκή αυτή δέσμευση του είναι απαραίτητη για να αποτρέψει εκ των προτέρων την έγερση εμποδίων στην ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ, αλλά κυρίως για να συνδέσει την οικονομική πολιτική του με ένα κοινό αποδεκτό εθνικό στόχο.

Ο υποστηρικτές των πρόωγων εκλογών θέτουν ως προϋπόθεση την απόσπαση μιας τέτοιας πολιτικής δέσμευσης, η οποία θα αποτελέσει το κύριο όπλο του ΠΑΣΟΚ. Θερμώνουν ότι πρέπει η κυβέρνηση να εκμεταλλευθεί την κρίση της Ν.Δ. η οποία δεν πρόκειται να ξεπεραστεί τους επόμενους μήνες και ως εκ τούτου η αξιωματική αντιπολίτευση δεν έχει ούτε τη δυνατότητα, ούτε τον αναγκαίο χρόνο για να επουλώσει τις πληγές της και να εμφανισθεί σαν αξιόπιστη εναλλακτική λύση εξουσίας. Στο Μέγα Μαξίμου πιστεύουν ακρόατα ότι η ομάδα Μητσοτάκη επιθυμεί πολύ και διακριτικά θα εργασθεί για την ήττα του κ. Καραμανλή, γιατί μόνο έτσι η κ. Μπακογιάννη έχει ελπίδες να αναρριχηθεί στην ηγεσία της συντηρητικής παράταξης. Στο πλαίσιο αυτό, άλλωστε, εγγράφεται και η φιλολογία για στροφή της Ν.Δ. προς την ακροδεξιά, η οποία διευκολύνει τον κ. Σημίτη να διεκδικήσει περαιτέρω στο χώρο της νεοφιλελεύθερης Δεξιάς.

Τα πλεονεκτήματα μιας νέας εκλογικής νίκης είναι προφανή. Ο κ. Σημίτης θα έχει την άνεση μιας νέας τετραετίας, η οποία χρονικά θα υπερκαλύπτει κι όλη τη δύσκολη περίοδο μέχρι το 2001. Ως εκ τούτου θα έχει λάβει τα χέρια του να πραγματοποιήσει όσες τομές θεωρεί αναγκαίες, χωρίς να υπολογίσει το πολιτικό κόστος. Εάν εξαντλήσει την τετραετία, οι εκλογές θα διεξαχθούν την πιο δύσκολη περίοδο. Η κυβέρνηση θα πρέπει να δίνει τη μάχη για να ανταποκριθεί στα κριτήρια του Μάαστριχτ υπό τον πέλεκυ των προσεκλικών πιέσεων. Το δεύτερο επιχείρημα όσων εισηγούνται πρόωρες εκλογές είναι ότι με

μία δεύτερη νίκη ο κ. Σημίτης θα μετατραπεί από διάδοχο του Ανδρέα Παπανδρέου σε ηγέτη ενός μετεξελιγμένου ΠΑΣΟΚ. Θα έχει όλα τα χαρτιά στα χέρια του και όλα τα περιθώρια να επιβάλει τις δικές του προδιαγραφές όχι μόνο στην κυβερνητική πολιτική και στο κόμμα του, αλλά ενδεχομένως και στην πολιτική σκηνή. Η εσωκομματική αντιπολίτευση θα συρρικνωθεί και όσοι απομεινούν θα περιθωριοποιηθούν ή θα εκδιωχθούν, χωρίς σοβαρές αντιστάσεις. Το ΠΑΣΟΚ είναι πρωτίστως ένα κόμμα αξιωματούχων, οι οποίοι έχουν την τάση να δικαιώνουν όποιον τους εξασφαλίζει την παραμονή στην εξουσία. Πάντα σε περίπτωση πρόωγων εκλογών και νίκης του κ. Σημίτη, το επόμενο συνέδριο θα μετατραπεί από πεδίο αντιπαράθεσης σε πεδίο επιβολής των επιλογών του αρχηγού. Είναι κοινό μυστικό, άλλωστε, ότι πολλά κοινοβουλευτικά στελέχη της ευρύτερης εσωκομματικής αντιπολίτευσης κινδυνεύουν να βρεθούν εκτός Βουλής όχι μόνο γιατί είναι εκλεγμένοι οριακά, αλλά και γιατί όλο αυτό το διάστημα είναι αποκομμένοι από την εξουσία και κατ' επέκταση από τα κάθε είδους ρουσφέτια, με τα οποία συντηρείται σε μεγάλο βαθμό η προσωπική εκλογική πελατεία.

Αυτός είναι και ο λόγος που πολλοί βουλευτές αυτής της κατηγορίας δηλώνουν αποφασισμένοι να αντιδράσουν δυναμικά σε περίπτωση προκήρυξης πρόωγων εκλογών. Ορισμένοι εξ αυτών, μάλιστα, έχουν φθάσει στο σημείο να συζητούν ακόμα και ακραίες ενέργειες. Κατηγορηματικά αντίθετος είναι και ο κ. Τσοχατζόπουλος, αλλά η πείρα έχει διδάξει ότι εάν ο πρωθυπουργός το αποφασίσει δεν υπάρχουν πολιτικές δυνατότητες να τον εμποδίσουν.

Ορισμένοι εκ των συνεργατών του πρωθυπουργού θεωρούν ότι οι δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές είναι μια καλή ευκαιρία για την ταυτόχρονη διεξαγωγή και βουλευτικών. Το επιχείρημά τους είναι ότι ο Οκτώβριος είναι μια καλή εποχή και κυρίως στέλεχη της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Επιπροσθέτως, η υπαρξη παράλληλων καλών θα δώσει τη δυνατότητα και σε πολλούς ψηφοφόρους να εκφράσουν τη δυσαρέσκεια τους με τον πιο ανώδυνο τρόπο: καταψηφίζοντας υποψηφίους νομαρχες και δημάρχους και όχι το ΠΑΣΟΚ.

Σ' αυτό το επιχείρημα, βεβαίως, υπάρχει και ο αντίλογος. Η ταυτόχρονη διεξαγωγή βουλευτικών εκλογών τον Οκτώβριο εκ των πραγμάτων θα πωλώσει περαιτέρω τις σχέσεις του ΠΑΣΟΚ με το Συνασπισμό, το ΔΗΚΚΙ και το ΚΚΕ, γεγονός που όχι μόνο θα τορπιλίσει τις όποιες συνεργασίες σε τοπικό επίπεδο, αλλά ακόμα και τη ζωτική σημασία υποστήριξη των υποψηφίων του ΠΑΣΟΚ στο δεύτερο γύρο από τους ψηφοφόρους των ανώτερων μικρών κομμάτων.

Το σημαντικότερο, όμως, αντιπρόσωπο στην εισήγηση για πρόωρες εκλογές είναι το ενδεχόμενο να μετατραπούν σε μπουιμερανγκ. Όπως χαρακτηριστικά είπε κορυφαίος υπουργός «να επαναληφθεί στην Ελλάδα αυτό που έπαθε ο Ζιπé στη Γαλλία». Κι αυτός προκήρυξε πρόωρες εκλογές, θεωρώντας σίγουρη τη νίκη του, αλλά «είχε λογαριάσει χωρίς τον ξενόδοχο!» Κανείς δεν είναι σε θέση να υπολογίσει με ακρίβεια την έκταση του φαινομένου της αρνητικής ψήφου και τον τρόπο, με τον οποίο αυτή θα κατανεμηθεί στα κόμματα της αντιπολίτευσης. Το γεγονός ότι η Ν.Δ. δεν έχει πείσει ότι αποτελεί αξιόπιστη εναλλακτική λύση δεν συνεπάγεται υποχρεωτικά ότι θα χάσει τις εκλογές. Ο πειρασμός, πάντως, για τον πρωθυπουργό είναι μεγάλος και ως εκ τούτου όλα τα ενδεχόμενα είναι ανοικτά. Το πολιτικό κόστος από την υποτίμηση και τις διαρθρωτικές αλλαγές εκ των πραγμάτων απομακρύνει το ενδεχόμενο πρόωγων εκλογών, τουλάχιστον για τον Οκτώβριο. Πολύ περισσότερο εάν οι αγορές συνεχίσουν να πιέζουν τη δραχμή, οπότε και θα επιδεινωθεί το κλίμα για την κυβέρνηση.

Μετά την υποτίμηση της δραχμής και τις αναμενόμενες διαρθρωτικές αλλαγές

ΤΡΙΤΗ ΓΝΩΜΗ

Η ακατόρθωτη φορολογία του μεγάλου κεφαλαίου

Μερικά πράγματα μπορούν να θεωρηθούν εξαρχής αναμφισβήτητα: ότι το κράτος έχει να επιτελέσει μια (μικρότερη ή μεγαλύτερη) αποστολή: άμυνα, ασφάλεια, δικαιοσύνη, παιδεία, υγεία και άλλα· ότι η επιτέλεση αυτής της αποστολής χρειάζεται οικονομικά μέσα· ότι ο σχεδόν μοναδικός πόρος του κράτους είναι οι κάθε λογής φόροι. Επομένως η επιβολή φόρων είναι προϋπόθεση της ύπαρξης και της λειτουργίας του κράτους.

Από εκεί και πέρα, τα πάντα μπορούν να συζητηθούν και, προπάντων μπορεί να συζητηθεί ποιο είναι το καλύτερο φορολογικό σύστημα ή, ακριβέστερα, ποιος είναι ο καλύτερος συνδυασμός φορολογικών συστημάτων. Και κατά την αναζήτηση αυτού του καλύτερου συνδυασμού, προβάλλει επιτακτικά το αίτημα της κοινωνικής δικαιοσύνης στην κατανομή του φορολογικού βάρους: δίκαιο είναι να πληρώνουν πολλά οι πλούσιοι και λίγα οι φτωχοί. Τόσο που η φορολογία καλείται να παίζει ένα ρόλο αναδιανομής του εθνικού εισοδήματος: οι μεγάλοι φοροί που εισπράττονται από όσους έχουν υψηλά εισοδήματα –και, κυρίως, από το κεφάλαιό τους– θα χρησιμοποιηθούν από το κράτος για αύξηση και βελτίωση των παροχών προς όσους έχουν χαμηλά εισοδήματα– μια συνταγή που διοχετεύει τα κέρδη του μεγάλου κεφαλαίου στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής.

Η κινητικότητα των επιχειρήσεων

Το κακό είναι ότι στη σημερινή εποχή, μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι δυνατή η φορολόγηση του μεγάλου κεφαλαίου. Τον παλαιότερο καιρό, οι μεγάλες επιχειρήσεις ήταν στενά δεμένες μ' έναν τόπο είτε γιατί εκεί βρίσκονταν οι πρώτες ύλες, είτε γιατί εκεί βρισκόταν η αγορά, είτε ακόμα και γιατί ήθελε να κατοικήει ο επιχειρηματίας. Αυτό το δέσμιό μ' έναν τόπο οφειλόταν στις δυσκολίες της επικοινωνίας και των μεταφορών: πώς να διευθύνεις από μακριά μίαν επιχείρηση ή πώς αλλού να παίρνεις τις πρώτες ύλες, αλλού να παράγεις κι αλλού να πουλάς, όταν τα έξοδα των μεταφορών θα αύξαιναν σημαντικά το κόστος;

Μόνον οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις μπορούσαν, από την ίδια τους τη φύση, να μετακινούνται από τη μια άκρη της Γης στην άλλη. Και γι' αυτό, παλαιότερα, μόνον οι εφοπλιστές μπορούσαν να επιλένουν ελεύθερα τον τόπο της εγκατάστασης των επιχειρήσεών τους, απλώς αλλάζοντας τη σημαία των πλοίων τους. Εται επέλεγαν ελεύθερα και τον τόπο της φορολόγησής τους, δίνοντας βέβαια την προτίμησή τους στη σημαία του κράτους με τη χαμηλότερη φορολογία (ή άλλες ευνοϊκές γι' αυτούς ρυθμίσεις π.χ. σε εργατικά θέματα).

Τώρα τα πράγματα έχουν αλλάξει και, κατά κάποιον τρόπο, τα γνωρίσματα των ναυτιλιακών επιχειρήσεων έχουν επεκταθεί σ' όλες τις μεγάλες επιχειρήσεις, μπορεί και τις μικρές –ακόμη και ο φούρνος της γειτονιάς (αν υπήρχαν φούρνοι στις γειτονιές) θα μπορούσε να «αλλάξει σημαία». Η ευχέρεια και η φθηνία των επικοινωνιών, των μεταφορών και της μετακίνησης των κεφαλαίων επιτρέπει, στις περισσότερες περιπτώσεις, να επενδύσεις το κεφάλαιό σου όπου θέλεις, να μεταφέρεις την πρώτη ύλη για κατεργασία όπου σε συμφέρει και κατοπίν να μεταφέρεις το έτοιμο προϊόν στην αγορά, όπου κι αν βρίσκεται. Η απόφαση για την εγκατάσταση των παραγωγικών μονάδων μιας επιχείρησης παίρνεται ύστερα από μελέτη των συντελεστών του κόστους και, προπάντων, των ημερομισθίων και των φόρων, σε όλα τα μήκη και σε όλα τα πλάτη της Γης. Και φυσικό είναι η προτίμησή να πηγαίνει σε φτωχές χώρες με χαμηλά ημερομίσθια και χαμηλούς φόρους – ακόμα και λίγη διαφθορά του κράτους καλό κάνει αν επιτρέπει να

μειώσεις ακόμα περισσότερο το κόστος. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι αν ζορίζεις μια επιχείρηση για την πληρωμή υψηλών φόρων η επιχείρηση αυτή θα φύγει από τον τόπο – στην καλύτερη περίπτωση θα σου ξαναεμφανισθεί ως αλλοδαπή. Η «απεγκατάσταση» μιας επιχείρησης όχι μόνο mataίωνει την εισπράξη κάθε φόρου αλλά αφήνει πίσω της αυξημένη ανεργία. Ετσι πέφτουν στο νερό όλα τα ωραία σχέδια κοινωνικής δικαιοσύνης.

Αναζήτηση επενδύσεων

Το πρόβλημα, άλλωστε, δεν περιορίζεται στη συγκράτηση των παραγωγικών μονάδων που βρίσκονται ήδη στη χώρα. Υποτίθεται ότι αναζητούμε καινούργιους επενδυτές που θα βοηθήσουν στην οικονομική ανάπτυξη. Κι εδώ τα πράγματα είναι ακόμα σκληρότερα γιατί ο υποψήφιος επενδυτής δεν έχει να αντιμετωπίσει κάποια ειδικά προβλήματα που συνδέονται με την «απεγκατάσταση». Εδώ συγκρίνει ελεύθερα αν η επένδυσή συμφέρει να γίνει στην Ελλάδα ή στην Μαλαισία ή στην Ακτή του Ελεφαντοστού. Ασφαώς δεν θα προτιμήσει τη χώρα με την ψηλότερη φορολογία.

Το ύψος των φορολογικών επιβαρύνσεων που, κάθε φορά, μπορούν να επιβληθούν στο μεγάλο κεφάλαιο, δεν καθορίζεται από ιδεολογίες και κοινωνικούς οραματισμούς. Βγαίνει κάθε φορά από ένα ψυχρό υπολογισμό των πλεονεκτημάτων που μπορεί να παρέχει η χώρα για κάθε επιχείρηση σε σύγκριση με τα μειονεκτήματα (ανάμεσα στα οποία είναι και το ύψος του φόρου). Ο φόρος δεν μπορεί να είναι παρά τόσος ώστε η οικονομική αποτίμηση του αθροίσματος των πλεονεκτημάτων να είναι ανώτερη από την οικονομική αποτίμηση του αθροίσματος των μειονεκτημάτων. Φόρος που ανέτρεπε αυτήν την ισορροπία είναι τρόπος οικονομικής αυτοκτονίας.

Η ακίνητη περιουσία;

Υπάρχει βέβαια και μια πηγή φόρου, που συνήθως αφορά «πλούσιους» και που δεν μπορεί να μετακινηθεί στο εξωτερικό: τα ακίνητα ή, όπως τώρα λέγεται, η Μεγάλη Ακίνητη Περιουσία (Μ.Α.Π.). Αλλά εδώ χρειάζεται προσοχή γιατί η περίπτωση θυμίζει την αισώπεια γάτα που έγγλυφε τη λίμα και τρεφόταν με το αίμα της. Αν ο φόρος της Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας πρόκειται να είναι αρκετά υψηλός ώστε να έχει απόδοση σημαντική, γρήγορα θα οδηγήσει στη σκέψη ότι η υπαρξη μιας περιουσίας, που είναι προορισμένη να μειώνεται λίγο κάθε χρόνο και πολύ σε κάθε κληρονομική διαδοχή, δεν συμφέρει. Η περιουσία θα καταμηθεί και θα εκποιήσει με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν πολλές Μ.Α.Π. αλλά τα αρχικά αυτά σημαίνουν Μικρή Ακίνητη Περιουσία. Και κανείς δεν θα τολμούσε να επιβάλει ειδική φορολογία σ' αυτήν – πάντως κανείς δεν θα τολμούσε να προσδώσει σε μια τέτοια φορολογία τη λειτουργία κοινωνικής δικαιοσύνης.

Η ακίνητη περιουσία;

Υπάρχει βέβαια και μια πηγή φόρου, που συνήθως αφορά «πλούσιους» και που δεν μπορεί να μετακινηθεί στο εξωτερικό: τα ακίνητα ή, όπως τώρα λέγεται, η Μεγάλη Ακίνητη Περιουσία (Μ.Α.Π.). Αλλά εδώ χρειάζεται προσοχή γιατί η περίπτωση θυμίζει την αισώπεια γάτα που έγγλυφε τη λίμα και τρεφόταν με το αίμα της. Αν ο φόρος της Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας πρόκειται να είναι αρκετά υψηλός ώστε να έχει απόδοση σημαντική, γρήγορα θα οδηγήσει στη σκέψη ότι η υπαρξη μιας περιουσίας, που είναι προορισμένη να μειώνεται λίγο κάθε χρόνο και πολύ σε κάθε κληρονομική διαδοχή, δεν συμφέρει. Η περιουσία θα καταμηθεί και θα εκποιήσει με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν πολλές Μ.Α.Π. αλλά τα αρχικά αυτά σημαίνουν Μικρή Ακίνητη Περιουσία. Και κανείς δεν θα τολμούσε να επιβάλει ειδική φορολογία σ' αυτήν – πάντως κανείς δεν θα τολμούσε να προσδώσει σε μια τέτοια φορολογία τη λειτουργία κοινωνικής δικαιοσύνης.

Το γενικό πρόβλημα και το τεχνικό

Το πρόβλημα της φορολογίας του μεγάλου κεφαλαίου εντάσσεται σε ένα γενικότερο πρόβλημα που μπορεί να εκφρασθεί με το ερώτημα «Λιγότεροι ή περισσότεροι φόροι», μέρος κι αυτό ενός άκριτου γενικότερου προβλήματος: «Λιγότερο ή περισσότερο κράτος». Η λύση αυτού του προβλήματος δεν μπορεί βέβαια να αναζητηθεί σε ρητορικά σχήματα του τύπου «ούτε λιγότερο ούτε περισσότερο απλώς καλύτερο κράτος». Αλλά και άσχετα από το γενικότερο πρόβλημα, πρέπει να γίνει συνειδητό ότι η φορολόγηση του μεγάλου κεφαλαίου ή των εισοδημάτων που προέρχονται απ' αυτό είναι ένα πρόβλημα εξόχως τεχνικό με μεγάλες οικονομικές επιπτώσεις. Η παρεμβολή συνθημάτων, παρμένων από παλαιά οπλοστάσια, μόνον να βλάψει μπορεί.

ΣΥΝΤΟΜΑ

Αλβανοί ανακρίνονται για το έγκλημα στην Κεφαλονιά

Στο χώρο των Αλβανών λαθρομεταναστών χθες τα ξημερώματα δύο Ελληνόκυπριοι φάρδες στην περιοχή Κάπαρη στο Παράλιμνι. Πρόκειται για τους Ανδρέα Κωνσταντίνου και Λεωτέρη Ζέλο από τη Δερύνεια. Όπως μετέδωσε το ΑΠΕ, οι Τούρκοι, οι οποίοι επέβαιναν σε ταχυπλόο σκάφος, κατευθύνθηκαν προς το μέρο των παραδών και έριξαν εναντίον τους αρκετούς πυροβόλους. Στη συνέχεια τους πλησίασαν, έδεσαν τη βάρκα τους στο ταχύπλοο και κατευθύνθηκαν προς το κατεχόμενο λιμάνι της Αρμωχούσης. Η αστυνομία και τα Ηνωμένα Έθνη άρχισαν ήδη έρευνα για την απελευθέρωση των φαρδών.

ΚΥΠΡΟΣ. Τούρκοι στρατιώτες απήγαγαν χθες τα ξημερώματα δύο Ελληνόκυπριους φαρδές στην περιοχή Κάπαρη στο Παράλιμνι. Πρόκειται για τους Ανδρέα Κωνσταντίνου και Λεωτέρη Ζέλο από τη Δερύνεια. Όπως μετέδωσε το ΑΠΕ, οι Τούρκοι, οι οποίοι επέβαιναν σε ταχυπλόο σκάφος, κατευθύνθηκαν προς το μέρο των παραδών και έριξαν εναντίον τους αρκετούς πυροβόλους. Στη συνέχεια τους πλησίασαν, έδεσαν τη βάρκα τους στο ταχύπλοο και κατευθύνθηκαν προς το κατεχόμενο λιμάνι της Αρμωχούσης. Η αστυνομία και τα Ηνωμένα Έθνη άρχισαν ήδη έρευνα για την απελευθέρωση των φαρδών.

ΗΠΑ. Ομάδα ιατροδικαστών θα μεταβεί σύντομα στη σερβική επαρχία του Κόσοβο όπου

ου για να διενεργήσει νεκροψία στα θύματα των σερβικών επιχειρήσεων εναντίον χωριών των αλβανόφωνων. Όπως ανακοίνωσε προχθές η αμερικανική ανθρωπιστική οργάνωση «Άμερικανοί Πατρώι υπέρ των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων», ομάδα εννέα ειδικών από τις ΗΠΑ, την Ελβετία, τη Βρετανία και τον Καναδά θα διενεργήσει αυτοψία στα 70 θύματα των ταραχών των τελευταίων ημερών, για να διαπιστώσει τα ακριβή αίτια του θανάτου τους.

ΗΠΑ. Οι δικηγόροι της Πόλα Τζούνες έδωσαν χθες στη δημοσιότητα 700 σελίδες εγγράφων, στις οποίες βασίζεται η μήνυση της πελάτισσάς τους εναντίον του προέδρου Μπιλ Κλίντον για σεξουαλική παρενόχληση. Την ίδια ώρα, η Κάθλιν Γουάιλι, η οποία εργαζόταν εδελοντικά στο Λευκό Οίκο, υποστηρίζει ότι δέχθηκε ερωτικές προτάσεις από τον Αμερικανό πρόεδρο, σε ιδιωτική αίθουσα δίπλα στο Οβάλ Γραφείο, το Νοέμβριο του 1993 και χθες επρόκειτο να καταθέσει δημόσιως τις καταγγελίες της στην εκπομπή «60 λεπτά» του τηλεοπτικού δικτύου CBS. Πάντως, ο πρόεδρος Κλιντον έχει αρνηθεί ενόρκως ότι ζήτησε από την Πόλα Τζούνες να κάνουν έρωτα, ότι παρενόχλησε τη Γουάιλι και ότι είχε ερωτικές σχέσεις με τη μαθητευόμενη υπάλληλο του Λευκού Οίκου, Μόνικα Λεβίνσκι.

ΓΑΛΛΙΑ. Μπορεί προχθές να ήταν Παρασκευή και 13, αποφράδα ημέρα δηλαδή, αλλά για ένα Γάλλο από το Μπορντό απειδείχθη η πιο τυχερή του μήνα, αφού κέρδισε το γαλλικό σούπερ Λόττο, που μεταφράζεται σε 100.080.720 γαλλικά φράγκα (περίπου 6 δισ. δρχ.) Ποσό, που είναι το δεύτερο μεγαλύτερο στην ιστορία του γαλλικού Λόττο. Ο υπερτυχερός Γάλλος είχε συμπληρώσει ένα δελτίο μόλις 50 φράγκων, ήτοι περίπου 2.500 δραχμών.

Ενδοσκοπία

Δεν ήταν βεβαίως θέμα μείζονος σημασίας, την περασμένη εβδομάδα, ο δημόσιος καθγάς δύο «παργόντων» του ελληνικού ποδοσφαίρου, όπως το είδαν ορισμένα κανάλια της εμπορικής τηλεόρασης, ούτε οι «ουρές» των πολιτών στις εφορίες. Στο επατήμερο που πέρασε, πολύ μεγάλο ενδιαφέρον είχε το ζήτημα των σχεδιαζόμενων διαρθρωτικών αλλαγών στο εργασιακό καθεστώς της χώρας, σοβαρή εξέλιξη συνιστά για τα πράγματα της εξωτερικής πολιτικής η πρόταση του Γλαύκου Κληρίδη για συμμετοχή των Τουρκοκυπρίων στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις Ε.Ε. – Κύπρου, ενώ πέρα από τις όποιες «πιπεράτες» πτυχές της, σοβαρές διαστάσεις παίρνει

πλέον η υπόθεση της σύμβασης για το εργοστάσιο της ΔΕΗ στη Φλώρινα. Όλα αυτά συνέβησαν –και πρόκειται να εξελιχθούν– σ' ένα κρίσιμο οικονομικό σκηνικό και ενώ ταυτοχρόνως άρχισε να δοκιμάζεται η μεταρρύθμιση στην Εκπαίδευση, που αποφάσισε η κυβέρνηση, με δεδομένα πάντοτε τα μεγάλα κενά και τις σοβαρές αδυναμίες της Παιδείας στη χώρα μας. Ιδιαίτερως προβλήθηκε την περασμένη εβδομάδα από τα ΜΜΕ το ζήτημα της αυξημένης εγκληματικότητας, η οποία και από την Αστυνομία και από μεγάλο μέρος της ελληνικής κοινής γνώμης αποδίδεται ευθέως σε Αλβανούς παράνομους οικονομικούς μετανάστες. Το θέμα της εγκληματικότητας στην Αθήνα είναι όντως σοβα-

ρό, αλλά ο πρόχειρος τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζεται (από αρμοδίων και αναρμοδίων) «ντοπάνει» άσχημα την κοινή γνώμη, οδηγώντας τη σκέψη πολλών σε επικίνδυνους «δρόμους»... Παρά το γεγονός ότι στη Νέα Δημοκρατία δεν σημειώθηκαν ενδιαφέρουσες εσωκομματικές εξελίξεις, την περασμένη εβδομάδα, τα ΜΜΕ ασχολήθηκαν ιδιαίτε- ρως (αν όχι και υπερβολικώς) με τον πρόεδρο του κόμματος κ. Κ. Καραμανλή, λόγω τραυματισμού του σε ποδοσφαιρικό αγώνα, με συναδέλφους του βουλευτές. Ετσι, οι «γαλάζιοι» έμειναν στην επικαιρότητα, αναμένοντας την επιστροφή του κ. Κ. Μητσοτάκη, ο οποίος δεν υπόσχεται τίποτε το ευχάριστο στην ηγεσία της Ν.Δ...

Το «σκάκι» του κ. Κληρίδη

ΤΟ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ (έστω θεωρητικό) να προκύψει, στην πορεία των εξελίξεων, ζήτημα ένταξης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ά- νευ Τουρκοκυπρίων, στην Ευρ. Ένωση δεν είναι πλέον κάτι που περνά στη σφαίρα ευθύνης της Λευκωσίας ή της Αθήνας. Μετά την πρόταση του κ. Κληρίδη στο Λονδίνο, είναι η άλλη πλευρά που οφείλει να πάρει τις αποφά- σεις της. Αυτή την πραγματικό- τητα είναι πλέον υποχρεωμένοι να αποδεχθούν και οι Βρετανοί και οι στενοί φίλοι της Αγκυρας, Γάλλοι και Ιταλοί. Το όλο πολιτικό «παίχνιδι» της κυπριακής έντα- ξης άλλαξε από την περασμένη Πέμπτη. Οι εταίροι της Ε.Ε. γνω- ρίζουν τώρα ότι ο Γλαύκος Κλη- ρίδης δεν έκανε στο Λονδίνο α- πλώς μια «τεχνική» φύσης πρό-ταση, αλλά προχώρησε επί της ουσίας σε μια κίνηση απέναντι στην οποία μια τουρκοκυπριακή άρνηση θα σήμαινε πολλά και καθοριστικά ίσως και για την εξέ- λιξη του Κυπριακού ζητήματος.

★★★

ΕΤΣΙ ο σερ Ντέιβιντ Χάνι γνωρί-ζει καλά τη σημασία των λέξεων που χρησιμοποιεί, δηλώνοντας (σε συνέντευξή του στον διπλω- ματικό συντάκτη της «Κ» Κ. Ιορ- δανίδη σήμερα, σελ. 12) για την πρόταση του κ. Κληρίδη «θα ή-ταν λυπηρό αν την απέρριπταν οι Τουρκοκυπριοί»...

Οι εταίροι, συνεπώς, που υπο-στηρίζουν με δύναμη την ανάγκη ένταξης ολόκληρης της Κύπρου στην Ε. Ένωση, οφείλουν να δουλέψουν πολύ με την τουρκι-κή πλευρά.

Η Αγκυρα περιμένει...

ΟΛΑ αυτά δεν σημαίνουν ότι η Αγκυρα είναι σήμερα «στριμω-μένη» οπωσδήποτε σε μια θέση στην οποία δεν θα ήθελε να βρε-θεί. Η τουρκική ηγεσία κάνει τους δικούς της υπολογισμούς (το αν είναι αυτοί ευφρεϊς ή όχι, είναι μια άλλη υπόθεση). Το τουρκικό καθεστώς θεωρεί ότι επί της ουσίας δεν έχει σε πολι-τικό επίπεδο να «πάρει» τίποτε περισσότερο από ό,τι έχει ήδη α-ποσπάσει από την Ε.Ε. Και προ-φανέστατα εκτιμά ότι στη (μα-κρά) χρονική διάρκεια των εντα-ξιακών διαπραγματεύσεων θα υπάρξουν ευκαιρίες (και μέσω ε-μπορικών φίλων της Τουρκίας στην Ε.Ε.) για παιχνίδια «ανταλ-λας» με τη Λευκωσία και την Αθήνα, τόσο στην υπόθεση της Κύπρου όσο και σ' αυτήν του Αιγαίου. Αλλωστε η «πρόσκλη-ση» της Ε.Ε. προς την Τουρκία για διεύρυνση των ευρωτουρκι-κών σχέσεων παραμένει α- νοικτή, το ίδιο και για τουρκο-κυπριακή συμμετοχή στην εντα-ξιακή διαδικασία.

Μόνον για αδειξότητα δεν θα μπορούσε να κατηγορησει κανείς τον πρόεδρο Γλαύκο Κληρίδη, για την «κίνηση» στην οποία προέβη στο Λονδίνο την περασμένη Πέμπτη.

Ο ατυχής βοηθός

ΤΑΛΛΑΙΠΡΕΙΤΑΙ του τελευταίου καιρό ο βοηθός του «μάγου» Ρί- τσαρντ, κ. Τομ Μίλερ, με ταξίδια στο τρίγωνο Αθηνών – Λευκω- σίας – Αγκυρας προκειμένου να συντηρήσει την υπόθεση της α-μερικανικής «πρωτοβουλίας» στο Κυπριακό. Ο κ. Μίλερ ταλαι- πωρείται τόσο διότι δεν ακούει απ' τους συνομιλητές του τίπο-τε το ευχάριστο, όσο και διότι ο ίδιος δεν έχει τίποτε το ιδιαίτε- ρως ενδιαφέρον να τους πα- ρουσιάσει εκ μέρους του προ- τίσταμένου του κ. Χόλμπρουκ...

Ο «μάγος» έχει αίγιορα διαπι- στώσει ότι το πρόβλημα είναι ε- ξαιρετικά δύσκολο, αντιλαμπάνε- ταί ότι η υπόθεση «παίζεται», αυτή την εποχή περισσότερο στο ευρωπαϊκό πεδίο και μη έχοντας ο ίδιος σκεφθεί κάτι ιδιαίτε- ρως ξεγυμνο στέλνει σε «τουρνέ» τον κ. Μίλερ. Ο τελευταίος γνωρίζει βεβαίως ότι ο προϊστάμενός του, «σταρ» καθώς είναι, δεν σκεπεύ- ει να φορτωθεί προσωπικά μια διπλωματική αποτυχία που θα έ- πληττε τη φήμη του. Γι' αυτό και δηλώνει, όπως το έκανε προ η- μερών στην Αγκυρα, ότι «ο κ. Χόλμπρουκ θα έρθει στην περιο- χή όταν θα διασθανθεί ότι η πα- ρουσία του θα παίζει σημαντι- κό ρόλο στην επίλυση του προβλή- ματος»... Καθάρεις κουβέντες απ' τον κ. Τομ Μίλερ.

(Από μια άποψη, θα μπορούσαν να θεωρηθούν και «καρφί» στον κ. Χόλμπρουκ...).

Πρόσωπα ενδιαφέροντα

ΔΕΝ είναι μόνον ο (παρ' ολίγον διαγραφείς, κατά εισήγησης του κ. Λούλη) κ. Κ. Μητσοτάκης το πρόσωπο που τώρα απασχολεί πρωτίστως την ηγεσία της Ν.Δ. (Ο κ. Κ. Καραμανλής θεωρεί, μά- λιστα, ότι ο επίτιμος πρόεδρος έχει απομονωθεί πλέον καθορι- στικά στον κομματικό χώρο). Στη Ν.Δ. περισσότερο συζητεί- ται σήμερα το θέμα της κ. Ντόρας Μπακογιάννη, την οποία έχει φέρει σε πολύ δύσκολη θέ-ση η «πολιτική» του πατέρα της, αλλά και η περίπτωση του κ. Δ. Αβραμόπουλου. Ο δήμαρχος Αθηναίων αποτελεί έναν «γνω- στο Χ» αυτή την ώρα στο παρα- σκήνιο των «γαλάζιων». Παρότι πιθανότερο θεωρείται ότι θα α- ναγκιώσει υποψηφισότητα δη- μάχου στο Μάιο (περιμένοντας στη συνέχεια την πορεία της η- γεσίας της Ν.Δ. για να αποφασί- σε «επόμενο βήμα»...) στο κόμ- μα της αξιωματικής αντιπολί- τευσης κυκλοφορούν και «πλη- ροφορίες» κατά τις οποίες ο κ. Αβραμόπουλος δεν θα κατέβει στις δημοτικές εκλογές, επιδιώ- κοντας έναν καθαρά πολιτικό ρόλο στο εξής, αναλαμβάνοντας

και το μεγάλο «ρίσκο» μιας τέ- τοιας επιλογής...

Είναι δύσκολο πάντως να υπο- θέσει κανείς ότι ο νυν Δήμαρχος Αθηναίων δεν θα μελετήσει πολύ προσεκτικά την όποια επόμενη κίνησή του.

★★★

ΕΝΑΣ αριθμός παράνομων οικο- νομικών μεταναστών από την Αλβανία διαπράττει εγκλήματα. Αλλά αυτό δεν αποτελεί παρά έ- να μέρος του όλου προβλήμα- τος το οποίο έχει να κάνει με τη νέα κοινωνική κατάσταση που διαμορφώνεται στη χώρα μας – μια κατάσταση σκληρή, διαρκώς επιδεινούμενη, λόγω συγκρι- μένων αιτιών που όλοι γνωρί- ζουν. Αν αύριο, μ' έναν τρόπο μαγικό, εξαφανίζονταν από την Ελλάδα οι Αλβανοί μετανάστες, πιστεύει κανείς ότι οι διαστάσεις του φαινομένου της αυξανόμε- νης εγκληματικότητας στην ελ- ληνική κοινωνία θα άλλαζαν; Όταν στη χώρα μας, ήδη το 25% περίπου των πληθυσμού αγγίζει τα όρια της φτώχειας, όταν η α- νεργία των νέων διαρκώς μεγα- λώνει σε μια κοινωνία πάσχουσα από χιλίες δυο ελλείψεις και θε- σμικές αδυναμίες είναι, ειδικώς τα «μέτρα» κατά των Αλβανών που θα αλλάζονταν τα πράγματα; Αλλά και πόσοι Έλληνες, άραγε, από αυτούς που πολύ αγανα- κτούν δημοσίως, λόγω της αλ- βανικής εγκληματικότητας, δεν έτυχε να εκμεταλλευθούν οικο- νομικά παράνομους πεινασμέ- νους Αλβανούς, δινοντάς τους «μαύρα» εξευτελιστικά μεροκά- ματα σε ποικίλες εργασίες σε πόλεις και σε χωράφια;

Εγκλήματα και προβλήματα...

Η ΔΙΑΠΙΣΤΩΜΕΝΗ από τους πά- ντες πλέον ανεπάρκεια της Αστυνομίας στον έλεγχο του κοι- νού εγκλήματος είναι το πρόβλη- μα που βρίσκεται στη βάση της υπόθεσης που την περασμένη ε- βδομάδα απασχόλησε κρατικές αρχές και πολίτες: της αύξησης της εγκληματικότητας η οποία α- ποδίδεται στη δράση «Αλβανών». Το πρόβλημα είναι ζήτημα ευθύνης της πολιτικής ηγεσίας, η οποία και η περίπτωση κάρτα» και την καταγραφή των οικονο- μικών μεταναστών επί εθν. κα- θυστέρησης και παραλλήλως, πα- ρότι οι νέες ανάγκες καλής ο- συνόμευσης ήσαν απολύτως ο- ριστές τα τελευταία χρόνια, η δύ- ναμη της Αστυνομίας όχι μόνο δεν ενισχύθηκε αλλά ουσιαστι- κώς μειώθηκε.

Ετσι τα πράγματα έφθασαν στη σημερινή «λογική»: το ζήτημα εί- ναι να ληφθούν «μέτρα» κατά των Αλβανών, τους οποίους οι αρχές πρέπει να «ακουσίως» – όπως και πρωτοεβίδια το πρό- τεινε πριν από λίγες ημέρες εφη- μερίδα της πρωτεύουσας...

Πρόβλημα, αλλά και ευκαιρία...

Η λογικότατη πρόταση για τη συμμε- τοχή των Τουρκοκυπρίων στις ενταξια- κές διαπραγματεύσεις Κύπρου – Ε.Ε. την οποία παρουσίασε στο Λονδίνο, την περασμένη Πέμπτη, ο πρόεδρος Γλαύκος Κληρίδης αφορλίστηκε –στη φάση αυτή, τουλάχιστον– τους υποστηρικτές της Αγκυρας (Γάλλους και Ιταλούς πρωτίστως) στην Ε. Ένωση. Ο Κύπριος πρόεδρος «υλο-ποίησε τη βούληση» της κυβερνήσεώς του γι' αυτή τη συμμετοχή, όπως ακριβώς του είχε ζητηθεί να κάνει από τους «15» στη Σύνοδο του Λουξεμβούργου τον περασμέ- νο Δεκέμβριο: Η Λευκωσία προτείνει τη συμμετοχή Τουρκοκυπρίων –«πλήρη μέ- λη»– στην Επιτροπή Διαπραγματεύσεων με μια αντιπροσωπεία τους, τη σύνθεση της οποίας οι ίδιοι θα ορίσουν.

Παρά το γεγονός, όμως, ότι η πρόταση αυτή απευθύνεται προς μια πλευρά η ο- ποία επιμένοντας αρνείται να πάρει μέρος στις ενταξιακές διαδικασίες, ενδιαφερόμε- νη μόνον για την ενδυνάμωση της οντότη- τας του διεθνώς παράνομου «κράτους» της, παρά το γεγονός ότι η άρνηση αυτή ξεκαθάρα περιφρονεί τη Συμφωνία της Ε.Ε., το 1995, για την ενταξιακή πορεία της Κύπρου, με συγκεκριμένο χρονικό σημείο έναρξης της διαδικασίας, είναι βέβαιο ότι ορισμένοι εταίροι θα προσπαθήσουν μετά την 31η Μαρτίου (έναρξη διαπραγματεύσε- ων) να εμποδίσουν την εξέλιξη της διαδι- κασίας –ακολουθώντας δηλαδή μια εχθρι-

κή, όσο και παράλογη στάση, απέναντι στη Λευκωσία και στην Αθήνα. Ο Γάλλος πρόε- δρος, Ζακ Σιράκ, υιοθετώντας απολύτως την τουρκική θέση, επιμένει ότι η ένταξη της Κύπρου μπορεί να γίνει μόνο αν η Επι- τροπή Διαπραγματεύσεων θα είναι «μικτή» και μάλιστα «σύνοτμο». Λέει, δηλαδή, μη φοβούμενος το ενδεχόμενο πολιτικής γε- λοιοποίησης του, ότι εφόσον το ψευδοκρά-τος του Ντενκτάς αρνείται συμμετοχή, η έ- νταξη πρέπει να αναβληθεί!

Ενας «πρόεδρος» χώρας – μαϊμού θα πρέπει, κατά τον κ. Σιράκ, να καταργήσει α- ποφάσεις 15 ευρωπαϊκών χωρών, επειδή τυγχάνει να είναι πολιτικός απόλληλος της φίλης του Γάλλου προέδρου, Αγκυρας.

Ο κ. Σιράκ «αγνοεί», προκειμένου να υποστηρίξει την απαράδεκτη θέση του, α- κόμη και το σύνολο της διεθνούς κοινότη- τας, ονομάζοντας στη δήλωσή του της πε- ρασμένης Πέμπτης... «τμήμα του νησιού» την ανεξάρτητη Κυπριακή Δημοκρατία, χώ- ρα – μέλος του ΟΗΕ.

Αυτά μπορεί, βεβαίως, να έχουν άμεση σχέση με τα 65 εκ. καταναλωτές της Τουρκίας, όπως τόνιζε αγωνιώδως προ η- μερών η γκυρη «Le Mon» (για να θυμίσω σε όλους ποια είναι η φιλοσοφική βάση της γαλλικής εξωτερικής πολιτικής). Όμως, εί- ναι από καιρό γνωστό στα κοινοτικά διπλω- ματικά παρασκήνια, ότι η άποψη πως οι ε- νταξιακές διαπραγματεύσεις Κύπρου – Ε.Ε., δεν πρέπει να προχωρήσουν σε μια

ουσιαστική βάση πριν από μια λύση του Κυπριακού, δεν είναι μόνο γαλλική άποψη. Κι αυτό σημαίνει ότι Λευκωσία και Αθήνα πρέπει να φροντίσουν ώστε να είναι από ε- δώ και στο εξής εγγυημένα τα πλαίσια μιας ουσιαστικής εξελισσόμενης ενταξιακής διαπραγματεύσεως.

Η ελληνική πλευρά οφείλει επίσης να κα- θιστά κατανοητό στους εταίρους, ότι και στην υπόθεση της αναζήτησης λύσης του Κυπριακού, η τουρκική πλευρά είναι εκείνη που υπονομεύει το διάλογο, αφού αγνοεί επιδεικτικά το πλέγμα όλων των αποφάσε- ων του ΟΗΕ, οι οποίες αφορούν στο θέμα και θέτει αυθαίρετως ως προϋπόθεση λύ- σης την αναγνώριση του κράτους – μαϊμού στα κατεχόμενα εδάφη.

Στο Λονδίνο, ο κ. Γλαύκος Κληρίδης κέρ- δισε ένα κρίσιμο «γύρο». Οι ενταξιακές δια- πραγματεύσεις θα ξεκινήσουν στις 31 Μαρ-τίου. Αλλά το ζητούμενο είναι να εξελι- χθούν ομαλώς, χωρίς «κόλπα» όπως θα ήθελαν ο κ. Σιράκ και ο κ. Ντίνι. Και για την επίτευξη αυτού του στόχου το μεγάλο πο- λιτικό βάρος πέφτει στην Αθήνα αφού αυτή διαθέτει τους απαραίτητους «πολιτικούς». Η απροκάλυπτη διχοτομική πολιτική της Αγκυρας στην Κύπρο, που αποτελεί και και- ριο στοιχείο εξέλιξης των ελληνο–τουρκι- κών σχέσεων γενικότερα, πρέπει οπωσδή- ποτε να ακυρωθεί από την Ελλάδα στο πε- δίο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κ. Ι. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΟΨΕΙΣ

Το 7,9% αποδίδει 496,5 δισ.
φόρους στο Δημόσιο!

Σύμφωνα με τα επεξεργασμένα στοιχεία των περσινών φορολογικών δηλώσεων, μόλις το 7,9% των φορολογουμένων, ήτοι 338.662 δήλωσαν ότι το 1996 απέκτησαν εισόδημα υψηλότερο των 7 εκατ. δρχ. και για τούτο τιμωρήθηκαν, πληρώνοντας το 57,8% του συνόλου του φόρου εισοδήματος. Δηλαδή, αυτοί οι λίγοι ειλικρινείς -δεν ξέρουμε πόσο, αλλά πάντως περισσότερο από πολλούς άλλους- στο σύνολο των 4.268.609 φορολογουμένων, κατέβαλαν στο ελληνικό δημόσιο, για τη χρήση του 1996, φόρο εισοδήματος 496,5 δισ. δρχ. από τα 858,6 δισ.

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΚΑΡΑΚΟΥΣΗ**

δρχ. που απέδωσε συνολικά ο συγκεκριμένος φόρος. Αν επιχειρήσει δε κάποιος να προσεγγίσει το έργο, την επαγγελματική, την οικονομική δράση και την κοινωνική υπόσταση αυτών των ολίγων, θα διαπιστώσει ότι πρόκειται για το πλέον δυναμικό κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας. Ανώτερα στελέχη επιχειρήσεων, μισθωτοί του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που έχουν ξεπεράσει τα στενά όρια της «δημοσιοπαλληλιάς», νέοι φιλόδοξοι και ελπιδοφόροι επαγγελματίες και επιστήμονες, αποδοτικοί βιοτέχνες, έμποροι και επιχειρηματίες, οι οποίοι δεν έχουν ακόμη αναγάγει σε σύστημα τη φοροδιαφυγή, συγκροτούν αυτή την ομάδα των ειλικρινών φορολογουμένων. Που δεν είναι κατ' ανάγκην οι πλουσιότεροι ο' αυτή τη χώρα, αλλά υφίστανται υπέρμετρα την πίεση αυτού του άδικου και ανταναντατικού φορολογικού συστήματος. Πατί αυτή η κραυγαλέα αναντιστοιχία του 7,9% των φορολογουμένων που αποδίδει το 57,8% του φόρου εισοδήματος, υποδηλώνει ακριβώς το άδικο του συστήματος.

Στις ΗΠΑ, όταν επιχειρούν ν' αξιολογήσουν τις αναπτυξιακές προοπτικές μιας χώρας, αποδίδουν εξαιρετική σημασία στο επίπεδο των φορολογικών συντελεστών και πόσο αυτοί μπορούν να διαμορφώσουν αντικίνητρα για περισσότερο προσπάθεια και κίνητρα για φοροδιαφυγή. Όταν μια χώρα τιμωρεί τους καλύτερους, τους αποδοτικότερους και τους πλέον ειλικρινείς, δεν μπορεί να προσδοκά πρόοδο και ανάπτυξη, ούτε μπορεί να ελπίζει ότι θα επιτύχει τους δημοσιονομικούς της στόχους.

Λύο τινά θα συμβούν από την ένταση αυτής της πίεσης, η οποία, φέτος, μετά την αύξηση της παρακατλήσης και τη μη τιμαριθμοποίηση της φορολογικής κλίμακας, θα είναι ισχυρότερη. Η θ' αναζητήσουν και αυτοί διεξόδο στη φοροδιαφυγή, όπως παρατηρήθηκε παλαιότερα στη Σουηδία, ή θα περιορίσουν τη δράση τους και το ενδιαφέρον τους

για επαγγελματική πρόοδο και προκοπή. Και τούτο γιατί από ένα επίπεδο εισοδήματος και πάνω η φορολογική αφαίμαξη είναι τεράστια. Για κάθε 1 εκατ. δρχ. πρόσθετου εισοδήματος οι 450.000 δρχ. θα πρέπει να μεταφέρονται ως φόρος στο Δημόσιο. Η «Κ» με αφορμή τα παρουσιασθέντα στοιχεία έθεσε το θέμα της ισχυρής φορολογικής πίεσης, που ασκείται ο' αυτό το δυναμικό κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας, στον υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γ. Παπαντωνίου, ο οποίος παραδέχθηκε την εμφανιζόμενη πίεση στη συγκεκριμένη ομάδα φορολογουμένων και δεσμεύθηκε ότι με την πρώτη ευκαιρία, όταν οι δημοσιονομικές συνθήκες το επιτρέψουν,

θα επιχειρήσει διορθώσεις στη φορολογική κλίμακα. Θα μπορούσε να εντάξει κανείς τη διαβεβαίωση αυτή στις συνήθεις ανέκδοτες πολιτικές δεσμεύσεις. Αλλά καθίσταται πλέον σαφές και για τον κ. Παπαντωνίου, ότι το υφιστάμενο φορολογικό σύστημα έχει εξαντλήσει τον όποιο δυναμισμό απέκτησε με τις αλλαγές που εισήχθησαν το 1994, όταν καθιερώθηκαν τ' αντικειμενικά κριτήρια, εισήχθη το πόθεν έσχες και διευρύνθηκαν τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης. Με τη συνεχή πίεση στους φορολογικούς συντελεστές και τ' αφορολόγητα ποσά, το υπάρχον σύστημα φορολογίας εισοδήματος έχει αναπτύξει άλλες στρεβλώσεις, πιο επικίνδυνες ίσως από εκείνες που επεδίωξε να καλύψει. Τώρα η φορολογική επιβάρυνση έχει αυξηθεί σοβαρά για τους ειλικρινείς παραγωγικούς πολίτες αυτής της χώρας, διευρύνοντας την ψαλίδα από εκείνους που συστηματικά φοροδιαφεύγουν ή αντιμετωπίζονται μ' ελαστικότητα από τις φορολογικές αρχές. Και ακόμη, οι άλλοι μηχανισμοί που υποτίθεται προωθήθηκαν με σκοπό ν' αποκαλύψουν αφανή εισοδήματα, μόνο γραφειοκρατία πρόσθεσαν και ουδένα αποτέλεσμα έφεραν. Οι αδυναμίες είναι πια προφανείς. Οπως προφανής είναι και η ανάγκη μιας γενναίας φορολογικής μεταρρύθμισης, που θα λαμβάνει τρία βασικά στοιχεία. Την αποκατάσταση στοιχειώδους δικαιοσύνης στην κατανομή των φορολογικών βαρών, την αναμενόμενη σύγκλιση των φορολογικών συντελεστών στην Ευρώπη και την απαραίτητη πια απλοποίηση του φορολογικού συστήματος, το οποίο είναι έτσι δομημένο ώστε να ταλαιπωρεί, να κουράζει και να εξοργίζει τους πολίτες. Αν τούτα δεν αποκατασταθούν σύντομα, ας μην αφιχνιάσθουν οι κυβερνώντες από μια ενδεχόμενη φορολογική εξέγερση, τα χαρακτηριστικά της οποίας κανείς δεν μπορεί σήμερα να προδιαγράψει.

ΓΝΩΜΗ

Αντιφάσεις στην Ευρωπαϊκή
Διάσκεψη του Λονδίνου

Η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, που πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο την περασμένη Πέμπτη, μπορεί να ειπωθεί πρωτίστως «τελετουργικό χαρακτηρισμό», μπορεί τα θέματα που συζητήθηκαν με βάση την ημερήσια διάταξη -καταπολέμηση της εγκληματικότητας και προστασία του περιβάλλοντος- να στερούνται άμεσου πολιτικού ενδιαφέροντος, μπορεί η απουσία της Τουρκίας να αναίρεσε τον βασικό λόγο για τον οποίο επινοήθηκε η συγκρότηση της Διασκεψης κατόπιν εμνύνης της Γαλλίας, αλλά από άποψη συμβολική επιβεβαιώνει για μία ακόμη φορά την άνευ επιστροφής πορεία της Ευρωπαϊκής Ενότητας προς Ανατολάς, αποκαλύπτοντας ταυτόχρονα και κάποιες οδυνηρές αντιφάσεις.

Είναι φυσικό σε μία εποχή με έντονο «πραγματισμό» προσανατολισμό, που εκδηλώνεται συχνότατα με τρόπο πληβειακό και αδέλφω, να υποτιμάται κάθε συμβολική διοργάνωση, και από την άποψη αυτή υπήρξε ευτυχής συγκυρία το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη πραγματοποιήθηκε στη διάρκεια της προεδρίας της Βρετανίας, μιας χώρας που καθώς διατηρεί ακόμη τους πλέον παραδοσιακούς θεσμούς, εξακολουθεί να προσδίδει σημαντική σημασία στη συμβολική διάσταση της πολιτικής δράσεως.

Βεβαίως, οι διαδικασίες στα Ανάκτορα του Μπάγκινχαμ απλοποιήθηκαν και το γεύμα που παρέθεσε η βασίλισσα Ελισάβετ στερούνταν τελετουργικής μεγαλοπρέπειας και είχε μάλλον τον χαρακτήρα της κρατούσης αντιλήψεως, που κυδωδώς χαρακτηρίζεται ακόμη και στην απλοελληνική ως business-like.

Επί της ουσίας η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη ενεφάνισε σε γενικές γραμμές τα εξής στοιχεία: Αδρήτη οικονομική ανάγκη σε συνδυασμό με μία δικαιολογημένη πολιτική ανασφάλεια οδηγεί τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης να επιζητούν την ένταξη -ή ακριβέστερα την προαράτρησή τους- στο σύστημα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, και συναντήσεις όπως αυτή του Λονδίνου δημιουργούν μάλλον αμηχανία.

Πέραν τούτου, λόγος πραγματοποίησης της Διασκεψης μετά την άρνηση της Τουρκίας να συμμετάσχει σε αυτήν δεν υπήρχε, αντικειμενικός, αλλά επειδή η απόφαση είχε ήδη ληφθεί, η βρετανική προεδρία ήταν αναγκασμένη να προσδώσει ένα κάποιο περιεχόμενο στη

συνάντηση. Κατήρτισε λοιπόν ένα θεματολόγιο συνεργασίας των κρατών της Ε.Ε. με τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες, το οποίο περιλάμβανε την αντιμετώπιση των οργανωμένων εγκλημάτων, την προστασία του περιβάλλοντος και σε επόμενη φάση τη συνεργασία σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και αμύνης, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των οικονομιών και στην ανάπτυξη της περιφερειακής συνεργασίας. Και με αυτό τον τρόπο η βρετανική προεδρία επιχείρησε, και εν πολλοίς ίσως κατάφερε, να σώσει τα προσχήματα.

Αλλά στο σημείο αυτό αναδύθηκε μια

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗ**

άκρως ενδιαφέρουσα αντίφαση, που αποτελεί από μian άποψη και το σημαντικότερο γεγονός της Ευρωπαϊκής Διασκεψης, σε «πραγματιστικό» και όχι «συμβολικό» επίπεδο. Συγκεκριμένα, στο περιβόριο της συνόδου των 26 Ευρωπαίων ηγετών, ο πρόεδρος της Γαλλίας κ. Ζακ Σιράκ συναντήθηκε με τον Βρετανό πρωθυπουργό κ. Τόνι Μπλερ, επέκρινε οξύτατα το σχέδιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μία συμφωνία υπερανταγωνιστικού ελεύθερου εμπορίου, ζήτησε από τη βρετανική προεδρία να μην περιλάβει το θέμα στην ημερήσια διάταξη της συναντήσεως κορυφής της Ε.Ε. με τον Αμερικανό πρόεδρο κ. Μπιλ Κλίντον και απείλησε ότι η Γαλλία θα προβάλλει veto εάν η Επιτροπή προχωρήσει στη σύναψη συμφωνίας με την Ουάσιγκτον.

Σε μία εποχή που όλοι ομιλούν για την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και τη φιλελευθεροποίηση του διεθνούς εμπορίου, ο κ. Ζακ Σιράκ, με την πλήρη συμπαράσταση του σοσιαλιστή πρωθυπουργού της χώρας κ. Λιονέλ Ζοσπέν, αγωνιζόταν στο Λονδίνο για να αποτρέψει την εφαρμογή των αρχών τις οποίες επί σειρά ετών επικαλείται η Κοινότητα, προκειμένου να προστατεύσει τη γαλλική οικονομία από τον ανταγωνισμό των ΗΠΑ.

Η αντίφαση -αν και βεβαίως δεν εκδηλώθηκε δημόσια- ήταν ιδιαίτερα εμφανής, διότι οι τάσεις προστατευτισμού της οικονομίας εκδηλώθηκαν με την πλέον ωμή πολιτική παρέμβαση του Γάλλου προέδρου, σε μία συγκέντρωση δεκά Ευρωπαίων ηγετών, που κυριολεκτικώς βομβαρδίζονται με παραινέσεις και

συχνότατα με αυστηρότερες συστάσεις προκειμένου να φιλελευθεροποιήσουν την οικονομία τους.

Δεν είναι ασφαλώς πρώτη φορά που ο προστατευτισμός εκδηλώνεται στην Κοινότητα, καθώς η Ιαπωνία και οι ΗΠΑ έχουν συχνότατα διατυπώσει κατηγορίες ότι οι ηγέτες των «15» έχουν ως στόχο τη δημιουργία του «ευρωπαϊκού κάστρου», ενός συστήματος, με άλλα λόγια, αυτόρκειας και προστατευτισμού. Ούτε επίσης είναι άγνωστο ότι από τις χώρες της Κοινότητας μόνο η Μεγάλη Βρετανία έχει παράδοση και εφαρμόσει επί της πρωθυπουργίας της κ. Μάργκαρετ Θάτσερ, κατά τρόπο ενίοτε απόλυτο, μια φιλελεύθερη οικονομική αντίληψη της αγοράς.

Παράλληλα, είναι επίσης κατανοητό ότι η Ενωμένη Ευρώπη -που από άποψη τεχνολογίας αλλά και αναπτύξεως των οικονομιών δωμών υπολείπεται των ΗΠΑ- δεν είναι δυνατόν να παραδοθεί σε έναν ελεύθερο ανταγωνισμό που θα αεχίζε τα ήδη σοβαρά προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζει σήμερα η ευρωπαϊκή οικονομία, με αποτέλεσμα να διαταραχθεί ακόμη περισσότερο η κοινωνική συνοχή των ευρωπαϊκών κρατών. Όλα αυτά είναι απολύτως κατανοητά αλλά δεν αναίρουν τις αντιφάσεις, που ανέκυψαν στο περιβόριο ακόμη και μίας τελετουργικής συναντήσεως στο Λονδίνο.

Τέλος, όπως κατά κανόνα συμβαίνει, η διοργάνωση του Λονδίνου είχε, για την ελληνική πλευρά, σημαντικότατο εθνικό ενδιαφέρον και αναμφιβόλως έχει εξαιρετική σημασία η συμμετοχή της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, διότι παρά τις δυσχέρειες που θα αναδύθούν στο μέλλον, παρά τα προβλήματα που εγείρει η Τουρκία και ο εκπρόσωπος των Τουρκοκυπρίων κ. Ραούφ Ντενκτάς, επιβεβαιώθηκε για μία ακόμη φορά ότι η φυσική πορεία της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι προς την κατεύθυνση της Ενωμένης Ευρώπης.

Αυτή ακριβώς η προοπτική και το γεγονός της συμμετοχής της Κύπρου στη Διάσκεψη υπήρξε και η κυριότερη αιτία της αποχής της Τουρκίας από μια διοργάνωση που επινοήθηκε έπειτα από πίεση της Γαλλίας για να δημιουργηθεί η εντύπωση ότι εντάσσεται στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι και αυτή η χώρα της Νοτιανατολικής Ευρώπης, έστω και εάν δεν πληροί καμία από τις απαιτούμενες προϋποθέσεις.

Η απόφαση για την υποτίμηση
αλλάζει το πολιτικό σκηνικό

Οι αιφνιδίες και ραγδαίες εξελίξεις που σημειώνονται κατά το τελευταίο τριήμερο στο θέμα της δραχμής, θέτουν ασφαλώς **επί νέας βάσεως** και τους σχεδιασμούς, ή έστω τα διλήμματα, της κυβερνήσεως ως προς τις μελλοντικές πολιτικές της κινήσεις. Αναφερόμεθα στο ενδεχόμενο πρώτων εκλογών «από θέσεως ισχύος» της κυβερνήσεως, που συνιστούν, τουλάχιστον ως προχθές, αρκετά και σημαντικά στελέχη του ΠΑΣΟΚ. Ήδη με την «εκούσια διόρθωση» της ισοτιμίας του εθνικού μας

Του **ΣΤΑΜΟΥ ΖΟΥΛΑ**

νομίσματος, η κυβέρνηση εισέρχεται σε μια **πολύ-μην περίοδο δοκιμασίας**, στη διάρκεια της οποίας οφείλει **να σταθεροποιήσει** και **να θωρακίσει** τη δραχμή στο πλαίσιο της διακυμάνσεως των ευρωπαϊκών νομισμάτων. Τούτο σημαίνει ότι ο κ. Σημίτης υποχρεώνεται **να προχωρήσει αμέσως** στην προώθηση των απαιτούμενων διαρθρωτικών αλλαγών και μέτρων στην οικονομία, τα οποία είναι **εξαιρετικά επώδυνα**, από την άποψη του περιβότου πολιτικού κόστους. Συνεπώς **αλλάζουν δραστηρικά**, αν δεν ανατρέπονται, οι παράγοντες και οι υπολογισμοί ως προς την επίτευξη του χρόνου της επόμενης εκλογικής αναμετρήσεως.

Τα κίνητρα της επισπεύσεως

Οι βουλευτικές εκλογές διεξάγονται πρόωρα για δύο λόγους. Είτε εξαιτίας **ανατροπής** της κυβερνητικής πλειοψηφίας, είτε διότι ο φορέας που ασκεί την εξουσία κρίνει ότι η επίτευξη και η διεξαγωγή της αναμετρήσεως μια συγκεκριμένη στιγμή **τον συμφέρει** πολιτικώς, και επαυξάνει τις πιθανότητες μιας νέας εκλογικής του νίκης. Η δεύτερη εκδοχή, που συμβαίνει συχνότερα στα πολιτικά μας πράγματα, ισχύει και κατά την περίοδο αυτή, ως προς την κατάσταση **αποδιοργανώσεως και αποδυναμώσεως**, στην οποία τελεί το κόμμα της αξιωματικής αντιπολιτεύσεως.

Ετσι οι επίμονες εισηγήσεις στελεχών του ΠΑΣΟΚ προς τον κ. Σημίτη για εκλογικό αφιχνιάσμο έχουν ως βασικό κίνητρο την **«κατατρόπωση»** μιας εξαιρετικά ανίσχυρης αντιπολιτεύσεως. Στο εικαζόμενο δилήμμα του πρωθυπουργού υπάρχουν, όμως, **ανομοίοι περιεχόμενοι** πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Συγκεκριμένα τα μεν πλεονεκτήματα αναφέρονται, κυρίως, στο προσδοκώμενο **κομματικό όφελος**, ενώ τα μειονεκτήματα συνεπαγονται, εν πολλοίς, γενική, αν όχι **εθνική, ζημία**.

Από τη στιγμή κατά την οποία η σημερινή κυβέρνηση, σύμφωνα με δηλώσεις εξεχόντων στελεχών της, **δεν αντιμετωπίζει** «πρόβλημα αντιπολιτεύσεως» που θα δυσχέρανε το έργο της, τυχόν πρόωγη προσφυγή στις κάλπες υποδηλώνει σαφώς και αμυνός **μικροκομματική σκοπιμότητα**. Κατά τους εισηγητές της προτάσεως, μια νέα και εύκολη νίκη του κ. Σημίτη κατά τους αμέσους επόμενους μήνες, θα απήλλαζε την κυβέρνηση από τους «κινδύνους» που υποκρύπτουν οι δημο-

Σκίτσο του **Ηλίας Μακφί**

τικές εκλογές του προσεχούς Οκτωβρίου. Οι «κινδυνοί», δε, αυτοί αναφέρονται, κυρίως, στη **«διασποτική»** **κάθοδο** υποψηφίων της εσωτερικής αντιπολιτεύσεως του ΠΑΣΟΚ σε πολλούς δήμους και νομαρχίες, φαινόμενο το οποίο **δυσχεραίνει** κατά πολύ και τη διεύρυνση της κεντροαριστεράς συμμαχίας, αφού στις περιοχές αυτές τα μικρότερα κόμματα της Αριστεράς έχουν τη δυνατότητα συμπράξεως και με τους «αντάρτες» υποψηφίους του κυβερνώντος κόμματος.

Ισχυροποίηση Σημίτη

Επομένως μια εσπευσμένη και «πανηγυρική» ανανέωση της λαϊκής εντολής -κατά τις ίδιες εισηγήσεις- θα **ισχυροποιούσε** τον κ. Σημίτη, ο οποίος θα μπορούσε να προχωρήσει στην **καταστολή** ή και την **εξουδετέρωση** της εσωκομματικής του αντιπολιτεύσεως. Δεδομένου, δε, ότι μια «πανηγυρική» νίκη του ΠΑΣΟΚ θα σήμαινε αντιστοίχως και **βαρύτατη ήττα** της Ν.Δ., ο πρωθυπουργός ήταν φυσικό να ευελπιστεί ότι ένα τέτοιο αποτέλεσμα θα οδηγούσε πιθανότατα στη **διάσπαση** ή και στην πολυδιάσπαση του κυριότερου αντιπάλου του.

Παράλληλα, ένας εκλογικός αφιχνιάσμος θα έφαινε τόσο τον Συνασπισμό όσο και -κυρίως- το ΔΗΚΚΙ σε κατάσταση **ανετοιμότητας**, αφού τα δύο αυτά κόμματα κάθε άλλο παρά έχουν μέχρι στιγμής αποδείξει ότι είναι **αποδέκτες διαρροής** ψηφοφόρων από το ΠΑΣΟΚ, εξαιτίας της «δεξιόστροφης» κυβερνητικής πολιτικής.

Ας προστεθεί, τέλος, ότι μια «έγκαιρη» και ευρεία εκλογική νίκη του ΠΑΣΟΚ -κατά την ίδια θεωρία- θα εξασφάλιζε κατά πολύ και την **ολοκλήρωση της συνταγματικής «αναθεωρήσεως»**, όπως την επιθυμεί η σημερινή κυβερνητική πλειοψηφία.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Πολιτισμός ή φολκ-λορ;

Δυο κύριες τάσεις θα ήταν φυσικό να διαμορφώνονται σήμερα στον Ελληνισμό της Αμερικής: Η πρώτη, να εκφράζει τις συναισθηματικά φορτισμένες απαιτήσεις της πρώτης γενιάς των μεταναστών (απαιτήσεις που συντονίζονταν πάντοτε και με την κοντόφθαλμη πολιτική του ελλαδικού εθνικού κέντρου): Η διατηρηθούν και στη διασπορά των Ελλήνων τα τυπικά γνωρίσματα της **ελλαδικής** ελληνικότητας. Να συντηρείται η ελληνική γλώσσα, η οργάνωση ελληνικών κοινοτήτων, τα σωματεία που συσπειρώνουν τους μετανάστες με βάση τον τόπο καταγωγής τους (Μακεδόνες, Κρητικούς, Αρκάδες). Να γιορτάζονται οι εθνικές επετείες του ελλαδικού κράτους, να επιτίθεται η ελληνικότητα στους παραδοσιακούς χορούς, στις άλλοτε λαϊκές ενδυμασίες, στην εθμική κουζίνα και διασκέδαση. Να καλλιεργείται η ενδιαφέρον των αποδήμων για τα ελλαδικά πολιτικά κόμματα και τα ελλαδικά αθλητικά σωματεία.

Είναι η τάση που καταλαβαίνει τον Ελληνισμό (εντός ή εκτός Ελλάδας) μόνο ως εθνικισμό. Καυχάται για τον πολιτισμό των προγόνων, αλλά δεν υποτιμάζεται την υπερεθνική οικουμενικότητα αυτού του πολιτισμού, **τη διαφορά του πολιτισμού από το εθνικιστικό φολκ-λορ**. Π' αυτό και όσοι εκπροσωπούν αυτή την τάση (εντός ή εκτός Ελλάδας) δεν διατάζουν να συμβιβάζουν συχνά την εθνικιστική καυχία με τον μιμητισμό ξένων πολιτιστικών προτύπων. Τους ενδιαφέρει, λ.χ., η εκκλησιαστική Ορθοδοξία μόνο σαν στοιχείο εθνικής ιδιαιτερότητας, δεν καταλαβαίνουν τον πολιτισμό που σαρκώνει και την πανανθρώπινη εμβέλεια αυτού του πολιτισμού. Π' αυτό και δεν διατάζουν να «εκμυστηρεύονται» τις εκκλησιαστικές τους μελλορίες προσλήψεις, αφού οι ορθόδοξες εικόνες, η βυζαντινή μουσική, η δραματολογία της λατρείας (ό,τι ακριβώς συναρπάζει τον δυτικό άνθρωπο σήμερα) τους παραπέμπει μόνο στο χωριό του πατέρα τους για το οποίο πολύ συχνά ντρέπονται.

Μια δεύτερη τάση, ειδικά στον Ελληνισμό της Αμερικής, θα ήταν φυσικό να αρνείται ακόμα και τη λέξη «διασπορά». Να εκφράζει τις νεώτερες γενιές (δεύτερη, τρίτη, τέταρτη γενιά απογόνων των πρώτων Ελλήνων μεταναστών) που νιώθουν και ζουν ως αμερικανοί πολίτες ελληνι-

κής καταγωγής, όχι ως απόδημοι Ελλαδίτες. Είναι δεδομένο και αναπόδραστο να μιλούν μόνο (ή κυρίως) αγγλικά, χωρίς να παύουν να έχουν ουσιαστική ανάγκη εμπράγματης πολιτιστικής καύχησης για την ελληνική καταγωγή τους. Είναι φυσικό να τους ενδιαφέρει ο πολιτισμός και όχι το φολκ-λορ, η **ελληνικότητα ως ενεργός πρόταση και πολιτιστική παρουσία στη σύγχρονη αμερικανική κοινωνία**, όχι ως αφορμή περιωριοποίησης και μειονεξίας. Ξέρουν ότι τα παιδιά τους δεν έχουν τίποτα να κερδίσουν από τα σπασμένα ελληνικά που θα διαδραχθούν στο κυριακάτικο «σχολείο» της κοινότητας. Θα ήταν όμως περήφανοι να σπουδάσει το παιδί τους σε ένα ελληνικό σχολείο ή κολέγιο που θα προ-

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

σφέρει σύγχρονη υψηλού επιπέδου κατάρτιση (εγγυήσεις εισόδου στα καλύτερα αμερικανικά πανεπιστήμια), με ταυτόχρονη σοβαρή καλλιέργεια ελληνικής (κλασικής και σύγχρονης) παιδείας.

Η ίδια αυτή δεύτερη τάση δεν θα νεχόταν να υποτάσσει την ορθόδοξη εκκλησιαστική εμπειρία και παράδοση στον εθνικό επαρχιωτισμό του ελλαδισμού. Θα ήθελε μian ενιαία Ορθόδοξη Εκκλησία στην Αμερική, με πιστότητα στο συνοδικό σύστημα της Ορθοδοξίας, που να συμπεριλαμβάνει όλους τους Ορθοδόξους ανεξάρτητα από τη φυλετική τους καταγωγή. Το ενιαίο διοικητικό σχήμα δεν αποκλείει επιμέρους επισκοπές ή ενορίες που θα συνεχίζον την τέλεση της λατρείας στα πάτρια γλωσσικά ιδιώματα. Όμως ο κεντρικός κορμός θα είναι μια σύγχρονη αγγλόφωνη Ορθοδοξία, με σαφή και ενεργό θεολογική και πολιτιστική αυτογνωσία, ικανή να αρθρώσει λόγο μεταφυσικής ελπίδας για ανθρώπους σημερινούς. Μια τέτοια αγγλόφωνη Ορθοδοξία μπορεί να σαρκώσει τον ουσιαστική ελληνικότητα (της θεολογίας, της λατρείας, της τέχνης). Να απεμπλέξει την ελληνικότητα από τον εθνικιστικό και ψυχολογικό επαρχιωτισμό, να την αναδείξει σε δημιουργικό καταλύτη πνευματικών διεργασιών στην αμερικανική κοινωνία.

Όσο κι αν μοιάζει φυσιολογική και αυτονοήτη η διαμόρφωση των δύο αυτών τάσεων στον Ελληνισμό της

Τούτο, δε, διότι η πρώτη φάση της επιψηφίσεως από τη Βουλή μπορεί να συντελεσθεί αμέσως, έστω και με την πλειοψηφία των 159 βουλευτών που διαθέτει σήμερα το ΠΑΣΟΚ. Η δε αυξημένη πλειοψηφία των 180 ψήφων που απαιτείται κατά τη δεύτερη φάση και από την επόμενη Βουλή, είναι ευχερέστερο να εξασφαλισθεί υπό τις παρούσες συνθήκες και με έναν εκλογικό αφιχνιάσμο.

Περίοδος δοκιμασίας

Κατά τους εισηγητές των πρώτων εκλογών όλα τα παραπάνω πλεονεκτήματα θα μεταβάλλονταν σε μειονεκτήματα, αν το ΠΑΣΟΚ προχωρούσε στην εξάντληση της 4ετίας. Διότι στο διάστημα που απομένει έως το φθινόπωρο του 2000, εκτός των δημοτικών εκλογών μεσολαβούν οι ευρωεκλογές την άνοιξη του 1999 και το συνέδριο του ΠΑΣΟΚ, τον Μάρτιο του ίδιου έτους. Πρόκειται, δηλαδή, για **τρία πολιτικά ορόσημα**, στα οποία θα δοκιμασθεί εντονότατα τόσο η απήχηση του ΠΑΣΟΚ στην εκλογική βάση, όσο και η συνοχή του.

Εναντι όλων αυτών των κομματικών πλεονεκτημάτων, ο πρωθυπουργός οφείλει τώρα να συνεκτιμήσει τα **βαρύτατα πολιτικά μειονεκτήματα** που συνεπαγονται τυχόν πρόωρες εκλογές. Κατά πρώτο λόγο, λοιπόν, η εκλογική περιπέτεια **θα ανακόψει** -αν δεν **ανατρέψει** πλήρως- την κυβερνητική προσπάθεια για την επίτευξη των στόχων της ΟΝΕ και μάλιστα **στην κρίσιμότερη της καμπή**, αφού οι προθεσμίες είναι δεδομένες και οι ρυθμοί των απαιτούμενων διαρθρωτικών αλλαγών πρέπει να **ενταθούν και να επισπευσθούν**. Ήδη, δε, μετά την προχθεσινή απόφαση της κυβερνήσεως για την «υπό έλεγχο» υποτίμηση της δραχμής, οι προθεσμίες αυτές είναι **απολύτως δεσμευτικές** για τον πρωθυπουργό και με **ρήτρα ακυρωτική** της -άτυπης, αλλά ουσιαστικής- **αλληλεγγύης**, που υποσχέθηκαν οι Ευρωπαίοι εταίροι μας για τη μελλοντική υποστήριξη του εθνικού μας νομίσματος.

Συνεπώς, όλα τα πολιτικά δεδομένα, μετά τις τελευταίες εξελίξεις, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο κ. Σημίτης όχι μόνον **χάνει** το **«πλεονέκτημα»** ενός εκλογικού αφιχνιάσμου «από θέσεως ισχύος», αλλά πιθανότατα απομακρύνεται και το ενδεχόμενο να προκηρυχθούν οι επόμενες εκλογές ταυτοχρόνως με τις ευρωεκλογές, την άνοιξη του 1999. Κάτι το οποίο έως σήμερα εθεωρείτο **περίπου ως δεδομένο**. Με άλλους λόγους, ο πρωθυπουργός είναι υποχρεωμένος να δώσει την κυβερνητική μάχη, εξαντλώντας την 4ετία. Διάστημα το οποίο παρέχει και στη Ν.Δ. τη δυνατότητα να **ανασυνταχθεί** και να καταστεί **αξιόμαχη**.

Βεβαίως, στην πολιτική οι «λογικές προβλέψεις» κάθε άλλο παρά είναι ασφαλείς. Ωστόσο, το βέβαιο είναι ότι τώρα ο πρωθυπουργός δεν μπορεί να υποβαθμίσει τις **πολιτικές και εθνικές συνέπειες** ενός εκλογικού εγχειρίσματος, προσβλέποντας σε κομματικό όφελος. Διότι κάτι τέτοιο προσλαμβάνει, πλέον, τη διάσταση μιας ανεξέλεγκτης εκρήξεως, με πιθανότερο ενδεχόμενο και την αυτοκαταστροφή.

Αμερικής σήμερα, η ουσιαστική διαφοροποίησή τους και αποκρυστάλλωση είναι εξαιρετικά δύσκολη, ίσως και ανέφικτη. Η κυρίως δυσκολία έγκειται στη **συνειδητοποίηση της διαφοράς του πολιτισμού από το φολκ-λορ**, του ελληνισμού από τον ελλαδισμό. Π' αυτό και οι διαφοροποιήσεις διολισθαίνουν σε επικίνδυνα πλασματικά υποκατάστατα, σε διχαστικές αντιπαλότητες με παραπλανητικές ετικέτες: «Ελληνόφρονες» αντιμάχονται τους «Εξαμερικανισμένους», «πατριρχικοί» τους «αυτονομιστές», «Σπιριδωνικοί» τους «Ιακωβίτες». Η εικόνα που δίνει ο ελληνόφωνος Τύπος στην Αμερική και κυρίως το «Ιντερνέτ», είναι μιας ομογένειας έτοιμης να εκραγεί, να περλάει στη δίνη φανατισμένης πολυδιασπάσης.

Δυστυχώς η συνειδητοποίηση της διαφορας του πολιτισμού από το φολκ-λορ, της ελληνικότητας από τον εθνικισμό, απαιτείται τραγικά (και για εκατόν εβδόμηντα χρόνια τώρα) από το ίδιο το «Εθνικό κέντρο». Η ελλαδική πολιτική δεν υποψιάστηκε ποτέ ότι διαχειρίζεται την οικουμενικότητα ενός πολιτισμού που όχι έναν επαρχιωτικό εθνισμό. Η φράση του Ταρσούλη ότι **«δεν μπορεί να είσαι Έλληνας αν δεν είσαι κοσμοπολίτης»** δεν βρήκε ποτέ πραγματικό αντίκρουσμα στην κοινωνική μας νοοτροπία, στην παιδεία μας, στην πολιτική μας πράξη. Ο μεταπρατικός εθνικισμός μας μάς εγκλωβίσε στον βαλκανικό επαρχιωτισμό, στην περιωριοποίηση, στη μιζέρια.

Ποιοι, λοιπόν, να αντιμετωπίσουν σήμερα την επερχόμενη θέελλα πολυδιάσπασης του Ελληνισμού της Αμερικής; Ποιοι να συλλάβουν τον ουσιαστικό πυρήνα των διαφοροποιήσεων, με ποιους να συγκροτηθούν επιτελεία μελέτης και χάραξης μακροπρόθεσμων προοπτικών; Η πολύ πρόσφατη εμπειρία από τη θλιβερή ελλαδοκεντρική επιπόνηση του «Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού» ή από την εγκληματική διαχείριση του «Ιδρύματος Ελληνικού Πολιτισμού» προδιαγράφει και τους χειρισμούς της κρίσης στην ομογένεια της Αμερικής. Ίσως το φολκ-λορ να επιβιώσει για μερικές ακόμα δεκαετίες. Η παρουσία του Ελληνισμού στον ιστορικό στίβο είναι πια χαμένη υπόθεση.

ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Του ΑΝΤΩΝΗ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗ

«Φιλανθρωπικά» κέρδη

Δεξιά, καθώς κατεβαίνουμε την οδό Μεσογείων, εκεί που επί δύο και πλέον δεκαετίες υψωνόταν εκείνο το θλιβερό γιαντί που τελικά το ανατίναξαν με εντυπωσιακό τρόπο (και μαζί με αυτό ανατίναξαν και μερικά δια...), εκεί τώρα οικοδομείται πολυώροφο και μεγαλοπρεπές «εμπορικό κέντρο», και πίσω ένα άλλο πολυώροφο κτίσμα που προορίζεται για νοσοκομείο εκατοντάδων κλινών. Πολύ ωραία, η Αθήνα ξανακτίεται, αλλά μου φαίνεται με την ίδια αφροσύνη, όπως και την πρώτη φορά. Και ιδού γιαντί.

Το οικόπεδο αυτό, εκτάσεως 26 στρεμμάτων, ανήκε στον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό (Ε.Ε.Σ.), κοινωνικές σωματείες με πλούσια φιλανθρωπική δράση στο παρελθόν. Ο ΕΕΣ, λοιπόν, πριν από μερικά χρόνια ήρθε σε συμφωνία με μεγάλη «κατασκευαστική εταιρία και της είπε: «Θα σου δώσω εγώ τόσα στρέμματα από τα 26 να κτίσεις εσύ ό,τι θέλεις και αντί να μου δώσεις χρήματα θα μου κτίσεις στο υπόλοιπο οικόπεδο ένα μεγάλο νοσοκομείο. Σύμφωνα; Σύμφωνα». Αν και δεν ξέρουμε πώς έγινε αυτή η μοιρασιά, θα πούμε ότι ως εδώ καλά, από πλευράς ΕΕΣ και κατασκευαστικής εταιρίας.

Ανακύπτει όμως ένα εύλογο ερώτημα για το ΥΠΕΧΩΔΕ και για όποιον άλλον (αν υπάρχει) που έχει αρμοδιότητα να φροντίζει αυτή την πόλη. Η οδός Μεσογείων είναι ήδη προβληματική και... εμφραγματική. Το ίδιο και η οδός Κηφισίας, από την άλλη πλευρά. Σκεφθείτε να κτισθεί και ένα δεύτερο νοσοκομείο εκατοντάδων κλινών, δίπλα στο πρώτο, τον γνωστό «Ερυθρό Σταυρό» 700 κλινών! Ασφαλώς θα χρειασθεί και ένας στόλος ελικοπτήρων για να μεταφέρει τους αρρώστους, πριν... πεθάνουν. Και έπειτα, αν δεν απατώμαι, το κέντρο της Αθήνας δεν υποφέρει από έλλειψη νοσοκομείων. Η περιφέρεια της Αττικής υπέφερε. Φαίνεται, όμως, ότι άλλες σκέψεις επικράτησαν, κανείς δεν μίλησε και το νοσοκομείο κτίσθηκε. Έτσι.

Το νέο, όμως, νοσοκομείο, παρόλο ότι κτίζεται σε οικόπεδο του ΕΕΣ δεν ανήκει σ' αυτόν, ο οποίος, επιαναλαμβάνω γιατί έχει σημασία, είναι φιλανθρωπικό και μη κερδοσκοπικό σωματείο. Ανήκει σε άλλον φορέα που φέρει το ένδοξο όνομα «Ερρίκος Ντυνάν», που δεν ξέρω ποια νομική μορφή έχει, αλλά είναι φορέας κερδοσκοπικός, ας πούμε... θυγατρική εταιρία. Ετσι έχουμε το πρώτο παράδοξο, ο μη κερδοσκοπικός ΕΕΣ να αποκτά κερδοσκοπική εταιρία, να της μεταβιβάζει σημαντικά περιουσιακά στοιχεία (οικόπεδο και χρήματα) και να εγγυάται δάνεια υπέρ αυτής. Αν και θα δέλαμε να ρωτήσουμε τη Διεύθυνση Κληροδοτημάτων του υπουργείου Οικονομικών κατά πόσον όλα αυτά είναι νόμιμα, το παρακάμπτουμε και λέμε μπράβο στον ΕΕΣ που για πρώτη φορά γίνεται και... επιχειρηματίας. Τα παράδοξα, όμως, συνεχίζονται: πρόεδρος του μη κερδοσκοπικού ΕΕΣ είναι ο κ. Ανδρέας Μαρτίνης. Πρόεδρος του κερδοσκοπικού «Ερρίκου Ντυνάν» είναι πάλι... ο κ. Ανδρέας Μαρτίνης και αναρωτιόμαστε πώς ο άνθρωπος θα αντέξει έναν τέτοιο διχασμό προσωπικότητας, αλλά κυρίως γιατί επιμένει ο ίδιος να τον υποστεί.

Η εκμετάλλευση του νέου νοσοκομείου, το οποίο (λέει) θα είναι το τελευταίο των Βαλκανίων και της Μέσης Ανατολής (αγιά το πράγμα) και προορίζεται για ασθενείς παχυλού βαλαντιού (έτσι λένε συνήθως και μετά ληστούσαν τα ταμεία), ανετέθη σε ιδιώτη επιχειρηματία νοσοκομειακών και ιατρικών υπηρεσιών... διαβαλκανικής εμβέλειας, ο οποίος θα παραλάβει το νοσοκομείο έτοιμο και αρτίως εξοπλισμένο (το έπαυρα κι εγώ αν μου το έδιναν) θα λαμβάνει δε, όπως λέγεται, ως μερίδιό του το 20% του συνολικού τζίρου. Και να μην είναι ορθό και δίκαιο να λαμβάνει το μερίδιό του ο άνθρωπος, αλλά διερωτώμαι τι θα μείνει για τον κερδοσκοπικό «Ερρίκο Ντυνάν» και τι για τον μη κερδοσκοπικό ΕΕΣ. Οι ειδικοί λένε ότι θα μείνουν, και μάλλον αρκετά... Φαντασθείτε πού θα διαμορφωθούν οι τιμές της φιλανθρωπικής κλίνης (Ταμεία, προσοχή!). Δεν ξέρω πώς λειτουργεί ο μη κερδοσκοπικός ΕΕΣ. Υποθέτουμε ότι τα μέλη, οι ερωθυπόστοι, εκλέγουν το Διοικητικό Συμβούλιο και το τελευταίο τον πρόεδρο. Από τότε που το ΠΑΣΟΚ ανήλθε στην εξουσία και, με την ολοκληρωτική του αντίληψη θέλησε να επιβάλει και εκεί τους δικούς του ανθρώπους, το μισό Διοικητικό Συμβούλιο σέρνει στα δικαστήρια το άλλο μισό (εκεί βρίσκονται και τώρα) με φοβερές κατηγορίες του ενός εναντίον του άλλου για καταχρήσεις σε βάρος της περιουσίας του ΕΕΣ. Έχω στα χέρια μου πρακτικά του Δ.Σ. όπου γίνεται λόγος για «μίζα» 600 εκατ. την οποία έλαβε σύμβουλος, επειδή λέει φρόντισε να εξασφαλίσει από ξένη τράπεζα δάνειο 16 δια. δρχ.

Αυτά έμαθα, αυτά σας λέω. Αν μάω περισσότερα, πάλι θα σας τα πω. Επί ματαίω, φυσικά.

Αυτοί στον κόσμο τους και εμείς στον δικό μας

Πέρασαμε μια μάλλον ήρεμη, πολιτικά, εβδομάδα, παρόλο που η αρχή της προμήνευ ρήξης, αναστατώσεις, διαγραφές και άλλα. Η προσοχή είναι πάντα συγκεντρωμένη στη **Νέα Δημοκρατία**, δεν θα έλεγα η προσοχή του πλήθους, που αυτή την εποχή, όπως κάθε χρόνο, είναι σκυμμένο πάνω στα γριφώδη έντυπα των φορολογικών δηλώσεων, αλλά η προσοχή των πολιτικών, των πολιτευομένων και των δημοσιογράφων και όλων εκείνων, τέλος πάντων, που βγάζουν το ψωμί τους από τις «πολιτικές εξελίξεις».

Τη Δευτέρα, στην **Κοινοβουλευτική Ομάδα**, ο πρώην πρωθυπουργός κ. **Κ. Μητσοτάκης** μάλλον μας απογοήτευσε και ήταν κατώτερος του εαυτού του, και άφησε τον κ. **Κ. Καραμανλή** να νομίζει ότι αυτός κέρδιζε αυτόν το «γύρο». Πράγματι, μπορεί να τον κέρδιζε: Ακρα του τάφου σιωπή έπεσε στη Νέα Δημοκρατία και μόνο οι συμπαθείς βασιλόφρονες και ακροδεξιοί έχουν το «ιδεολογικό» θάρρος και αισθάνονται την ελευθερία να εμφανίζονται στα παράθυρα των «καναλιών» και να λένε ότι θέλουν. Οι άλλοι δεν έχουν άποψη διαφορετική από τον «αρχηγό» και προφανώς δεν βρίσκουν για ποιο λόγο θα πρέπει να μιλήσουν.

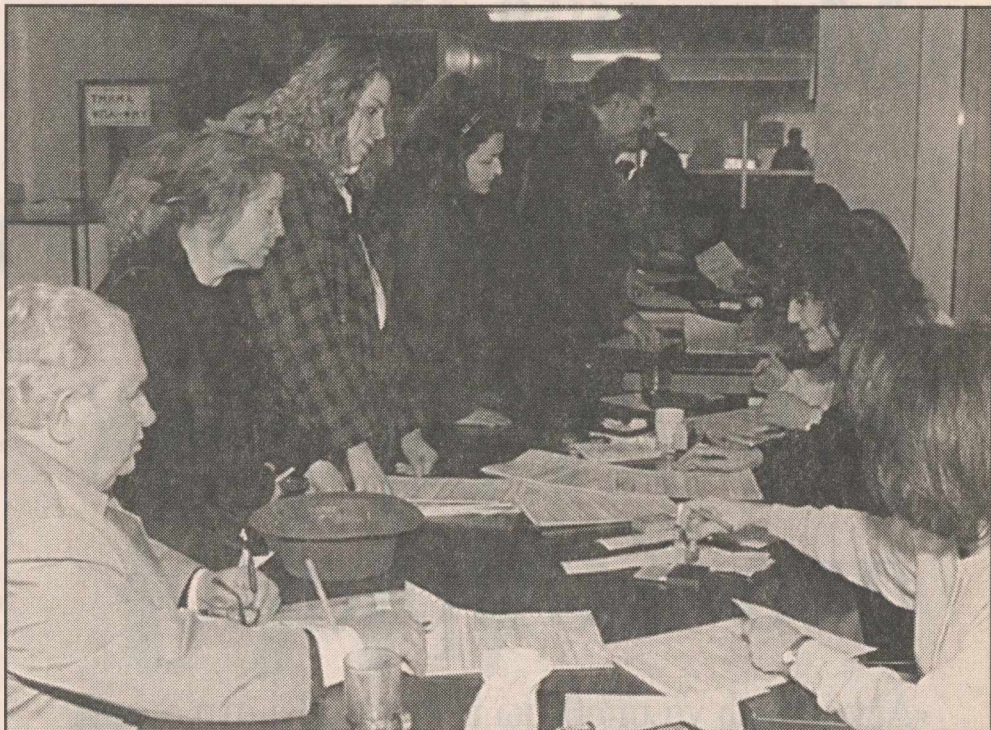
Οι πιο πολλοί (όπως εγώ κατάλαβα αλλά μπορεί να κάνω λάθος), άλλοι γιατί με νοσταλγία θυμήθηκαν τα χρόνια της «στιβαράς ηγεσίας» και άλλοι γιατί προτίμησαν την ασφάλεια και τη θαλπωρή του «μντηριού», αποφάσισαν ίσως να μη σκέφτονται, αφού ο «αρχηγός» τους απάλλαξε από αυτό τον κόπο.

Έτσι, για να ξαναγυρίσουμε στον κ. Κ. Μητσοτάκη, αν τα «έπαυε» την περασμένη Δευτέρα, θα δια-

του, χωρίς την κομματική «βοήθεια».

Σε λιγότερο από ένα μήνα θα έχουμε τις πολιτικές διακοπές του Πάσχα και σε κάτι περισσότερο από ένα μήνα μετά το Πάσχα τις

Οι φωτογραφίες δεν διεκδικούν ούτε την ελάχιστη ομορφιά και πρωτοτυπία, και σας ζητώ συνγνώμη. Προσπαθώ απλώς παραστατικά να σας δείξω τους δύο κόσμους: αριστερά τον δικό τους και δεξιά τον δικό μας. Δεν ισχυρίζομαι ότι δεν έχουμε καμιά σχέση: Εμείς τους ψηφίζουμε (τι να κάνουμε) και αυτοί μας ταλαιπωρούν. Λέω μόνο ότι είναι δύο κόσμοι διαφορετικοί. Ο δικός τους και ο δικός μας.

διακοπές του καλοκαιριού, που θα είναι μακρόσυρτες, όπως πάντα. Μένει ελάχιστος χρόνος να ετοιμάσουν και κυρίως να αξιοποιήσουν τη «ρήξη». Η πλευρά του κ. Καραμανλή πιστεύει ότι, με το πρόσχημα ότι «ο πρώην πρωθυπουργός κινείται υπεράνω κομμάτων», έχει επιτύχει τη διαγραφή του κ. Κ. Μητσοτάκη... χωρίς ρήξη. Το πρόβλημα όμως είναι τι πιστεύει ο πρώην πρωθυπουργός.

Πάντως, η παρατεταμένη αναταραχή στη Νέα Δημοκρατία δίνει κάποια άνηση στον πρωθυπουργό κ. **Κ. Σημίτη**, να αντιμετωπίσει τα δικά του προβλήματα. Απ' ό,τι λένε οι ίδιοι, θα προσπαθήσει στις δημοτικές και νομαρχιακές (μην το ξε-

χνάτε) εκλογές να εμφανιστεί το ΠΑΣΟΚ «ενωμένο και δυνατό» και να στηριχθεί στο σύνθημα ότι το κυβερνών κόμμα καλύπτει όλο το φάσμα των πολιτικών τάσεων, από την Αριστερά (συνεργασία με την κ. **Δαμανάκη**) ως τη Δεξιά. Λέγεται ότι, ενώ μέχρι πριν από λίγο καιρό θεωρούσαν τη μάχη στην Αθήνα χαμένη και προσπαθούσαν να δουν τι θα κάνουν στην υπόλοιπη Ελλάδα, τώρα αποφάσισαν να δώσουν τη μάχη και στην Αθήνα, χωρίς βέβαια να τη θεωρούν κερδοσιμένη. Αν συμβεί αυτό το πολύ δύσκολο, θα είναι καιροί πηγή για τον κ. Κ. Καραμανλή, περισσότερο απ' ό,τι για τον κ. Δ. Αβραμόπουλο...

Θα μου πείτε, βέβαια, αγαπητοί αναγνώστες, τι

σχέση έχουν όλα αυτά με τα προβλήματά μας και τις στεναχώριες μας. Μα, καμία, ως συνήθως. Αυτοί ζουν στον κόσμο τους και μες στον δικό μας, που ευτυχώς είναι πολύ διαφορετικός από τον δικό τους. Αν μάλιστα ο κ. Κ. Σημίτης καταφέρει να μας βάλει στην ΟΝΕ, θα είναι ακόμη καλύτερα, γιατί εμείς θα αισθανόμαστε... πολίτες των Βρυξελλών, ενώ αυτοί θα παραμείνουν επαρχιώτες πολίτες της Αθήνας. Λέγεται ότι θα έχουμε το πρώτο «θετικό μήνυμα» τον Μάιο, αλλά ο ευρωβουλευτής κ. **Ευθ. Χριστοδούλου** (που ξέρει πολλά) επιμένει ότι δεν είναι καθόλου σωστό να αρκεσθούμε σε προσωρικές υποσχέσεις αλλά πρέπει να αποσπάσουμε γραπτή συμφωνία.

σοδήματα, έμποροι, αντιπροσωπείες, κτηματίες και... πολυές «τζόγους». Στην περιφέρεια της πόλης ευδοκίμα η ινδική κανάβας. Δεν ξέρω αν υπάρχουν «εργαζόμενοι» (με τη σημασία που το ΚΚΕ δίνει στη λέξη), ασφαλώς θα υπάρχουν, αλλά δεν φαίνονται.

Σ' αυτή, λοιπόν, τη δυνατή και κατ' εξοχήν «ανδρική» πόλη εμφανίσθηκαν ξαφνικά οι «Κυρίες της Λαρίσης» και εσκανδάλισαν όλη την Ελλάδα. Στην αρχή, παρακολουθώντας τη συγκλονιστική ιστορία τους από τα αθηναικά κανάλια, νόμιζα ότι μόνο συνειρμικά με παρέπεμπε στην «Κυρία με το σκυλάκι», τον Τσέχοφ και στην ομώνυμη και θαυμάσια ασπρόμαυρη ταινία του πάλαι ποτέ καλού σοβιετικού κινηματογράφου. Νόμιζα ότι ήταν μόνο συνειρμική. Ξαναδιαβάζοντας όμως το διήγημα του Τσέχοφ, έζησα όλη εκείνη την απελπισμένη αποπείρα πολλών ανδρώπων να απελευθερωθούν, με τον έρωτά τους, απ' ό,τι τους καταπιέζει, τους καταθλίβει και τους πνί-

γει, όπου (συγχωρήστε με) η «απιστία» παίρνει διαστάσεις ιερής ανταρσίας και επανάστασης. Και τότε σκέφθηκα την υπόμνηση διαδρομή και το μουσικό δεσμό ανάμεσα στην «Κυρία με το σκυλάκι» και τις «Κυρίες της Λαρίσης».

Αλλά ποιες ήταν αυτές οι «Κυρίες της Λαρίσης»; Οι γνωστοί και φίλοι που συνάντησα τροφοδοτούσαν τη φλογερή περιεργεία μου με πολλά ονόματα, ο καθένας διαφορετικά, έτσι που στο τέλος νόμιζα ότι ολόκληρος ο θηλυκός πληθυσμός της πόλης, από ηλικίας 15 έως και 50 ετών, πέρασε κατά καιρούς από την περιώνυμη γκαρσονιέρα. Αρχισα τότε να υποπτεύομαι, με απογοίτευση ομολογώ, ότι όλη αυτή η ιστορία είναι μύθος και κατασκευασμα. Και μάλλον έτσι είναι και ότι όπε στην πραγματικότητα δεν σημειώθηκε μια τόσο μαζική και λυτρωτική «απιστία». Και από τότε που κατάλαβα ότι είναι μύθος, μου φάνηκε ότι ο μύθος και η μυθική «απιστία» είναι πραγματικότητες πολύ πιο ισχυρές από την τραγική και αγοραία γκαρσονιέρα.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Η εικόνα του Ελ Γκρέκο I

Από τον κ. Γ. Μαστορόπουλο

Κύριε Καρκαγιάννη, Μ'εσφομή σχόλιό σας στην «Καθημερινή» της 8-3-98 που είχε σχέση με την εικόνα του Θεοτοκόπουλου της Σύρου, θα ήθελα να αναφερθώ στο θέμα της υπογραφής του (χωράφου).

Σε επιστολή της τ. Προϊσταμένης της Εφορείας Βυζ. Αρχαιοτήτων Κυκλάδων και μετέπειτα διευθύντριας του Βυζ. Μουσείου Αθηνών κ. Μ. Αχειμάστου - Ποταμιάνου («Καθημερινή» 31.10.97) δόθηκε στο πλατύ κοινό η ασφαλισμένη εντύπωση ότι η υπογραφή στην εικόνα της Σύρου ήταν σχεδόν ευανάγνωστη. Όπως γράφει η επιστολογράφος, μπόρεσε να διαβάσει μεγάλο μέρος της υπογραφής σε φωτογραφίες που της έδειξε αμέσως μετά την ανακάλυψη του έργου (1983). Στην πραγματικότητα διάβασε ολόκληρη την υπογραφή, αλλά στο σημειωματάριό μου, όπου είχα κατορθώσει να τη μεταγράψω με ακρίβεια. Το τι ακριβώς φαινόταν στις εν λόγω φωτογραφίες μπορείτε να το διαπιστώσετε με τα αντίγραφα των. Τα σχόλια περριτεύουν.

Εκ των υστερών βέβαια, με γνωστό πλέον το περιεχόμενο μιας λίαν δυσδιάκριτης επιγραφής, νομίζουμε πολλές φορές βλέποντάς την άμεσα ή μέσω φωτογραφιών ότι δεν είναι και πολύ δύσκολο να τη διαβάσουμε. Όταν όμως έλθει κανείς σε πρώτη επαφή με μόλις διαφανόμενα γράμματα άγνωστης επιγραφής, εύκολα μπορεί να παρασυνθεί σε παρανοήσεις (π.χ. [Δια] κόπου [και εξόδου...] αντί [Θεοτοκόπουλος]).

Στην περίπτωση της (εμφανεστάτης) εικόνας της Σύρου, η υπογραφή όχι απλώς δεν ήταν ευανάγνωστη αλλά ούτε και φαινόταν ότι υπήρχε (μερικά αμυδρά γράμματα φάνηκαν

καλύτερα όταν η περιοχή υγράνθηκε στιγμιαία με τερεβινθέλαιο). Γι' αυτό ακριβώς δεν επισημάνθηκε από έγκυρους ερευνητές που είχαν επισκεφθεί το ναό όπως, για παράδειγμα, εκτός της κ. Ποταμιάνου, ο διαπρεπής αρχιτέκτονας - αρχαιολόγος Ι. Τραυλός και η αρχαιολόγος Α. Κόκκου, οι οποίοι μελέτησαν το μνημείο (τον ναό) δημοσιεύοντας ακόμα και τις υπογραφές των εικόνων του 19ου αι.

Η υπογραφή αναζητήθηκε προσεκτικά κατά την εξέταση της εικόνας, λόγω σημαντικών ιδιαίτεροτήτων που παρήρτησαν στο βυζαντινότροπο αυτό έργο. Η ταύτιση της δεν θα ήταν ίσως εφικτή από μένα αν δεν συνέβαινε να έχω κάποια «ειδική» σχέση με τη βυζαντινή παλαιογραφία και μικροεικονογραφία. Ας διευκρινισθεί εδώ ότι όλες οι μέχρι τώρα δημοσιευθείσες φωτογραφίες της υπογραφής της εικόνας της Σύρου (βλ. και πρωτοσέλιδο «Καθημερινή» 16.4.1983) έχουν ληφθεί μετά μερικό ή ολικό καθαρισμό του έργου.

Η πληροφορία ότι οι ιθύνοντες που υποδέχθηκαν την εικόνα της Σύρου κατά την πρώτη άφιξη της στο Βυζαντινό Μουσείο Αθηνών αμφέβαλαν προς στιγμή για την ακρίβεια των παρατηρήσεών μου οφείλεται στον τ. Διευθ. Βυζαντ. Αρχαιοτήτων του ΥΠΠΟ καθηγητή κ. Ν. Ζία.

Όσον αφορά στο εν Κρήτη Θεοτοκοπουλικό Συνέδριο του 1990 όντως, όπως γράφει η επιστολογράφος, εδήλωσα αδυναμία συμμετοχής μου με ανακίνωση, για σοβαρούς λόγους οικογενειακής υγείας. Αυτό όμως δεν υπεδήλωνε ασφαλώς και αδυναμία συγγραφής λήμματος για την εικόνα της Σύρου στον κατάλογο της εκεί έκθεσης, πράγμα το οποίο έγινε από την κ. Ποταμιάνου χωρίς να ζητηθεί από μένα σύμφωνη με την επιστημονική δεοντολογία. (Ανάλογο είχε συμβεί και στον κατάλογο για τα 100 χρόνια της ΧΑΕ το 1984).

Τέλος, ως προς την παρατήρηση του προημερών εκδημιώναντος ακαδημαϊκού Μ. Χατζδάκη ότι καθυστερώ τη δημοσίευση μελέτης ανάλογης με τη σημασία του συριανού έργου («Καθημερινή» 12.11.97) θα έλεγα ότι όπως είδαμε πρόσφατα (στην περίπτωση της Συλλογής Βελιμέλι) η δημοσίευση άγνωστου έργου του Θεοτοκόπουλου είναι οπωσδήποτε ένα ιδιαίτερα σημαντικό γεγονός, όποτε και να γίνει, ακόμα και με παρέλευση μισού αιώνα από την ανάγνωση της υπογραφής (ή «υπογραφής») του.

Αθήνα 11-3-1998
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΣΤΟΡΟΠΟΥΛΟΣ
Αρχαιολόγος
Εθν. Αντιστάσεως 3, Ήμητός

Η εικόνα του Ελ Γκρέκο II

Από τους κ. Μ. Λεοντάρη και Μ. Λαμπριδίου

Αξιοτίμη κ. Καρκαγιάννη Πολύ δικαιολογημένη η αγανάκτηση του σχολίου σας «ουαί υμίν» στη σελίδα σας στην έγκριτη εφημερίδα «Η Καθημερινή» στις 8 Μαρτίου. Βλέποντας και την εικόνα του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου εκτιθέμενη, πήγε ο νους μου και σ' ένα άλλο σχετικό περιστατικό, που θα του αξίζει επίσης η παραπάνω ευαγγελική ρήση. Πριν από μερικά χρόνια έγινε στην Κρήτη κάποια τιμητική εκδήλωση - έκθεση κ.λπ. για τον Δομήνικο Θεοτοκόπουλο. Ζητήσανε από το ναό της Σύρου αυτή την αυτόχθονα εικόνα του για να εκτεθεί μαζί με άλλες στην Κρήτη, για την περίπτωση, αλλά οι αρμόδιοι εκκλησιαστικοί παράγοντες αρνήθηκαν να την παραχωρήσουν, με το σκεπτικό ότι η θέση των εικόνων είναι στην εκκλησία και στο εικονοστάσι, για να τις λατρεύουμε και να τις προσκυνού-

με και όχι στις γκαλερί και στα σαλόνια και στις αίθουσες υποδοχής και αναμονής, για να τις περιεργαζόμαστε και να τις θαυμάζουμε.

Φυσικά, δεν είμαι βέβαιος ότι χρησιμοποίησαν ακριβώς αυτά τα λόγια -γιατί δεν είχα ιδιαίτερο λόγο να κρατήσω τότε σημειώσεις και να φακелώσω- αλλά το νόημα ήταν αυτό. (Το περιστατικό είναι εύκολο να επαληθευτεί απ' όσους είναι κοντά στα πράγματα). Καλά, είπα μέσα μου. Η στάση αυτή εκφράζει μιαν ακραία συνέπεια. Η θρησκεία, η Εκκλησία την έχει ανάγκη την τέχνη για τη θεσμική υποστήριξη της, την εκμεταλλεύεται και τη χρησιμοποιεί ως μέσον των δικών της τελετουργικών αναγκών, ως όργανο λατρείας - και εν ονόματι της λατρείας, χάρη της μεταφυσικής λειτουργίας, απορρίπτει την αισθητική αποψη. Το αισθητικό αντικείμενο ως μέσον λατρείας από τον θρησκευόμενο δεν πρέπει να προσλαμβάνεται, με το αισθητικό του νόημα, ως αντικείμενο τέρψης, αλλά να λειτουργεί γι' αυτόν αποκλειστικώς ως αντικείμενο με θρησκευτικά χαρακτηριστικά, για καθαρή κατανύξη.

Οραία, να συμφωνήσουμε. Αλλά, να! βλέπουμε για την ίδια εικόνα την αντίθετη μεταχείριση.

Το θεωρούν μεγάλη τιμή να εκτεθεί στο Μέγαρο Μουσικής -που μπορεί μεν να αποκαλείται «ναός» της Τέχνης, μα δεν είναι εκκλησία ή εικονοστάσι- όταν μάλιστα το πράγμα ωφελεί πολλαπλώς και τον πτωχό ναό της Σύρου. Δεν ταιριάζει κι εδώ εκείνο το επιφώνημα του Ευαγγελίου με τα συμφραζόμενά του; Αλλά, όπως θα λέγατε κι εσείς, τι θέλουμε και φυτρώνουμε εκεί που δεν μας σπέρνουν;

Με ιδιαίτερη εκτίμηση
ΜΑΝΟΛΗΣ ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ
ΜΑΝΟΛΗΣ ΛΕΟΝΤΑΡΗΣ
Γλαυκής 8 - Χαλάνδρι

Τα προγράμματα της τηλεόρασης

Από τον κ. Αλέξ. Γεννάδιο

Πρέπει να ομολογήσω με μια απελπισμένη ειλικρίνεια πως η πλειονότητα των προγραμμάτων της Ελληνικής Τηλεόρασης γενικώς -με εξαίρεση κάποιων έργων ποιότητας των πρώτων πρωινών ωρών- χρειάζεται για να τα παρακολουθήσει κάποιος την υπομονή που ο Σοπενάουερ εξήμνησε ως την αληθινή γενναιοδωρία. Πώς να δεχθεί κανείς εκείνα τα ελληνικά «Serials» που θα αναστάτωναν ακόμα και τα όνειρα των πρωτόγονων ανθρώπων ή τη φλυαρίες της συνομιλίας - θέαμα (Talk Show), άλλοτε γεμάτες ηδυστάθεια και άλλοτε με μια λαϊκότητα ευτελούς δεξιότητάς; Ή το θέαμα πραγματικότητας (reality show) που συχνά νιώθει κανείς να μεταφέρεται σε έναν κόσμο κάποιος μορφής υστερίας.

Ας μη θεωρηθεί ότι παρασυρήθηκα από μια παρόρμηση προσωπικής εξομολόγησης, αφού αυτή είναι η συγκλονιστική αλήθεια που μόνον η τέχνη έχει την ικανότητα να προκαλεί, όταν ιδίως την παρατηρεί κάποιος από την κοινωνική της σκοπιά. Δεν μπορούμε, λοιπόν, να μην αντιδράσουμε σαν πολίτες, αφού σε ενάντια περίπτωση, τούτο θα σήμαινε μια καθολική ανεκτικότητα, δηλ. μια επιζήμια αλλά και ατιμωτική στάση απέναντι στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Πώς λοιπόν να ανεχθούμε τη διαπαιδαγώγηση του λαού μας με έργα διεστραμμένου πάθους και αφόρητου αισθησιασμού; Να σκεφθούμε πως κυβερνούμαστε από αμαθείς; Ή ότι δημιουργοί, θεματογράφοι και άλλοι συγγραφείς προς αυτούς που κατά βάση εξουσιάζουν την κοινή γνώμη είναι σκλάβοι της διανοητικής τους αδυναμίας και του συμφέροντος;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ
Καρδιάλογος
Πρόεδρος Μουσικού Ομίλου Σύρου

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

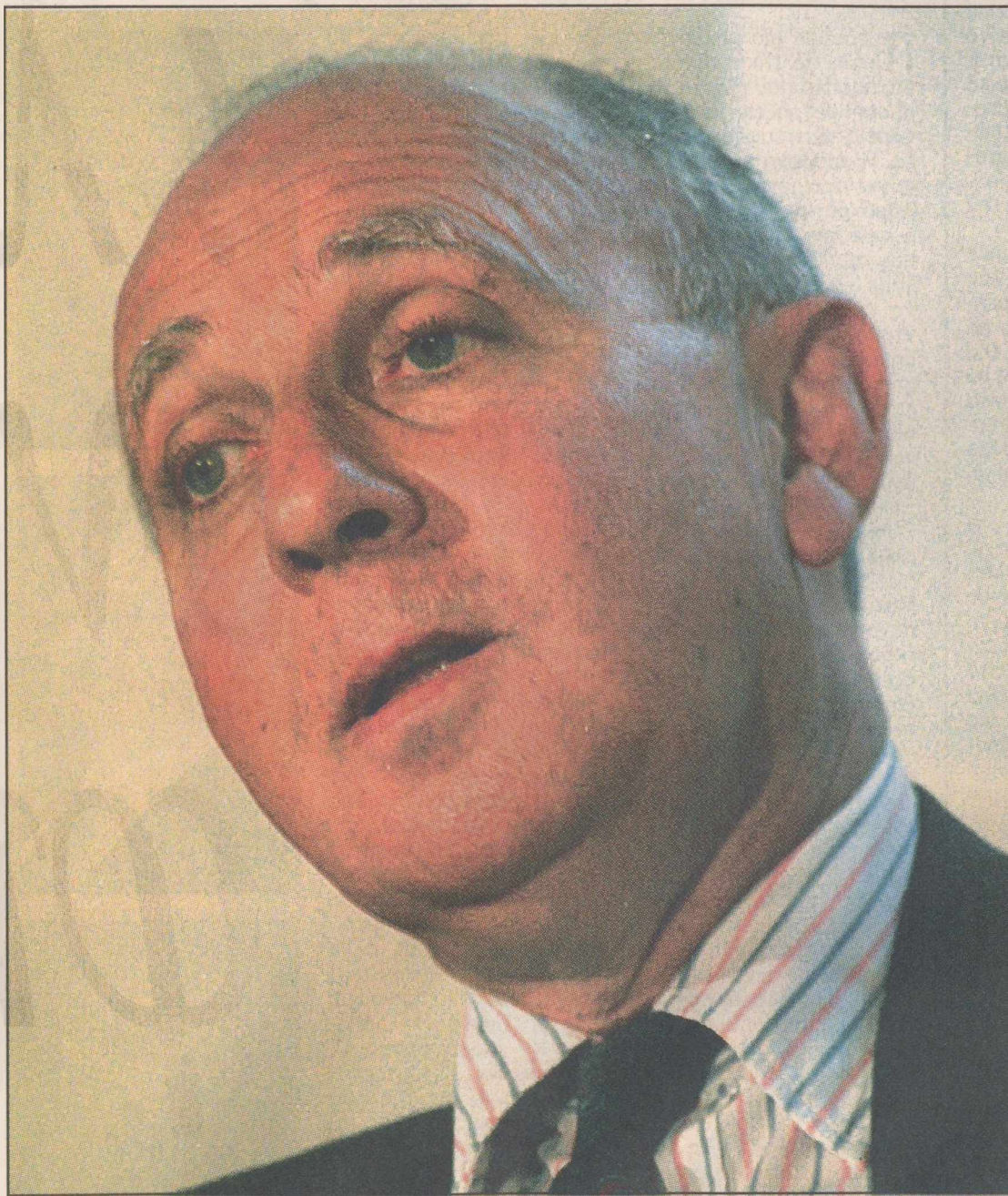
«Μόνη απόφαση, η ημερομηνία των συνομιλιών στο Κυπριακό»

«Δεν μπορώ να υποθέσω τι θα συμβεί στη διάρκεια αλλά και στο τέλος των διαπραγματεύσεων»

Μισή μόνον ώρα μετά την επίδοση της προτάσεως του προέδρου της Κύπρου κ. Γλαύκου Κληρίδη στον Βρετανό υπουργό Εξωτερικών κ. Ρόμπιν Κουκ την περασμένη Πέμπτη στο Foreign Office, στο Λονδίνο, για συμμετοχή των Τουρκοκυπρίων στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της νήσου με την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο σερ Ντέιβιντ Χάνεϊ, ο ειδικός απεσταλμένος της βρετανικής προεδρίας για το Κυπριακό, περιγράφει σε αποκλειστική συνέντευξή του στην «Κ» τις προοπτικές της ευρωπαϊκής πορείας της Κύπρου. Ο σερ Ντέιβιντ τόνι-

σε ότι οι συνομιλίες της Κύπρου με την Ε.Ε. θα αρχίσουν στις 31 Μαρτίου με ή χωρίς τη συμμετοχή των Τουρκοκυπρίων, αλλά έσπευσε να διευκρινίσει ότι δεν μπορεί να υποθέσει «τι θα συμβεί στη διάρκεια ή στο τέλος των διαπραγματεύσεων». Ο Βρετανός διπλωμάτης που δραματίζει ρυθμιστικό ρόλο στις σχέσεις της Ε.Ε. για το Κυπριακό τόνισε «προσπαθούμε να εντάξουμε μια ενωμένη νήσο στην Κοινότητα, στη βάση ενός δικαιοτικού, διζωνικού ομόσπονδου κράτους, που παρέχει την αρμόζουσα πολιτική ισοότητα στις δύο κοινότητες».

Συνέντευξη στον ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗ

Ντ. Χάνεϊ:
Η πρόταση του Γλ. Κληρίδη είναι σημαντική, θα συνεχίσουμε όμως τις επαφές μας με τους Τουρκοκυπρίους. Πιστεύουμε ότι είναι μία προσέγγιση που πρέπει να εξεταστεί προσεκτικά. Θα ήταν λυπηρό εάν οι Τουρκοκύπριοι την απορρίψουν, αυτό όμως δεν θα επηρεάσει την έναρξη των διαπραγματεύσεων.

σεις, σε διαφορετικές ημέρες. Προσωπικώς λυπούμαι διότι ο κ. Ντενκτάς δεν συνεχίζει τον διάλογο. Θεωρώ τον διάλογο ουσιαστικό τμήμα της διπλωματίας και της προσπάθειας για την εξεύρεση λύσεως. Δεν έχω ποτέ ακούσει να λύθηκε ένα διεθνές πρόβλημα δίχως να έχει συζητηθεί.

— Σχετικώς με το εάν ο κ. Ντενκτάς εκφράζει τους Τουρκοκυπρίους;

— Υπήρξε, όπως γνωρίζετε, μία απόφαση της Βουλής στη βόρεια Κύπρο, την εβδομάδα αυτή, με την οποία εξεφράσθη η άποψη ότι δεν έχουν τίποτε να κάνουν με τις διαπραγματεύσεις. Δύο κόμματα ψήφισαν εναντίον της αποφάσεως και δύο κόμματα υπέρ. Τα δύο κόμματα που ψήφισαν υπέρ έχουν την πλειοψηφία, ενώ τα δύο κόμματα που καταψήφισαν την απόφαση έχουν το 40% των εδρών. Συνεπώς πιστεύω ότι η απάντηση στο ερώτημά σας πρέπει να στηριχθεί σε εκείνη τη συζήτηση και ψηφοφορία. Δεν θέλω να διατυπώσω εικασίες, νομίζω ότι υπήρξε σαφής έκφραση περί του θέματος και όλοι όσοι ομίλησαν εναντίον της αποφάσεως νομίζω πως εξέφρασαν την άποψη ότι θα πρέπει να μετέχουν στις διαπραγματεύσεις. Συνεπώς πιστεύω ότι αυτή είναι η σαφέστερη απάντηση που μπορούμε να έχουμε αυτή τη στιγμή.

— Σερ Ντέιβιντ, τελειώνοντας θα μου επιτρέψετε να πω ότι μέχρι στιγμής ακολουθήθηκε μια πολιτική πειθούς και όχι πιέσεων προς τον κ. Ντενκτάς. Νομίζετε ότι μετά τις τελευταίες εξελίξεις μπορεί να εξακολουθεί να ισχύει η ίδια πολιτική;

— Πρέπει να ακολουθήσουμε την πολιτική πειθούς, διότι συζητούμε για σχέσεις μεταξύ λαών που είναι φίλοι και σύμμαχοι στο πλαίσιο της Ατλαντικής Συμμαχίας, που έχουν υποβάλει αίτηση ή είναι μέλη της Ε.Ε. Αυτά είναι θέματα που πρέπει να προωθηθούν και αυτό τον τρόπο και δεν θα ήταν διάλογο βοηθητικό να διατυπώσω εικασίες, προσωπικά, για μια διαφορετική προσέγγιση. Νομίζω ότι η επιμονή ή η εμμονή είναι οι απαραίτητες ιδιότητες και ότι θα πρέπει, όπως είπα, να θέσουμε ως στόχο την επανένωση της νήσου στη βάση μιας διζωνικής, δικαιοτικής ομοσπονδίας, εντός της Ε.Ε., και να δομήν, με επιμονή και επιτυχία, τότε θα πρέπει να αντληθούν διαφορετικά συμπεράσματα, αλλά δεν φθάσαμε ακόμη σε αυτό το σημείο.

ΕΡΩΤ.: Σερ Ντέιβιντ, θα μου επιτρέψετε να αρχίσω ζητώντας μια γενική εκτίμησή σας. Με ποιον τρόπο θα μπορούσε να επηρεάσει τις συνομιλίες της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Ένωση μια ενδεχόμενη άρνηση των Τουρκοκυπρίων να μετέχουν στην κυπριακή διαπραγματευτική ομάδα;

ΧΑΝΕΪ: Οι διαπραγματεύσεις, όπως γνωρίζετε, θα αρχίσουν στις 31 Μαρτίου. Δεν τίθεται θέμα σχετικώς με αυτό. Η απόφαση της κυπριακής κυβερνήσεως να κάνει στους Τουρκοκυπρίους

οι Τουρκοκύπριοι, αλλά αυτό είναι κάτι που δεν θα επηρεάσει την έναρξη των διαπραγματεύσεων.

— Σε ποιο βαθμό η άρνηση των Τουρκοκυπρίων να μετέσχουν στις διαπραγματεύσεις επηρεάζει τη θέση ορισμένων κρατών-μελών της Κοινότητας και πώς αντιμετωπίζει το θέμα η βρετανική προεδρία;

— Οι προσπάθειές μας εστιάζονται στην εφαρμογή της εντολής που έχουμε από τη Σύνοδο Κορυφής του Λουξεμβούργου, στην παράγραφο 28 των συμπερασμάτων, που είναι σαφής ως προς την ε-

πεί. Είχαμε μια σειρά εξαιρετικά χρήσιμων συζητήσεων με την ελληνοκυπριακή πλευρά, αρχικώς κατά την πρώτη επίσκεψή μου στη Λευκωσία, πριν από δύο εβδομάδες, και κατόπιν την περασμένη εβδομάδα, όταν είμασταν στην Κύπρο με τον Βαν ντεν Μπουκ. Οι συζητήσεις αυτές ολοκληρώθηκαν σήμερα το πρωί, όταν ο κ. Κληρίδης επέδωσε την προσφορά του, η οποία κατά την άποψή μας είναι σοβαρή και θα την διαβιβάσουμε στην τουρκοκυπριακή πλευρά, που θα επιθυμούσαμε πάρα πολύ να ανταποκριθεί θετικά. Δεν μπορεί όμως να είμαστε βέβαιοι γι' αυτό, υποθέτουμε ότι είναι απίθανο να ανταποκριθεί θετικά. Αλλά σε περιμένουμε να δούμε τι θα συμβεί.

— Επανερχομαι, διότι υπάρχει η πρόταση της Γαλλίας, που θεωρείται απαράδεκτη από την ελληνική πλευρά και κάνει λόγο μεν για έναρξη των διαπραγματεύσεων της Κύπρου με την Ε.Ε., αλλά, εάν λόγω της μη συμμετοχής των Τουρκοκυπρίων δεν υπάρξει πρόοδος, προβλέπει ακόμη και διακοπή των συνομιλιών.

— Δεν θα ήθελα να συζητήσω λεπτομέρειες που εξετάζονται στην Επιτροπή Μονίμων Αντιπροσώπων της Ε.Ε. στις Βρυξέ-

λες. Το τι θα πει η Ευρωπαϊκή Ένωση, κατά την έναρξη των διαπραγματεύσεων με την Κύπρο, εξακολουθεί να είναι υπό διαπραγμάτευση. Ποια θα είναι η ακριβής διατύπωση, είναι κάτι που θα καθοριστεί στις επόμενες μια δυο εβδομάδες, και δεν θα ήθελα να σπεύσω επί του θέματος αυτού.

— Η λύση του κυπριακού προβλήματος δεν υπήρξε προϋπόθεση για την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων. Θεωρείτε, παρά ταύτα, ότι ενδεχεται να αποτελέσει προϋπόθεση για μια επιτυχή ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων της Κύπρου με την Ε.Ε.;

— Δεν το γνωρίζω. Όπως, ορθώς, είπατε δεν αποτελεί προϋπόθεση για την έναρξη των διαπραγματεύσεων, και αυτή είναι η μόνη απόφαση, που έχει ενώπιόν της η Ε.Ε., προς το παρόν. Η απόφαση έναρξης των διαπραγματεύσεων ελήφθη στο Λουξεμβούργο και θα εφαρμοστεί στις 31 Μαρτίου. Το τι θα συμβεί στη διάρκεια και στο τέλος των διαπραγματεύσεων, ειλικρινώς είναι κάτι που δεν μπορεί να υποθέσω με οιοδήποτε ποσοστό ακριβείας. Οι διαπραγματεύσεις, καθώς γνωρίζετε, διεξάγονται μεταξύ των 15 μελών της Ε.Ε. και της αιτού-

σης χώρας. Εναπόκειται στα 15 μέλη της Ε.Ε. να λάβουν την απόφαση αυτή στη διάρκεια των διαπραγματεύσεων και με βάση τις εθνικές ευθύνες τους, δεόντως, επίσης, ότι όλες οι εντάξεις (α.σ. στην Κοινότητα) θα πρέπει να επικυρωθούν από τα Κοινοβούλια. Δεν έχω την παραμικρή ιδέα, ποιες αποφάσεις θα ληφθούν σε δύο, τρία ή δεν ξέρω πόσα χρόνια από σήμερα, όταν θα είναι δυνατόν να πούμε ότι οι διαπραγματεύσεις προεγγίζουν την ολοκλήρωσή τους.

— Ωστόσο, θα έπρεπε να επισημάνει κανείς, σερ Ντέιβιντ, ότι όσο μεγαλύτερο ενδιαφέρον επιδεικνύει η διεθνής κοινότητα — η Ε.Ε., η Βρετανία και οι ΗΠΑ — για την επίλυση του Κυπριακού τόσο σκληρότερες γίνονται οι θέσεις του κ. Ντενκτάς. Νομίζετε ότι η έναρξη των συνομιλιών θα επηρεάσει αρνητικώς τις προσπάθειες για την επίλυση του Κυπριακού — μόνον και μόνον επειδή αυτό ακριβώς επιθυμεί ο κ. Ντενκτάς;

— Ελπίζω πως όχι, διότι νομίζω πως υπάρχει μια πολύ γενική αίσθηση στη διεθνή κοινότητα ότι το ι-δεώδες θα ήταν να ενταχθεί η Κύπρος στην Ε.Ε. ως ένα διζωνικό, δικαιο-νικό ομόσπονδο κράτος,

μετά μια πολιτική ρύθμιση, μια πολιτική ρύθμιση που θα αναγνώριζε και θα εφαρμόζε την πολιτική ισοτητα των δύο κοινοτήτων στην Κύπρο. Αυτός είναι ο στόχος που όλοι μας αγωνιζόμαστε να επιτύχουμε. Είναι, βεβαίως, πάντα δυνατόν, σε κάποια στιγμή, κάποιος να πει πως ό,τι λέει ο κ. Ντενκτάς δεν φαίνεται να επιτρέπει την πραγματοποίηση του στόχου μας. Αλλά απεύχουμε πολύ από τη στιγμή εκείνη, που θα μπορούσαμε να πούμε με βεβαιότητα, εάν αυτός ο στόχος είναι επιρ-κτός ή όχι. Για την ώρα —και αυτό είναι κάτι που είναι σημαντικό να ειπωθεί— ο στόχος μας είναι αυτός:

«Υπάρχει μια αίσθηση στη διεθνή κοινότητα ότι το ιδεώδες θα ήταν να ενταχθεί η Κύπρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως ένα διζωνικό, δικαιο-νικό ομόσπονδο κράτος έπειτα από μια πολιτική ρύθμιση».

Δεν προσπαθούμε να εντάξουμε στην Κοινότητα μια διαίρεμένη νήσο — προσπαθούμε να εντάξουμε μια ενωμένη νήσο, στη βάση ενός δικαιοτικού, διζωνικού ομόσπονδου κράτους, που παρέχει την αρμόζουσα πολιτική ισοτητα στις δύο κοινότητες. Αυτός είναι ο στόχος που όλοι θέσαμε και γι' αυτόν πρέπει να εργασθούμε κατά τις διαπραγματεύσεις με την Ε.Ε. και στο πλαίσιο

Ντενκτάς προσφάτως, διότι αρνήθηκε να με δει τις δύο τελευταίες φορές που ήμουν στο νησί. Συνεπώς δεν τον άκουσα να αναπτύσσει τις απόψεις του και δεν είμαι πρόθυμος να συνεχίσω συζητήσεις με τον Τύπο, οι οποίες συχνά δεν είναι ακριβείς, και, ανεξαρτήτως από το εάν είναι ακριβείς ή όχι, φαίνεται ενίοτε να εκφράζουν διαφορετικές από-

Παρά τη διπλωματική νίκη της Κύπρου με την πρόταση Κληρίδη, οι συνομιλίες με την Ευρ. Ένωση δεν θα διεξαχθούν υπό τις καλύτερες προϋποθέσεις.

Κυπριακό: ο ρόλος Γαλλίας, Βρετανίας, Γερμανίας

Το παρασκήνιο από το άτυπο συμβούλιο των 15 υπουργών Εξωτερικών στο Εδιμβούργο

«Οι διαπραγματεύσεις, πράγματι, θα αρχίσουν στο τέλος του μήνα και για την Κύπρο, αλλά όχι μόνον έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης»...

Η «υπαινκτική» αυτή φράση ακούστηκε πολλές φορές λίγο μετά την επίσημη επισφράγιση της έναρξης (στις 30 και 31 Μαρτίου) της ενταξιακής τροχιάς των 11 υποψήφιων χωρών από το άτυπο Συμβούλιο των 15 υπουργών Εξωτερικών που πραγματοποιήθηκε στο Εδιμβούργο. Η ίδια φράση, ωστόσο, υπαινικσόμενη την άμεση σύνδεση που προσλαμβάνει η έναρξη της ενταξιακής πορείας της Κύπρου με την οριστική επίλυση του πολιτικού προβλήματος του νησιού, φανερώνει, ίσως, και πόσο σημαντική είναι η περίοδος που έρχεται. Περίοδος που είναι εκ των πραγμάτων κρίσιμη, ίσως δε και επικίνδυνη για τα συμφέροντα, όχι μόνο της Κύπρου, αλλά και της Ελλάδας.

Ο πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Γλαύκος Κληρίδης επέτυχε —χωρίς αμφιβολία— μια διπλωματική νίκη, κατά τη

διάρκεια των τελευταίων ημερών. Η πρόταση που κατέθεσε την Πέμπτη στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, παραχωρώντας στον κ. Ραούφ Ντενκτάς το δικαίωμα να επιλέξει ο ίδιος τους αντιπρόσωπους του στις διαπραγματεύσεις με την Κοινότητα, αποδυνάμωσε πλήρως την επιχειρηματολογία όσων υποστήριξαν ότι «η Ελλάδα αλλά και η Κύπρος επιθυμούν για το...» θεαθηναι τη συμμετοχή και των Τουρκοκυπρίων στις ενταξιακή πορεία της Μεγαλονήσου».

Κύριος «εκφραστής» των συγκεκριμένων επιφυλάξεων «αναδείχθηκε» κατά τις τελευταίες ημέρες ο κ. Ζακ Σιράκ, καθώς η σχετική πρόταση που κατέθεσε η γαλλική αντιπροσωπεία για την έναρξη της «καλής θέλησης» προς την Κύπρο, άφησε σαφώς να εννοηθεί ότι «η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει ακόμη και να διακόψει τις διαπραγματεύσεις με τη Μεγαλόνησο αν στην πορεία τους διαπιστωθεί ότι αυτές δεν αποβάνουν προς όφελος και των δύο κοινοτήτων». Η ασαφής αυτή διατύπωση, ωστό-

σο, χαρακτηρίστηκε ακόμη και ως «υπόπτη», καθώς η άρνηση της τουρκοκυπριακής πλευράς να μετάσχει στις διαπραγματεύσεις θεωρείται από καιρό —και είναι επί του παρόντος— δεδομένη. Στοιχείο, βέβαια, που γνώριζε η γαλλική πλευρά προ της υποβολής της συγκεκριμένης προτάσεως κατά το χθεσινό Συμβούλιο των υπουργών Εξωτερικών. Όπως, ωστόσο, εξή-

Του απεσταλμένου μας στο ΕΔΙΜΒΟΥΡΓΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΟΥΛΑ

γούσαν χθες στο Εδιμβούργο διπλωματικές πηγές, η επιφυλακτική αυτή στάση της Γαλλίας θα πρέπει να ερμηνευθεί όχι μόνο ως κίνηση «καλής θέλησης» προς την Αγκυρα —τα οικονομικά συμφέροντα των δύο χωρών είναι αλληλένδετα και τεράστια— αλλά και ως ένδειξη ότι η συγκεκριμένη χώρα, κάθε άλλο παρά επιθυμεί διακαώς την επίτευξη της διευρύνσης της Κοινότητας. Από την άλλη η Βρετανία, διεφάνη κατά τις τελευταίες ημέρες ότι ευθυγραμμίστηκε πλή-

ρως με τις προτάσεις της κυπριακής αλλά και της ελληνικής πλευράς.

Αυτές επικαλούνταν το «διπλωματικό, όσο και δίκαιο» επιχείρημα, η εναρκτήρια ομιλία για την Κύπρο να συνταχθεί βάσει των «αποφάσεων της Συνόδου του Λουξεμβούργου (είχαν υπογραφεί και από τους 15). Η στάση αυτή, ωστόσο, της Βρετανίας, όπως εξηγούσαν οι ίδιες διπλωματικές πηγές, θα πρέπει να αποδοθεί και στο γεγονός ότι η χώρα αυτή έχει το συγκεκριμένο εξάμηνο το «βάρος» της προεδρίας της Κοινότητας και ως εκ τούτου οφείλει —εκ των πραγμάτων— να τηρεί «εξισορροπητικές αποστάσεις».

Και με το δεδομένο αυτό δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι ανάμεσα στις «εγκωμιαστικές» βρετανικές διατυπώσεις για την πρόταση που κατέθεσε προς την τουρκοκυπριακή πλευρά ο κ. Κληρίδης, Αγγλοι αξιωματούχοι δεν παρέλειπαν να τονίζουν —και στο Εδιμβούργο— ότι «θα ήταν παρά ταύτα καλό η ελληνική πλευρά να άρει τις επιφυλάξεις της για την κοινοτική χρηματο-

δότηση της Τουρκίας, συμβάλλοντας έτσι στη βελτίωση του δυσμενούς κλίματος που έχει διαμορφωθεί ανάμεσα στην Αγκυρα και την Ευρωπαϊκή Ένωση».

Αν στα παραπάνω προστεθεί και η ορθότατη παρατήρηση των ξένων διπλωματών ότι η γερμανική στάση «πλήρους αποστασιοποίησης», που παρατηρείται τον τελευταίο καιρό, δεν οφείλεται σε μια αιφνίδια «φιλοκυπριακή διάθεση», αλλά στις επερχόμενες εκλογές που έχει να αντιμετωπίσει ο καγκελάριος κ. Κολ, καθίσταται πλέον φανερό ότι η ελληνική πλευρά κάθε άλλο παρά θα πρέπει να εφησυχάζει —πόσο μάλλον να θριαμβολογεί— για τη χθεσινή, πρόσκαιρη νίκη που επέτυχε η κυπριακή πλευρά.

Διότι, όπως επισημάνθηκε και στον πρόλογο, οι διαπραγματεύσεις τις οποίες θα ξεκινήσει από τον προσεχή μήνα η Κύπρος με την Κοινότητα, όχι μόνον δεν θα διεξαχθούν με τους καλύτερους οιωνούς, αλλά μάλλον θα απευθύνονται και σε περισσότερους του ενός, αποδέκτες...

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Οι διάλογοι του Υπουργικού Συμβουλίου

Οι ανακοινώσεις Σημίτη, οι διευκρινίσεις Παπαντωνίου, οι παρατηρήσεις υπουργών

Εξηγήσεις επί της αιφνίδιας απόφασης για ένταξη της δραχμής στον Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών έδωσαν χθες ο πρωθυπουργός κ. Κων. Σημίτης και ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας Γ. Παπαντωνίου κατά τη διάρκεια έκτακτης συνεδρίασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Συνεδρίαση, πάντως, η οποία σηματοδεύτηκε από τη διπλή δέσμευση του πρωθυπουργού.

Πρώτον, ότι δεν τίθεται θέμα πρόωγων εκλογών -χαρκτήρισε τα περί του αντιθέτου σενάρια «αστεία».

Δεύτερον, ότι η κυβέρνηση δεν πρόκειται να λάβει πρόσθετα μέτρα, πέραν των όσων έχουν ήδη εξαγγελθεί. Ζητήθηκε, μόνον, η επιτάχυνση των ρυθμών του κυβερνητικού έργου προκειμένου η ήδη εξαγγελθείσα πολιτική να εφαρμοστεί ταχύτερα.

Ο κ. Κ. Σημίτης στην εισαγωγική του ομιλία χαρακτήρισε την απόφαση για την ένταξη της δραχμής στον Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ) ως «πρώτο βήμα της τελευταίας φάσης» για τη συμμετοχή της χώρας στην ΟΝΕ. Η απόφασή μας, πρόσθεσε, «διασφαλίζει το προενταξιακό καθεστώς της Ελλάδας στην ΟΝΕ» και μάλιστα «με ευνοϊκούς όρους». Η Ελλάδα», σημείωσε με έμφαση, «είναι η πρώτη χώρα που γίνεται δεκτή στον ΜΣΙ χωρίς να έχει διασφαλίσει τους απαραίτητους οικονομικούς δείκτες, όπως π.χ. το ύψος του πληθωρισμού. Μέχρι τώρα, ανέφερε, καμία χώρα δεν είχε γίνει δεκτή με πληθωρισμό άνω του 3%. Η ένταξη της δραχμής στον ΜΣΙ δείχνει», υπογράμμισε ο κ. Σημίτης, «την εμπιστοσύνη που εξασφάλισε η χώρα μας έναντι των Ευρωπαίων τα τελευταία δύο χρόνια».

Κλείνοντας ο πρωθυπουργός έδωσε συγχαρητήρια τόσο στον κ. Γ. Παπαντωνίου όσο και στον κ. Α. Παπαδόημο για τους χειρισμούς και την εχεμύθεια που επέδειξαν -όπως είπε- τους τελευταίους δύο μήνες, κατά τη διάρκεια των οποίων η Ελλάδα μπορούσε να συνομιλεί για τα ευαίσθητα αυτά θέματα, χωρίς να υπάρχουν οδυνηρές «διαρροές» πληροφοριών, και τόνισε πως «θα συνεχιστεί η πολιτική σταθερότητας και η επιτάχυνση της πολιτικής αναδιαρθρώσεων».

Λαμβάνοντας στη συνέχεια τον λόγο ο κ. Παπαντωνίου υποστήριξε πως η κυβέρνηση, προκειμένου να επιτύχει στην προσπάθεια προσαρμογής της δραχμής, θα ακολουθήσει ένα «πακέτο μέτρων πέντε σημείων»:

1. Πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού χωρίς παρεκκλίσεις και με μέγιστη προσοχή στον τομέα των δαπανών.

2. Αναδιοργάνωση της αγοράς εργασίας. Σταθερή μισθολογική πολιτική. Εμμονή στον στόχο του πληθωρισμού σε ύψος 2,5%, παρά τις πληθωριστικές πιέσεις που αναμένεται να δεχθεί η δραχμή.

3. Επιτάχυνση αλλαγών στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των τραπεζών. Στο σημείο αυτό τονίστηκε ότι απόφαση της κυβέρνησης είναι να προχωρήσουν μετοχοποιήσεις, ιδιωτικοποιή-

των: Γ. Σ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑ - Γ. ΠΑΝΑΓΟΥ

σεις (Μακεδονίας, Κρήτης, Αττικής) και συγχωνεύσεις (Εμπορικής, Ιονικής) τραπεζών, ώστε οι μόνες που θα παραμείνουν στον έλεγχο του κράτους να είναι η Εθνική και η Αγροτική.

4. Προώθηση του μικρού πακέτου όσον αφορά το Ασφαλιστικό έως το 2000 με μικρές διαρθρωτικές αλλαγές. «Το μαχαίρι στο κόκαλο», όπως λέγεται, θα μπει μετά το 2000.

5. Επιτάχυνση διαδικασιών ιδιωτικοποίησης - μετοχοποίησης στις ΔΕΚΟ (σήμερα, σε συνέντευξη Τύπου κατά τη διάρκεια της οποίας ο κ. Παπαντωνίου θα αναφερθεί αναλυτικά στα μέτρα της κυβέρνησης, αναμένεται να πει ότι θα διευρυνθεί η μετοχοποίηση των ΔΕΚΟ σε ποσοστό 49%). Τα βήματα της κυβέρνησης στον τομέα αυτό αφορούν την Ολυμπιακή, τα ΕΛΤΑ, τον ΟΣΕ, τις αστικές συγκοινωνίες κ.λπ.

«Σήμερα», κατέληξε ο υπουργός Εθν. Οικονομίας, «αποφασίζεται η ισοτιμία με την οποία θα ενταχθεί η δραχμή στο ευρώ την 1/1/2001».

Τον λόγο πήρε στη συνέχεια ο κ. Α. Τσολατζόπουλος ο οποίος, σύμφωνα με πληροφορίες, χαρακτήρισε εύστοχη την επιλογή της συγκεκριμένης χρονικής στιγμής για την ένταξη της δραχμής στο ΜΣΙ, υποστηρίζοντας ότι υπήρχε ο κίνδυνος το επόμενο διάστημα να δεχόταν η δραχμή πολύ ισχυρότερες πιέσεις σε σχέση με όσες είχαν εκδηλωθεί μέχρι σήμερα.

Τόνισε πως θα πρέπει να γίνει σαφές ότι «ήταν δική μας αυτή η επιλογή και απόφαση και πως δεν επέλεξαν άλλοι για μας» και έκλεισε την παρέμβασή του με την παρατήρηση ότι «η ελληνική οικονομία έχει να διανύσει πολύ δρόμο ακόμα για να κάνει εμφανή την αναπτυξιακή διάστασή της».

Ο κ. Κ. Λαλιώτης σημείωσε πως πρέπει στον σχεδιασμό της επικοινωνιακής πολιτικής να δοθεί έμφαση ότι ήταν επιλογή της Ελλάδας η ένταξη της δραχμής στον ΜΣΙ, ενώ και ο κ. Ευ. Γιαννόπουλος υπογράμμισε την ανάγκη πολιτικής στήριξης των κυβερνητικών επιλογών

«διότι πολλά ακούω από το πρωί στα ραδιόφωνα», είπε χαρακτηριστικά.

Αμέσως μετά ο κ. Αλ. Παπαδόπουλος υποστήριξε ότι η απόφαση για τη δραχμή πρέπει να συνοδευθεί από επέκταση διαρθρωτικών πολιτικών σε άλλους τομείς. Σύμφωνα με πηγές προσκείμενες στον υπουργό Εσωτερικών, ο τελευταίος χαρακτήρισε την υποτίμηση της δραχμής «παθητικό μέτρο» που αποκτά αξία αν συνοδευθεί από ενεργητική πολιτική, από την προώθηση του μεγάλου πακέτου στο Ασφαλιστικό, από την επιτάχυνση των ιδιωτικοποιήσεων (να γίνουν πλήρεις σε πολλές ΔΕΚΟ, φέρεται να είπε), διαφορετικά οι συνέπειες θα είναι αρνητικές.

Με τις θέσεις του κ. Παπαδόπουλου διαφώνησε ο κ. Λαλιώτης, παρατηρώντας ότι «έχουμε ήδη πολλά ανοικτά μέτωπα που δεν πρέπει να ανοίξουμε άλλα».

Παρεμβαίνοντας και ο πρωθυπουργός είπε ότι τον βρίσκει σύμφωνο η παρατήρηση του υπουργού ΠΕΧΩΔΕ. Και πρόσθεσε ότι «η κυβέρνηση θα προχωρήσει στην εφαρμογή της πολιτικής που έχει χαράξει. Εχουμε ήδη σχεδιάσει δέσμη συγκεκριμένων μέτρων και με αυτά θα προχωρήσουμε με ορίζοντα το 2000». Ετσι ο πρωθυπουργός για ακόμη μία φορά ουσιαστικά διέψευσε τα περί πρόωρης προσφυγής στις κάλπες σενάρια, τα οποία χαρακτήρισε ευθείας «αστεία». Ο στόχος μας, είπε, είναι η είσοδος της χώρας στην ΟΝΕ. Και αυτό θα επιτευχθεί με πολιτική σταθερότητα και με συνέχιση της πολιτικής μας και όχι με εκλογές.

Σε παρέμβασή του ο κ. Α. Παπαδόημος μεταξύ άλλων σημείωσε ότι με την τωρινή απόφαση «διασφαλίζεται η δυνατότητα για βέβαιη συμμετοχή της χώρας μας στην ΟΝΕ», για να προσθέσει πως «δεν ήταν εφικτή η ένταξη της δραχμής στον ΜΣΙ χωρίς την προσαρμογή της».

Εξερχόμενος της αιθούσης όπου συνεδρίασε το Υπουργικό Συμβούλιο, ο πρωθυπουργός (που αργά το βράδυ, μετά την απόφαση για τις νέες ισοτιμίες της δραχμής, θα προέβαινε σε δηλώσεις), μιλώντας σε δημοσιογράφους σχολίασε ότι «θα υπάρξουν αντιδράσεις (ενν. από την τελευταία κυβερνητική απόφαση) αλλά κάποιος πρέπει να καταλάβουν ότι πρέπει να τρέξουμε».

Αξιοσημείωτο είναι, τέλος, ότι σύμφωνα με κυβερνητικές πηγές «από το βράδυ της Παρασκευής ήδη είχε εξασφαλιστεί πολιτική συμφωνία για την ακριβή ισοτιμία με την οποία η δραχμή θα έμπαινε στον ΜΣΙ».

Οι πρώτες αντιδράσεις για την υποτίμηση

Από τα πολιτικά κόμματα, τη ΓΣΕΕ, και προσωπικότητες

Τις έντονες αντιδράσεις των πολιτικών κομμάτων της ΓΣΕΕ, αλλά και του πρώην προέδρου της Ν.Δ. κ. Εβερτ και του πρώην υπουργού κ. Στέφανου Μάνου, προκάλεσε η ένταξη της δραχμής στο ΜΣΙ και η υποτίμηση του εθνικού νομίσματος. Ο υπεύθυνος του τομέα οικονομικής πολιτικής της Νέας Δημοκρατίας, βουλευτής Γιώργος Αλογοσκούφης, έκανε προς την «Κ» χθες την ακόλουθη δήλωση: «Η κυβέρνηση σύρεται σε μια επικίνδυνη επιλογή, χωρίς να έχει εξασφαλίσει ουσιαστικά τις προϋποθέσεις για την επιτυχία της. Η ένταξη στον Μηχανισμό των Συναλλαγματικών Ισοτιμιών, κάτω από συνθήκες κρίσης εμπιστοσύνης, που πιστοποιείται από το ύψος των επιτοκίων τους τελευταίους μήνες και μάλιστα όταν η κυβέρνηση έχει προσφύγει σε εκτεταμένο εξωτερικό δανεισμό, μπορεί να δημιουργήσει περισσότερα προβλήματα από όσα θα λύσει. Για μια ακόμη φορά, η κυβέρνηση χάνει την πρωτοβουλία των κινήσεων και δυστυχώς, δεν έχει πλέον το χρόνο για να εξασφαλίσει τις διαρθρωτικές αλλαγές, οι οποίες χρειάζονται για να έχει πιθανότητες επιτυχίας αυτό το εγχείρημα».

Ο Μιλτιάδης Εβερτ, τονίζει μεταξύ άλλων σε δήλωσή του:

«Ο πρωθυπουργός των φόρων και των υποτιμήσεων, όχι μόνον της δραχμής αλλά και της νομισματοσύνης του ελληνικού λαού, που τον κατέστησε για δεύτερη φορά στην πολιτική του σταδιοδρομία φτωχότερο, οφείλει άμεσα να ζητήσει την παραιτήση, τουλάχιστον, του υπουργού Εθνικής Οικονομίας και να παραιτηστεί στη Βουλή, για να δώσει εξηγήσεις και απαντήσεις σε καυτά ερωτήματα, που έχουν ακόμη και ηθική διάσταση».

Για να επιτύχει η υποτίμηση πρέπει να ανταποκρίνεται στην πραγματική αγοραστική αξία της δραχμής. Κάθε προσπάθεια που δεν θα θεωρηθεί ικανοποιητική από τις διεθνείς αγορές θα οδηγήσει σε νέες πιέσεις στη δραχμή και υπάρχει ο κίνδυνος να μπούμε στον φαύλο κύκλο των υποτιμήσεων.

Η υποτίμηση είναι ασπρίνη. Ρίχνει τον πυρετό αλλά δεν θεραπεύει την ασθένεια. Είναι ανάγκη, άμεσα, να ληφθούν τα αναγκαία διαρθρωτικά μέτρα για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της οικονομίας. Τα μέτρα αυτά οφείλει ο πρωθυπουργός να τα

αναγγείλει λεπτομερώς στη Βουλή, την προσεχή εβδομάδα.

Ο κ. Στέφανος Μάνος έκανε την ακόλουθη δήλωση: «Ο μύθος για την καλή πορεία της οικονομίας έσκαψε σαν παραφουσκωμένο μπαλόνι. Η αγορά τιμώρησε τους θρασείς πολιτικούς που είχαν την αναίδεια να πιστεύουν ότι μπορούν να την χειραγωγήσουν με χαμογελαστές ωραιολογίες και λογιστικές αλχημείες. Η Ελλάδα, και όχι μόνον η δραχμή, υποτιμάται και απαξιώνεται αποκλειστικώς εξαιτίας του μεγέθους και του τρόπου λειτουργίας του κράτους. Ελπίζω να το κατανοήσουν, έστω και τώρα, οι κομματικοί μηχανισμοί και κυρίως ο ελληνικός λαός. Αλλιώς, η σημερινή υποτίμηση δεν θα είναι η τελευταία. Η αθλιότητα της Ολυμπιακής, ο στρουθοκαμηλισμός στο ασφαλιστικό, οι σπατάλες της ΔΕΗ, η διαφθορά, η αναξιοκρατία και ο κομματισμός παντού, αν συνεχισθούν, θα οδηγήσουν και σε άλλες υποτιμήσεις και σε οριστική περιθωριοποίηση της Ελλάδας. Ο αποφασιστικός δραστηριός περιορισμός της συμμετοχής του κράτους στον ΟΤΕ και τις μεγάλες κρατικές τράπεζες θα έπρεπε να είναι άμεσο πρώτο βήμα».

Η είσοδος στο ΕΝΣ δεν πρόκειται να προστατεύσει τη δραχμή, αφού η διακύμανσή της θα κυμαίνεται μέχρι και 15%, τονίζει με ανακρίνοση το ΚΚΕ.

Ο πρόεδρος του Συνασπισμού κ. Ν. Κωνσταντόπουλος, κατά τη διάρκεια ομιλίας του μπλε, τόνισε ότι η υποτίμηση της δραχμής σηματοδοτεί την πλήρη αποτυχία των προβλέψεων και των στόχων της κυβερνητικής πολιτικής. Αποτελεί σοβαρό πλήγμα στο λαϊκό υπόμνημα, προκαλεί κατακόρυφη υποτίμηση της κυβερνητικής αξιοπιστίας και οδηγεί σε αναζωπύρωση του πληθωρισμού.

Ψυχραιμία και αυτοσυγκράτηση συστήνει ο πρόεδρος της ΓΣΕΕ κ. Χρ. Πολυζωγόπουλος, ο οποίος δηλώνει ότι αποτελεί επιτακτική ανάγκη η άμεση λήψη πρόσθετων μέτρων για περιορισμό των πληθωριστικών πιέσεων και προστασία των εισοδημάτων των εργαζομένων και συνταξιούχων.

Για χρεοκοπία της οικονομικής πολιτικής κάνει λόγο ο αγαπηλωτής πρόεδρος της ΓΣΕΕ κ. Γ. Μανώλης, μιας πολιτικής με μόνη θύματα τους εργαζόμενους και τους συνταξιούχους.

ΓΣΕΕ: το πιο κρίσιμο συνέδριο είναι βουβό

Χωρίς αντιπαραθέσεις, με χαμηλούς τόνους και αδιαφορία

«Είναι το πιο ενδιαφέρον αλλά και το πιο βουβό συνέδριο που έκανε ποτέ η ΓΣΕΕ. Μια σωτή που μοιάζει με τη ρεατία, δηλαδή το κύμα που πλησιάζει αργά-αργά την ακτή, αλλά στο τέ-

της απεσταλμένης μας στην ΚΑΒΑΛΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΚΩΨΙΝΗ

λούσε ευρύτερη συσπείρωση - θα χάσει την αυτοδυναμία και από

τις 23 έδρες που είχε (με τη συμβολή των κ. Αλέκου Πουλιάρικα και Γ. Χαρίτου) οδεύει στην εξασφάλιση των 22 εδρών. Με αυτή την προοπτική έχουν εξοικειωθεί τα συνδικαλιστικά στελέχη, που υπέστησαν τη φθορά από την υπογραφή του συμφώνου Εμπιστοσύνης, εκτιμώντας ότι η απώλεια αυτοδυναμίας τους παρέχει δυνατότητα καλύτερης διαπραγματεύσεως με τους συντρόφους της κυβέρνησης, αλλά και αποποίηση της κύριας ευθύνης για τα δρώμενα στο συνδικαλιστικό κίνημα.

Την ίδια στιγμή η επίσημη αναγνώριση της επιρροής που διαθέτουν οι εντασσόμενοι στο αποκαλούμενο «αριστερό ρεύμα» της ΠΑΣΚΕ με τη συμφωνία για εκλογή 6 υποψηφίων της τάσης στους 22 της ΠΑΣΚΕ, καθιστούν ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα την πορεία που θα ακολουθήσει το συνδικαλιστικό του ΠΑΣΟΚ και οι ενδεχόμενες συμμαχίες που θα προκύψουν. Είναι άλλωστε ενδεικτικό ότι για πρώτη φορά συνδικαλιστές των άλλων παρατάξεων (ΕΣΑΚ, Α.Π.) χειροκρότησαν την παράταξη της και την κυβέρνηση. Ενδεικτικές είναι ακόμη και οι τοποθετήσεις άλλων συνδικαλιστών, που δεν εντάσσονται στην αντι-

Χωρίς έντονες αντιπαραθέσεις, με χαμηλούς τόνους κριτικής και μια διάχυτη αίσθηση στους συνέδρους ότι όλα είναι προαποφασισμένα, διεξήχθη το 29ο συνέδριο της ΓΣΕΕ, το οποίο θεωρείται και το πιο κρίσιμο των τελευταίων δεκαετιών.

πολιτευτική τάση (Σπ. Κότσιας - ΟΣΕ) αλλά φαίνονται διατεθειμένοι να ακολουθήσουν τη γραμμή της διαφοροποίησης.

Τέλος σε ό,τι αφορά την ΠΑΣΚΕ, σίγουρα θεωρείται η εκλογή των εξής συνδικαλιστών: Χρ. Πολυζωγόπουλος, Σπ. Στάμου, Δ. Τσούλης, Γ. Ορφανός, (ΟΤΕ) Ν. Μπάκουλης, (ΔΕΗ) Χρ. Λιακόπουλος, (ΕΚ Πάτρας) Ηλίας Κοντόπουλος, (ΕΚΟ) Σ. Στολίδης (Ξάνθη) Μ. Φραγκιαδάκη (ΕΚΑ), Ν. Γιαννόπουλος (Οικοδόμοι) Χρ. Σφακιανάκης (ΕΚ Ρεθύμνου) Α. Κολλάς (ΕΘΕΛ), Γ. Παναγόπουλος (Εθνική Τράπεζα) Γ. Μίχας (ΕΚ Πειραιά), Χρ. Δανέλλης (ΕΚ Φθιώτιδας), Γρ. Φελώνης (ΕΚΑ), Α. Φραγκόπουλος (Ιδιωτικός Υπάλληλος), Σπ. Κωλέττης (Επισιτισμός), Δ. Κουσελάς (ΟΤΟΕ), Γ. Παυλιδάκης, Δ. Πολίτης, Γ. Παϊδάκης και Χρ. Δανεζής.

Στη δεύτερη θέση αναμένεται να αναδειχθεί η ΔΑΚΕ με 11 συμβούλους. Στη συνέχεια θα διεκδικήσει τη θέση του γενικού γραμματέα, που κατέχει επί σειρά ετών η ΕΣΑΚ. Σ' αυτή την περίπτωση

δεν αποκλείεται να σημειωθεί έντονη εμπλοκή, αφού η ΠΑΣΚΕ δεν προτίθεται να δώσει αυτό το βήμα στους συνδικαλιστές της αξιωματικής αντιπολίτευσης, συνεχίζοντας την παράδοση της ΕΣΑΚ. Σύμφωνα δε με όλες τις ενδείξεις, στην περίπτωση που αποκλειστεί η ΔΑΚΕ από τη θέση του γενικού γραμματέα, θα αποχωρήσει.

Πάντως, η ΔΑΚΕ απέδειξε κι αυτές τις ημέρες ότι έχει τα σοβαρότερα προβλήματα συνδικαλιστικής συγκρότησης. Δεν ήταν άλλωστε λίγα τα στελέχη της που βρέθηκαν περισσότερο ενδιαφέρον το Καζάνι της Ξάνθης από την αίθουσα του συνεδρίου. Στην πραγματικότητα αυτά είναι τα ουσιαστικά προβλήματα των συνδικαλιστών της Ν.Δ. και λιγότερο οι διαφορές μεταξύ Εβερτικών και Καραμανλικών. Σε ό,τι αφορά τη συνδικαλιστική παράταξη του ΣΥΝ, την Αυτόνομη Παρέμβαση, θεωρείται σίγουρη η εκλογή 3 συμβούλων (Αλ. Καλύβης, Δημ. Στρατούλης, Κώστας Γκοντζαμάνης) ενώ αποχώρησε ο κ. Στ. Λαμρός.

NEO

Winston

ONE 25's

Διάσταση ελαφρότητας

1mg Πίσσα 0.1mg Νικοτίνη

600 ΔΡΧ.

Το Υπουργείο Υγείας προειδοποιεί:

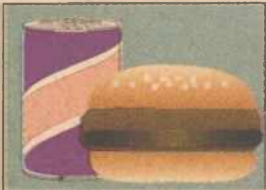
ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΜΑ ΒΛΑΠΤΕΙ ΣΟΒΑΡΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Αβεβαιο βήματα προς
απελευθέρωση της αγοράς

Σελίδα 54

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Αδηφάγος ανταγωνισμός
στο «γρήγορο φαγητό»

Σελίδα 55

ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Διέξοδος για τη ρώσικη
αυτοκινητοβιομηχανία

Σελίδα 59

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η άνοξη της ψηφιακής
ηλεκόρασης στην Ευρώπη

Σελίδα 61

Οι «Μινωικές Γραμμές» σαλπάρουν για Σοφοκλέους

(Σελ. 54)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ανπουχίες για την Πολυμερή Συμφωνία Επενδύσεων

(Σελ. 56)

ΑΘΗΝΑ ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1998

Δικαίωμα εξαγοράς δημοσίων κτημάτων

Για κατόχους προ του 1987 - Αλλαγές στις αντικειμενικές τιμές προαναγγέλλει ο Γ. Δρυς

Βελτιωτικές αλλαγές στο σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, προαναγγέλλει με συνέντευξη του στην «Κ» ο υφυπουργός Οικονομικών κ. Γ. Δρυς. Την ίδια στιγμή, το υπουργείο Οικονομικών προωθεί με σχέδιο νόμου ειδική διαδικασία για την αναγνώριση τίτλων ιδιοκτησίας σε καταπατημένες περιοχές, καθώς και για τη νομιμοποίηση αυθαίρετων κτισμάτων.

Σύμφωνα με το νομοσχέδιο που παρουσιάζει σήμερα ολοκληρω η «Κ», οποιοσδήποτε κατέχει αυθαίρετα δημόσιο κτήμα που ανήκει στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου, είτε έχει τίτλους, είτε όχι, δικαιούται να ζητήσει από την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία του υπουργείου Οικονομικών, την εξαγορά αυτού, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, εφόσον όμως έχει στην κατοχή του το ακίνητο αυτό τουλάχιστον

από την 1η Ιανουαρίου του 1987. Εάν επι του ακινήτου έχει ανεγερθεί (μέχρι 1-1-87) κτίσμα στο οποίο αποδεδειγμένα κατοικεί ο αιτών ή η οικογένειά του, έστω και κατά τη θερινή περίοδο ή το χρησιμοποιεί ο ίδιος για επαγγελματικούς σκοπούς, το τίμημα της εξαγοράς ορίζεται σε ποσοστό 6/10 της αντικειμενικής αξίας. Το ύψος των εσόδων του Δημοσίου από την παραπάνω διαδικασία θα είναι συνάρτηση της ανταπόκρισης των πολιτών στα νέα μέτρα και σύμφωνα με τους πρώτους υπολογισμούς θα ξεπεράσουν τα 150 δισ. δρχ.

Στις παραπάνω περιπτώσεις η εξαγορά των δημοσίων κτημάτων, όταν πρόκειται για περιστατικό ή παραλιακό κτήμα, γίνεται με την καταβολή τιμήματος ίσου με την αντικειμενική αξία του, προσαυξημένη κατά ποσοστό 10%. Οπου δεν έχουν καθοριστεί αντικειμενικές αξίες, η εξαγορά γίνεται με την καταβολή τιμήματος ίσου προς την αγοραία αξία του κτηματος.

Ο υφυπουργός Οικονομικών αναγνωρίζει για πρώτη φορά με τη συνέντευξη του στην «Κ» ότι οι εφορίες «αυθαιρούν» κατά τον προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων, όταν πρόκειται για περιοχές που βρίσκονται εκτός του συστήματος αντικειμενικού προσδιορισμού. Πολύ σύντομα θα ανακοινωθούν μέτρα επιβολής ανωτάτων τιμών, σε περιοχές και ακίνητα εκτός αντικειμενικού συστήματος. Στις περισσότερες περιπτώσεις θα ισχύσουν οι αντικειμενικές τιμές στα όρια των εν λόγω περιοχών.

Ο κ. Δρυς αναφέρει επίσης, στο καθεστώς απόσυρσης αυτοκινήτων που θα εφαρμοσθεί από το φθινόπωρο, στη φορολογική μεταρρύθμιση η οποία προγραμματίζεται για τον επόμενο χρόνο και στην «παράταση» που θα δοθεί τελικά στην προθεσμία υποβολής των δηλώσεων εισοδήματος των μισθωτών. (Σελ. 52 και 63)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΝΑΓΟΣ

ΜΣΙ: Μια ιστορία σταθερότητας και... υποτιμήσεων!

13.3.79	Εναρξη του Μηχανισμού Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ)
17.9.84	Αναμόρφωση ECU. Σύνδεση δραχμής - ECU
21.9.89	Αναμόρφωση ECU. Συμμετοχή ιαπωνικής πεσέτας και πορτογαλικού εσκούδου στο ECU
8.1.90	Υποτίμηση ιταλικής λιρέτας
8.10.90	Στερλίνα στο ΜΣΙ
6.4.92	Εσκούδο στο ΜΣΙ
14.9.92	Υποτίμηση λιρέτας
17.9.92	Λιρέτα και στερλίνα εγκαταλείπουν ΜΣΙ, υποτίμηση πεσέτας
23.11.92	Υποτίμηση πεσέτας και εσκούδου
1.2.93	Υποτίμηση ιρλανδικής λίρας
14.5.93	Υποτίμηση πεσέτας και εσκούδου
2.8.93	Διεύρυνση περιθωρίων ΜΣΙ
9.1.95	Αυστριακό σελίνι στο ΜΣΙ
6.3.95	Υποτίμηση πεσέτας και εσκούδου
12.10.96	Φινλανδικό μάρκο στο ΜΣΙ
24.11.96	Επανένταξη λιρέτας στο ΜΣΙ

Νέα πολιτική-«σοκ» για στήριξη της δραχμής

Μισθοί, επιδόκια, αποκρατικοποιήσεις, τα κρίσιμα μέτωπα

Αυστηρότερη, προς κάθε κατεύθυνση, γίνεται η οικονομική πολιτική στους επόμενους δώδεκα, τουλάχιστον, μήνες. Παράλληλα, η κυβέρνηση θα ενισχύσει τις διαρθρωτικές παρεμβάσεις της στην οικονομία, με στόχο την ταχύτερη απελευθέρωση των αγορών. Οι δηλώσεις του πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη στο υπουργικό συμβούλιο θα εξειδικευθούν σήμερα από τον υπουργό Εθνικής Οικονομίας Γιάννη Παπαντωνίου, ο οποίος θα παρουσιάσει λεπτομερές σχέδιο της νέας οικονομικής πολιτικής.

Η επιτυχία της θα κριθεί σε δύο, κυρίως, τομείς. Πρώτον, στον έλεγχο των πληθωριστικών πιέσεων που θα προκαλέσει η συνοδευτική υποτίμηση της σημερινής ισοτιμίας της δραχμής. Δεύτερον, στην ταχύτερη προώθηση όλων των αλλαγών που βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Η έμφαση θα δοθεί σε τρεις κατευθύνσεις. Πρώτον στην παραγωγή. Το νομοσχέδιο για το νέο πλαίσιο της αγοράς εργασίας και οι ρυθμίσεις για το ασφαλιστικό σύστημα γίνονται θέματα υψηλής προτεραιότητας. Ιδιαίτερη σημασία θα έχει η κατάληξη των διαπραγματεύσεων εργο-

δοσίας-συνδικαλιστών για το ύψος των μισθολογικών αυξήσεων. Η κυβέρνηση θα ζητήσει από τους κοινωνικούς εταίρους να συμφωνήσουν με βάση τον πληθωρισμό που θα διαμορφωθεί στα δύο επόμενα έτη και όχι στη βάση των άμεσων επιπτώσεων.

Δεύτερον, στην αναδιοργάνωση του δημόσιου τομέα με όπλο την ιδιωτικοποίηση μέχρι το 49% όσων δημόσιων επιχειρήσεων μπορούν να εισαχθούν στο Χρηματιστήριο και την πώληση δημόσιων περιουσιών.

Τρίτον, με την εξαιρετικά αυστηρή νομισματική πολιτική που θα ανακινώσει η Τράπεζα της Ελλάδος την τελευταία εβδομάδα του Μαρτίου. Τα επιδόκια με τα οποία παρεμβαίνει η κεντρική τράπεζα θα παραμείνουν υψηλά για αρκετό διάστημα. Τόσο για να ενισχυθεί η αντιπληθωριστική πολιτική, όσο και για να στηριχθεί η νέα ισοτιμία της δραχμής. Γιατί, όσο σημαντική και να είναι η εισοδος της δραχμής στη λεσχή των ευρωπαϊκών νομισμάτων, σημαντικότερη θα αναδειχθεί η παραμονή της, χωρίς άλλους κλυδωνισμούς, στο νέο Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα (Αναλυτικά, στις σελίδες 50-51).

Χωρίς Duty-Free πλέον τα ταξίδια στην Ευρώπη

Τα ταξίδια στην Ευρώπη θα χάσουν μια από τις πιο ευχάριστες πλευρές τους: τις αγορές στα Duty-Free. Οι πωλήσεις αφορολόγητων ειδών στα ταξίδια εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα καταργηθούν από την 1η Ιουλίου 1999. Οι ποικίλες αντιδράσεις, ιδιαίτερα των αεροπορικών φορέων, δεν έπεισαν την Κομισιόν. Ωστόσο τα ελληνικά ΚΑΕ, δεν φαίνεται να ανησυχούν έντονα, επενδύοντας τις προσδοκίες τους στη γειτνίαση με αρκετές τρίτες χώρες. (Της **Λήδας Μπουζάλη**, στη σελίδα 56)

Λατινική Νομισματική Ένωση, ο πρόγονος της ΟΝΕ

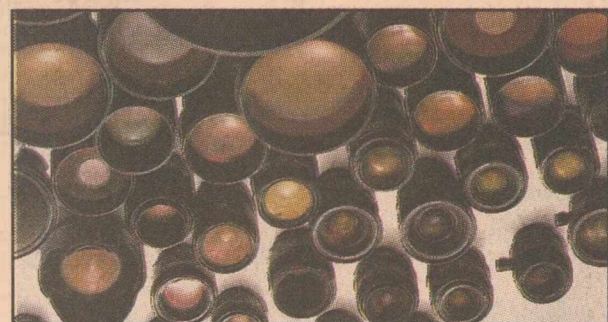
Κι όμως η ΟΝΕ δεν είναι το πρώτο εγχείρημα νομισματικής ένωσης στην Ευρώπη. Τον προηγούμενο αιώνα, στις δεκαετίες 1850 και 1860, επιχειρήθηκε η Λατινική Νομισματική Ένωση. Και τότε η δραχμή πέρασε από ανάλογες περιπέτειες στην προσπάθειά της να ενταχθεί στο σύστημα αυτό. Την προϊστορία της ΟΝΕ, αναδειφει η Σοφία Λαδάρη στο συνέντευξη της στον **Πολυδύκη Παπαδόπουλο**. (Σελίδα 56)

Σοκολατένια γεύση επιτυχίας

Η οικογένεια Κεστεκίδου - Κεστεκόγλου (εκπρόσωποι δύο γενιών της εικονίζονται στη φωτογραφία) εμφανίζεται στο Βέλγιο για πρώτη φορά πριν από 88 χρόνια, για να γαργαλήσει γλυκά τον ουρανίσκο των Ευρωπαίων. Σήμερα, διαχειρίζεται μια επιχείρηση παγκόσμιας φήμης, με καταστήματα σε όλο τον κόσμο. Αλήθεια, ποιος Ευρωπαίος δεν γνωρίζει τις πραλίνες «Λεωνίδας»; (Του **Πέτρου Δίπλα**, στη σελίδα 64)

Οι μηχανές των αναμνήσεων

Αλλο δίλημμα κι αυτό: Τι φωτογραφική μηχανή να αγοράσει κανείς; Ψηφιακή ή κλασική, με το φίλμ των 35 mm; Κόμπακ ή SLR; Φυσικά και δεν είναι ίδιες όλες οι μηχανές. Η επιλογή δεν είναι μόνο ζήτημα χρημάτων, αλλά και σχέσης του αγοραστή με τη φωτογραφική τέχνη. Μια πρώτη περιπλάνηση στον κόσμο των κλασικών φωτογραφικών μηχανών επιχειρεί ο **Σπύρος Αλεξίου**, στη σελίδα 62.

Υπονομισματικές παρενέργειες

Οι απροσδόκητες εξελίξεις περί τη δραχμή και η έκτακτη επικαιρότητα, είχαν ανάμεσα στα «θύματα» τους και μέρος της προγραμματισμένης ύλης της Κυριακάτικης Οικονομικής Καθημερινής. Η στήλη της Τεχνολογίας, που επιμελείται ο Γιάννης Ριζόπουλος, και η έρευνα για το ευρώ, που παρουσιάζει ο Κώστας Κέκης, αναβάλλονται και θα επανέλθουν κανονικά από το φύλλο της επόμενης Κυριακής.

Δεν πρόκειται για φολκλορική παράσταση ιαπωνικού θεάτρου, αλλά για παράσταση αρχαίας ελληνικής τραγωδίας. Βάκχες στην Ιαπωνία. Οι Ιάπωνες γνωρίζουν πολύ περισσότερα απ' όσο νομίζουμε για τον ελληνικό πολιτισμό. Γνωρίζουν επίσης το σωκρατικό "γνώθι σ'αυτόν". Είναι εξαιρετικά σκληροί με τους εαυτούς τους και στο αποκορύφωμα της κρίσης αποπληθωρισμού που αντιμετωπίζει η οικονομία τους, είναι αμελείτικοι στην αυτοκριτική τους. Αλλά αισιοδοξούν επίσης ότι η κρίση αυτή έχει ημερομηνία λήξης. Το πρώτο μέρος του ιαπωνικού οδοιπορικού της **Δήμητρας Κατράδου**, στη σελίδα 60.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΓΟΡΑ

Η δραχμή στην «Euroland»

Της **ΖΕΖΑΣ ΖΗΚΟΥ**

μέχρι την Παρασκευή 17 Νοεμβρίου 1995 όταν καταρρίφθηκε στο ναδίρ της ιστορίας της έναντι του γερμανικού νομίσματος στα **2,1683 μάρκα**. Από τότε βεβαίως άρχισε και η αντίστροφη μέτρηση για τη στερλίνα, που εκτοξεύθηκε τον Ιούλιο του 1997 στο **3,0878 μάρκων**, και παραμείνει από τότε στα ύψη και βεβαίως εκτός του ΕΝΣ.

● **Μαύρη Πέμπτη** 17 Σεπτεμβρίου 1992. Η λιρέτα είχε εξέλθει από τον Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών των Ευρωπαϊκών Νομισματικού Συστήματος της **Μαύρης Πέμπτης** 17 Σεπτεμβρίου 1992, εξ αιτίας των άγριων επιθέσεων που δέχθηκε από τη διεθνή κερδοσκοπία, ακριβώς την επομένη της ταπεινωτικής απόσυρσης της στερλίνας για τους ίδιους λόγους. Η λιρέτα παρά την υποτίμηση της κατά 7% έναντι του μάρκου τη Δευτέρα 14 Σεπτεμβρίου 1992, ύστερα από τρεις ημέρες εγκατέλειψε το ΕΝΣ. (Μετά την έξοδο της από το ΕΝΣ η λιρέτα υποτιμήθηκε περίπου 40% έναντι του γαλλι-

κού φράγκου). Η κεντρική ισοτιμία της λιρέτας πριν από την έξοδό της από το ΕΝΣ ήταν 748 λιρέτες ανά μάρκο. Αυτό σημαίνει ότι η λιρέτα ύστερα από τέσσερα χρόνια και δύο μήνες, και παρά την ισχυρή ανάκαμψη της από τον Μάρτιο του 1995, επέστρεψε στο ΕΝΣ υποτιμημένη κατά **32,35%** έναντι του μάρκου. Η ιστορική επανένταξη της λιρέτας στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος έγινε στις 25 Νοεμβρίου του 1996 με κεντρική ισοτιμία στις **990** λιρέτες ανά γερμανικό μάρκο.

● **Πέμπτη 13 Μαΐου 1993**. Υποτίμηση της πεσέτας κατά 8% έναντι του μάρκου και του εσκούδο κατά 6,5% έναντι του μάρκου, εντός του ΕΝΣ.

● **Δευτέρα 2 Αυγούστου 1993**. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα πήρε για χώρα του γαλλικού φράγκου την περιφημη εκείνη απόφαση... μια απόφαση που σήμανε, βέβαια, την **de facto** αναστολή της λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος. Η αδυναμία της Γαλλίας και της Κεντρικής της Τράπεζας να αντιμετωπίσουν τις βίαιες επιθέσεις των κερδοσκόπων και προκειμένου να αποφευχθεί η επίσημη υποτίμηση του γαλλικού νομίσματος, ήταν ο λόγος που εξανάγκασε τους 12 υπουργούς Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (πριν μετονομασθεί από το 1994 σε Ευρωπαϊκή Ένωση) να λάβουν, ύστερα από μαραθώνιες συνεδριάσεις κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου, τα ζημειώματα της Δευτέρας 2 Αυγούστου του 1993 τη δραματική εκείνη

απόφαση. Μια απόφαση με την οποία διευρύνθηκαν τα περιθώρια της επιτρεπόμενης διακύμανσης των κεντρικών ισοτιμιών των έξι ευλόγων νομισμάτων του ΕΝΣ, από $\pm 2,25\%$ και $\pm 6\%$ σε $\pm 15\%$. Από την απόφαση εξαιρέθηκαν το γερμανικό μάρκο και το ολλανδικό γκίλντερ, που παρέμειναν στο στενό περιθώριο διακύμανσης του $\pm 2,25\%$ ύστερα από διμερή συμφωνία των δύο χωρών.

Αρκεί να ληφθεί υπ' όψιν ότι, κατά τη διάρκεια του Ιουλίου του 1993, που κορυφώθηκε η κρίση εντός του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος εξ αιτίας της κερδοσκοπικής θύελλας που είχε ξεσπάσει, με τις έντονες φήμες περί υποτίμησης του γαλλικού φράγκου, η κεντρική τράπεζα της Γερμανίας προέβλεπε καθήμενός σε μαζικές αγορές φράγκων έναντι πωλήσεων μάρκων. Αξίζει να σημειωθεί ότι η **Buba** έδωσε **60 δισεκατομμύρια μάρκα** για τη στήριξη του γαλλικού φράγκου τον δραματικό εκείνο μήνα (Ιούλιο) του 1993, χωρίς βέβαια να υπολογισθούν οι παρεμβάσεις των προηγούμενων μηνών του 1993 και του 1992, ούτε φυσικά και αυτές που έγιναν υπέρ της στήριξης των άλλων ασθενών νομισμάτων του ΕΝΣ.

● **Κυριακή 5 Μαρτίου 1995**. Υποτίμηση της πεσέτας κατά 7% έναντι του μάρκου, για 4η φορά από την κρίση του ΕΝΣ (Σεπτ. 1992). Υποτίμηση του εσκούδο κατά 3,5% έναντι του μάρκου.

● **Δευτέρα 9 Ιανουαρίου 1995**. Εισοδος στο ΕΝΣ του νομίσματος της Αυστρίας.

● **Δευτέρα 14 Οκτωβρίου 1996**. Εισοδος στο ΕΝΣ του Markka Φινλανδίας.

Η ΔΡΑΧΜΗ

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Δεν αρκούν πλέον τα διαρθρωτικά

Διάχυτα είναι τον τελευταίο καιρό τα ερωτήματα για τη διαφορά που χωρίζει τα ονομαστικά, αλλά και κυρίως τα πραγματικά επιτόκια από τον πληθωρισμό. Τι γίνεται; Γιατί παραμένουν τόφο υψηλά τα επιτόκια τη στιγμή που ο ετήσιος πληθωρισμός έπεσε στο 4,3% και τείνει να πέσει στο 4% στο τέλος Μαρτίου, σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις των αρμόδιων υπηρεσιών; Γιατί έχουμε το Δημόσιο να δανείζεται με ονομαστικά επιτόκια γύρω στο 12,5% - 13% και επομένως πραγματικό γύρω στο 8,5%, τη στιγμή που πέρι το πραγματικό ήταν 4% - 4,5%; Γιατί η αγορά δεν ικανοποιείται από τις θετικές εξελίξεις στα δημόσια έσοδα, που αυξήθηκαν στο πρώτο δίμηνο του έτους κατά 18%, πάνω δηλαδή από τον προβλεπόμενο στον προϋπολογισμό ρυθμό; Ποια είναι η συνηθέστερη απάντηση που δίνεται στα ερωτήματα αυτά;

Του ΔΗΜ. ΛΕΒΕΝΤΑΚΟΥ

Μα, ασφαλώς, ότι η αγορά περιμένει, προτού πεισθεί ότι μπορεί να εμπιστευτεί την κυβερνητική πολιτική, να δει κάποιες χειρονομίες, κάποιες παρεμβάσεις διαρθρωτικού χαρακτήρα. Το ερώτημα που η στήλη απευθύνει προς πάντα ενδιαφερόμενο και ο γράφων προτείνει να συζητήσουμε σήμερα είναι ποια είναι αυτά τα διαρθρωτικά μέτρα και αν αυτά αρκούν από μόνα τους να αντιστρέψουν την πορεία των επιτοκίων και να την καταστήσουν σταθερά πτωτική.

Κάνοντας μια καταγραφή των όσων μέτρων θεωρούνται διαρθρωτικά και αναφέρονται, είτε από εκπροσώπους επαγγελματικών φορέων είτε και σε σημειώματα έγκυρων αναλυτών, βλέπουμε να επαναλαμβάνονται τα ακόλουθα: παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας, που θα την κάνουν πιο ευέλικτη, μείωση δαπανών και περιορισμών του μεγέθους του κράτους. Δεν είναι στις προθέσεις του γράφοντος να εξαντληθούμε σήμερα σε αναλυτική εξέταση κάθε μέτρου χωριστά. Γι' αυτό και συνοπτικά θα σας πω ότι προσκομικά δεν βλέπω στον ορίζοντα προοπτική για ουσιαστικά βήματα σε κανένα από τος παραπάνω τομείς.

Στην αγορά εργασίας και τις εργασιακές σχέσεις δειά είναι τα βήματα που η κυβέρνηση είναι έτοιμη να κάνει, όπως τουλάχιστον φαίνεται από τις εισηγήσεις στο συνέδριο της ΓΣΕΕ.

Στο θέμα των κρατικών δαπανών εγώ δεν βλέπω μείωση, αλλά αύξηση (ίσως και κατά 500 δισ. δρχ.), που προέρχεται α-

πό τη διατήρηση των επιτοκίων -για ένα πεντάμηνο περίπου, όπως προβλέπεται σε υψηλότερα επίπεδα από τα προϋπολογιζόμενα. Στον τομέα των περιορισμών του μεγέθους του κράτους (της αποκρατικοποίησης μέσω και μετοχοποίησης, ορισμένων ΔΕΚΟ περιλαμβανομένων) γίνεται κάποια βήματα, που είναι όμως όσο δειά σχεδιάστηκαν από την αρχή, με αποτέλεσμα να μην ικανοποιούν τις προδιαγραφές που τίθενται από όλους τους διεθνείς οργανισμούς. Ας θεωρήσουμε όμως ότι ο γράφων είναι υπερβολικά αυστηρός κριτής και εκτιμήσει τους προοπτικών για τις κρατικές παρεμβάσεις και επομένως ότι η κυβέρνηση θα κάνει σύντομα γενναίες διαρθρωτικές κινήσεις. Πιστεύετε, πραγματικά, ότι από μόνης τους αυτές οι διαρθρωτικές παρεμβάσεις θα αλλάξουν άρδην το κλίμα και θα φέρουν αμέσως την άνοιξη στον τομέα των επιτοκίων;

Η γνώμη του γράφοντος είναι πως όχι, δεν αρκούν από μόνης τους οι διαρθρωτικές παρεμβάσεις και πάντως δεν αρκούν αυτές από τις παρεμβάσεις που δεν θα έχουν και βραχυπρόθεσμη θετική επίπτωση στα διάφορα μεγέθη. Και ειρήσθω εν παρόδω, καμιά από τις προαναφερθείσες, αναγκαίες σε κάθε περίπτωση, παρεμβάσεις δεν έχει τέτοιο χαρακτήρα.

Κατά την άποψή μου, χρειάζονται παράλληλα και ταυτόχρονα με τις απαιτούμενες γενναίες διαρθρωτικές επεμβάσεις, κινήσεις και σε άλλους τομείς, ώστε να δοθούν σαφέστερα μηνύματα στις αγορές. Παράδειγμα χαρακτηριστικό είναι ο χώρος της εισοδηματικής πολιτικής στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, που πρέπει να είναι το ίδιο αυστηρή με εκείνη που εφαρμόζεται για τον στενό.

Θα είναι 2,5% το πολύ οι αυξήσεις σε ΔΕΗ, ΟΤΕ, τράπεζες, και πάει λέγοντας στις ΔΕΚΟ γενικότερα; Αν όχι, τότε μην περιμένετε σοβαρές αλλαγές στο κλίμα και μείωση επιτοκίων (αλλά και πληθωρισμού).

Υ.Γ.: Την ώρα που γραφόταν το σημείωμα δεν είχε γίνει γνωστό το ποσοστό της υποτίμησης της δραχμής. Όμως, δεν αλλάζει την ουσία που παραμένει η ίδια: χρειάζονται σοβαρές παρεμβάσεις και στην εισοδηματική και σε άλλες πολιτικές για να κρατηθεί η ισοτιμία (και μετά την υποτίμηση) και να πέσουν τα επιτόκια. Θα τα πούμε την Τρίτη.

Χαμόγελα στη Σοφοκλέους

Η χρηματιστηριακή αγορά θα κινηθεί ανοδικά προεξοφλώντας πτώση των επιτοκίων

Η υποτίμηση της δραχμής με την ενταξη στον μηχανισμό συναλλαγμάτων ισοτιμιών εκτιμάται ότι θα έχει θετικές επιπτώσεις στη χρηματιστηριακή αγορά και στην αγορά των ομολόγων. Για να επαληθευθούν αυτές οι εκτιμήσεις απαραίτητη προϋπόθεση είναι τα μέτρα που συνοδεύουν την υποτίμηση καθώς και το ποσοστό της υποτίμησης να πείσουν την αγορά και τους ξένους επενδυτές ότι δεν θα υπάρξει συνέχεια.

Εφόσον συμβεί αυτό, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αρχίζει για τις αγορές ένα νέο κεφάλαιο, απαλλαγμένο από τα απειλητικά σενάρια των τελευταίων μηνών.

Το κρίσιμο ζήτημα από τη Δευτέρα το πρωί -ζήτημα το οποίο θα αποτελέσει και τον δείκτη των εξελίξεων για το επόμενο διάστημα- είναι πώς θα κινηθούν τα επιτόκια. Οι υπάρχουσες εκτιμήσεις συγκλίνουν στην άποψη ότι τόσο στη διαπραγματική όσο και στα τραπεζικά δάνεια τα επιτόκια θα υποχωρήσουν με ταχεί ρυθμούς. Η Τράπεζα της Ελλάδος, αντίθετα, θα ακολουθήσει σφικτική νομισματική πολιτική και εκτιμάται ότι θα προχωρήσει σε μια σταδιακή και ελεγχόμενη αποκλιμάκω-

Του ΑΛΕΞ. ΚΑΣΙΜΑΤΗ

συνέβη και στις αρχές του 1997, να μετακινήθούν προς την Σοφοκλέους κεφάλαια που σήμερα είναι τοποθετημένα π.χ. σε αμοιβαία διαχειρίσσης διαθεσίμων. Εξάλλου, δεν πρέπει να υποσμάται το γεγονός ότι οι ελληνικές μετοχές φθναιουν για τους ξένους

θεσμικούς (καθώς θα πληρώσουν για τις αγορές σε ξένα νομίσματα) και μάλιστα σε μια περίοδο που τα χρηματιστήρια της Ευρώπης και των ΗΠΑ έχουν ήδη πραγματοποιήσει σημαντική άνοδο και η ασιατική κρίση φαίνεται να εκτονώνεται.

Οι ξένοι θεσμικοί ήδη είχαν στρέψει την προσοχή τους στο ΧΑΑ - όπως φάνηκε τις τελευταίες ημέρες στην Σοφοκλέους.

Η γενικευμένη άνοδος στο ΧΑΑ, που εκτιμάται για τις πρώτες συνεδριάσεις της εβδομάδας, σταδιακά θα περιορισθεί και θα περάσει στις μετοχές που ωφελούνται περισ-

σότερο από τις εξελίξεις. Θα ευνοηθούν οι εξαγωγικές εταιρίες, οι τράπεζες θα κριθούν ανάλογα με το χαρτοφυλάκιο ομολόγων που διαθέτουν και τις θέσεις που είχαν στο ECU, ενώ θα πρέπει να διευρυνθούν σε αρκετές εισηγμένες και οι επιπτώσεις από τις ανατιμήσεις των πρώτων υλών, όπως και από τον δανεισμό σε συναλλάγμα.

Όσον αφορά τους τίτλους του Δημοσίου, τα επιτόκια των εντόκων εκτιμάται ότι θα παραμείνουν για ένα χρονικό διάστημα κοντά στο 12%, ενώ στα ομόλογα αναμένονται σημαντικές αυξήσεις τιμών, ιδιαίτερα στα 10ετή και στα 7ετή.

Το κρίσιμο νέο πακέτο των διαρθρωτικών μέτρων

Αυστηρό χρονοδιάγραμμα αποκρατικοποιήσεων και μεταρρυθμίσεων

Ολοκληρωμένο και αναλυτικό πρόγραμμα περί των αποκρατικοποιήσεων και των άλλων τύπων διαρθρωτικών παρεμβάσεων στις ΔΕΚΟ, στα ασφαλιστικά Ταμεία και την αγορά εργασίας έχει προσχεδιάσει το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, ως το βασικό πακέτο μέτρων και μεταρρυθμίσεων που θα συνοδεύσει την υποτίμηση του εθνικού νομίσματος και θα στηρίξει στο εξής τις νέες συναλλαγματικές ισοτιμίες της δραχμής.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που υπήρχαν έως χθες το μεσημέρι, το νέο αυτό πακέτο των διαρθρωτικών μέτρων κρίνεται από τους αρμόδιους κυβερνητικούς παράγοντες - όπως άλλωστε και από τις αγορές - ως το πιο καθοριστικό κομμάτι των αλλαγών που θα επέλθουν στην οικονομική πολιτική και την οικονομία, μετά την υποτίμηση της δραχμής, με το δεδομένο ότι από αυτό θα κριθούν οι προθέσεις και οι δυνατότητες της κυβέρνησης να κα-

ταστήσει την ελληνική οικονομία πιο παραγωγική και πιο ανταγωνιστική, έτσι ώστε να πλησιάσει πιο κοντά στην υπήσχεση της ΟΝΕ. Οι ίδιες πληροφορίες αναφέρουν ότι στόχος της κυβέρνησης είναι να αποσαφηνίσει πλήρως

Του ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΤΟΦΩΛΟΥ

και εξ αρχής ποιες είναι οι απαιτούμενες μεταρρυθμίσεις που θα εκδηλωθούν από προηγηθείσες των επιχειρήσεων και οργανισμών και πότε ακριβώς προβλέπεται να πραγματοποιηθούν.

Το πρόγραμμα των ιδιωτικοποιήσεων, των μετοχοποιήσεων, των εργασιακών μεταβολών στο δημόσιο τομέα κ.λπ., θα έχει, όπως τονίζεται, καθαρά τη μορφή ενός αυστηρού χρονοδιαγράμματος, έτσι ώστε να έχει έναν δεσμευτικό χαρακτήρα και να είναι πιο

αξιοπιστό. Διότι είναι κοινή πεποίθηση πως μόνο έτσι η κυβέρνηση μπορεί να πείσει τις ξένες αγορές, συνεπώς να διασφαλίσει και να εγγυηθεί στον ελληνικό λαό ότι δεν θα σημειωθεί περαιτέρω ή νέα -αργότερα- υποτίμηση της δραχμής. Το χρονοδιάγραμμα των μέτρων, δηλαδή, θα περιλαμβάνει ποιες και πώς θα εξυγιανθούν οι ΔΕΚΟ, οι οποίες χρειάζονται σταδιακά μείωση προσωπικού ή κατάργηση προνομίων κ.ά. για να γίνουν ανταγωνιστικές, ποιες και πότε θα οδούσουν στο Χρηματιστήριο και κατά ποιο ποσοστό, ποιες δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμοί θα καταργηθούν, ποιες συγκεκριμένα τράπεζες του κρατικού τομέα και ως πότε θα ιδιωτικοποιηθούν, τι μέτρα πρόκειται να ληφθούν και έως πότε για να αποφευχθεί η πολυσυζητημένη κατάρρευση των ασφαλιστικών Ταμείων κ.λπ.

Το πακέτο όλων αυτών των σημα-

Πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων και μεταρρυθμίσεων με τη σφραγίδα του Υπουργικού Συμβουλίου προωθεί ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας Γιάννος Παπαντωνίου, για να εγγραφεί στο εξής την ασφαλή πορεία της δραχμής προς το ευρώ.

ντικοτάτων μέτρων μπορεί να μην να έχει ως βάση τις εισηγήσεις του υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Γιαν. Παπαντωνίου, αλλά θα έχει τη «σφραγίδα» του Υπουργικού Συμβουλίου για να αποφευχθούν οι «πολυτέλειες» τυχόν διαφωνιών και ενδοκυβερνητικών τριβών.

Πέντε μήνες «κλεφτοπόλεμου» ισοτιμίας - επιτοκίων, με νικητή τις αγορές

«Η δραχμή αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της οικονομικής πολιτικής μας. Θα τη στηρίξουμε με κάθε μέσο». Η φράση (...έπει περνήντα...) ανήκει στον αρμόδιο υπουργό, επιδόθηκε τον περασμένο Νοέμβριο και επαναλήφθηκε σε διάφορες παραλλαγές αρκετές φορές. Εκτοτε, η δραχμή αλλά κυρίως οι δυνατότητες κερδοφορίας από αυτήν προσδιορίστηκαν από το δίπολο: επιτόκια δραχμής - ισοτιμία δραχμής. Υπήρχε, λοιπόν, σε όλο αυτό το διάστημα ένα κρίσιμο επίπεδο επιτοκίων, κάτωθεν του οποίου η ισοτιμία της δραχμής και βεβαίως τα συναλλαγματικά αποθέματα της χώρας γίνονταν ευάλωτα και -κατά το μάλλον ή ήττον- ευκόλως αλώσιμα. Η διαδικασία

αυτή ήταν συνεχής και αδιάλειπτη: οι εισροές συναλλαγματικής εναλλασσονταν με τις εκροές. Εξάιρηση, στο αδιόλεπτο της διαδικασίας αυτής, αποτέλεσαν οι προηγηθείσες της περασμένης Παρασκευής, δύο εβδομάδες. Στην παρένθεση συντείναν και οι «καλές» εκθέσεις για τη δραχμή: εκθέσεις που εκπορεύθηκαν από περίοια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Εκ του αποτελέσματος, πλέον, φαίνεται ότι «κάτι σάπιο υπήρχε στο Βασιλείο της Δαναρκίας». Οι αγορές, ωστόσο, το γνώριζαν και το εκμεταλλεύθηκαν αρκούντως. Την Παρασκευή, λοιπόν, εξέρρευσαν συναλλαγματικά διαθέσιμα, το ύψος των οποίων προσεγγίζει το δάνειο που συνήψε,

προσφάτως, στις ΗΠΑ το υπουργείο Οικονομικών. Ειρήσθω εν παρόδω, ότι την επιμέλεια του δανείου αυτού είχαν οι γνωστές και μη εξαιρετές J.P. Morgan και Lehman Brothers, που ενέχονταν στις πρώιμες κερδοσκοπικές εις βάρος της δραχμής επιθέσεις.

Η «διακράτηση» χρηματικών διαθεσίμων για λόγους κερδοσκοπίας», όπως αυτή προσδιορίστηκε από την αναλυτική ρατία του J.M. Keynes, ελγχει αρκετά τη φύση των επιθέσεων και τον χαρακτήρα των πιέσεων που επί πεντάμηνο εδεχθή η δραχμή.

Η αυριανή ημέρα όμως θα είναι διαφορετική. Κατά τα φαινόμενα η δραχμή θα εισέλθει στο ΜΣΙ και η ισοτιμία

της θα διακυμαίνεται κατά συν ή πλην 15% (μόνον!) από την κεντρική ισοτιμία με την οποία θα γίνει δεκτή στο σύστημα αυτό... Ασφαλώς η υποτίμηση της δραχμής δεν είναι καινοφανής διαδικασία. Το διαφοροποιό στοιχείο έγκειται στο γεγονός ότι η σημερινή υποτίμηση έρχεται μετά την πλήρη απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων. Εμφέρει τον κυρίαρχο λόγο θα έχουν οι αγορές: ακριβέστερα οι κυρίαρχοι των αγορών. Για την ιστορία, η περίων «αόρατος χειρ» διαμόρφωσε το πραγματικό επιτόκιο του δημοσίου δανεισμού (διαφορά επιτοκίου 12μηνων εντόκων γραμματίων και πληθωρισμού) από το 3,9% τον Φεβρουάριο '97, στο 6,6% τον Νοέμβριο και, προσφάτως, το απέθεσε στο 8,6%.

Του ΑΝΔΡΕΑ ΣΑΚΑΡΕΛΟΥ

Ημερολόγιο μιας Πρωτομαγιάς αλλιώτικης από τις άλλες...

Πώς θα αποφασιστεί ποιες χώρες θα μετάσχουν στο ευρώ

Το πρόγραμμα του κρίσιμου πρώτου Σαββατοκύριακου του Μαΐου, κατά το οποίο θα αποφασισθεί ποια κράτη θα συμμετάσχουν στην αρχική ομάδα του ευρώ και θα προσδιορισθούν οι διμερείς ισοτιμίες των νομισμάτων τους, είναι ήδη σχεδόν έτοιμο. Την επόμενη Κυριακή θα συζητηθεί και θα οριστικοποιηθεί στο άτυπο Συμβούλιο Υπουργών Οικονομίας στο Γιόρκ.

Η αντιστροφή μέτρησης, λοιπόν, για το ευρώ, θα γίνει ως εξής, βήμα προς βήμα:

● Πέμπτη, 30 Απριλίου, συ-

νεδριάζει η Νομισματική Επιτροπή, η οποία εξετάζει ποια κράτη μέλη θα βγούν από το καθεστώς των «παρεκκλίσεων», στο οποίο βρίσκονταν έ-

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

ως τώρα, λόγω της εμφάνισης ελλειμμάτων άνω του 3% του ΑΕΠ τους. Αν δεν υπάρχουν εκπλήξεις, στο καθεστώς των κρατών με παρεκκλίσεις θα παραμείνουν μόνο η Ελλάδα.

● Παρασκευή, Πρωτομαγιά το απόγευμα, δηλαδή αφού θα έχουν κλείσει οι αγορές, συνεδριάζει το Συμβούλιο υπομυ-

γών Οικονομίας και, α. επικυρώνει την άρση του καθεστώτος των «παρεκκλίσεων» για τα κράτη μέλη που δεν έχουν πλέον υπερβολικά ελλείμματα, σύμφωνα με την εισήγηση της Νομισματικής Επιτροπής και β. λαμβάνει απόφαση με την οποία εισηγείται στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ποιες χώρες πρέπει να ενταχθούν στην ΟΝΕ. Τα δύο κείμενα δεν ταυτίζονται διότι οι χώρες που θα βγουν από το καθεστώς των «παρεκκλίσεων» δεν θα ενταχθούν όλες στο ενιαίο νόμισμα, αφού υπάρχουν και οι 3 (Βρετανία, Σουηδία, Δανία) που δεν το επιθυμούν προς το παρόν.

● Σάββατο, 2 Μαΐου το πρωί, συνεδριάζει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και συζητά τα προαναφερθέντα έγγραφα.

● Σάββατο απόγευμα, συνερχεται το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Οι 15 ηγέτες λαμβάνουν την οριστική απόφαση

Πόσο κοντά στα κριτήρια σύγκλισης είναι οι 15 χώρες της Ε.Ε.*

	ΕΛΛΕΙΜΜΑ	ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ
Κριτήρια του Μάαστριχτ	3%	60%
Γερμανία	2,7%	61,3%
Αυστρία	2,5%	66,1%
Βέλγιο	2,1%	122,2%
Ισπανία	2,6%	68,3%
Φινλανδία	0,9%	55,8%
Γαλλία	3,0%	58,0%
Ελλάδα	4,0%	108,7%
Ιταλία	2,7%	121,6%
Ολλανδία	1,4%	72,1%
Πορτογαλία	2,5%	62,0%
Βρετανία	1,9%	53,4%
Σουηδία	0,4%	76,6%
Λουξεμβούργο	+1,7%	6,7%
Ιρλανδία	+0,9%	67%
Δανία	+0,7%	64,1%

*Σύμφωνα με τα απολογιστικά στοιχεία που έδωσαν για το 1997

για τις χώρες της πρώτης ομάδας του ευρώ.

● Σάββατο βράδυ η Κυριακή, 2 Μαΐου, συνεδριάζει ξανά το ECOFIN και καθορίζει τις διμερείς ισοτιμίες των νομισμάτων του χωρών που θα ενταχθούν από 1/1/99 στην ΟΝΕ. Θα ακολουθήσει και νέα συνεδρίαση της Νομισματικής Επιτροπής, η οποία θα συζητήσει αναλυτικότερα το θέμα των ισοτιμιών και της στήριξής τους. Το «θρί-

λερ» δεν τελειώνει εδώ. Αναθέτως, εδώ αρχίζει, καθώς αναμένονται πλέον οι αντιδράσεις της αγοράς. Πρέπει να σημειωθεί ότι ο καθορισμός των διμερών ισοτιμιών είναι ουσιαστικά μια «συμφωνία κυρίων». Όλοι θα δεσμευθούν να στηρίζουν αυτές τις ισοτιμίες, οι οποίες θα αποτελούν τη βάση για τον καθορισμό, στις 31 Δεκεμβρίου, των ισοτιμιών των νομισμάτων ως προς το ευρώ.

ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ - ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΚΟΙΝΟ
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΜΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ
ΑΠΟ 16 ΜΑΡΤΙΟΥ ΕΩΣ 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1998

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε

Η ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ανακοινώνει ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του αρθρ. 8Α του Κ.Ν. 2190/1920, τις διατάξεις του άρθρου 78 §1β του Ν. 1969/1991, τις διατάξεις του άρθρου 18 του νόμου 2198/94 καθώς και τις διατάξεις του Π.Δ. 52/1992 θα διαθέσει στο επενδυτικό κοινό με δημόσια εγγραφή 9.949.700 νέες ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας 1.000 δραχμών με τιμή διάθεσης 1050 δραχμές η κάθε μία. Οι νέες μετοχές προέρχονται από την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας που αποφασίστηκε στην Γενική Συνέλευση των Μετόχων της στις 29/11/1997 και το οποίο θα αποτελέσει το μετοχικό κεφάλαιο της «ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ Α.Ε.» - Τραπεζής με δικαιομία διενέργειας όλων των Τραπεζικών εργασιών σε ολόκληρη την Επικράτεια. Οι μετοχές που θα αναληφθούν δια της δημοσίας αυτής εγγραφής από το επενδυτικό κοινό δεν θα εισαχθούν αμέσως στο Χρηματιστήριο. Επομένως, δεν θα είναι δυνατή η ρευστοποίηση τους σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά πριν γίνει εισαγωγή τους σ' αυτό. Η μεταβίβασή τους, όμως, θα είναι δυνατή υπό την προϋπόθεση της συνυπογραφής των ενδιαφερομένων (πωλητού - αγοραστή) στο βιβλίο των Μετόχων της Τράπεζας.

Λεπτομέρειες για την Εταιρία, τις Μετοχές και τον τρόπο διάθεσής τους περιλαμβάνονται στο σχετικό Ενημερωτικό Δελτίο το περιεχόμενο του οποίου εγκρίθηκε από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Οι Αιτήσεις - Δηλώσεις συμμετοχής θα γίνονται δεκτές τις εργάσιμες ημέρες και ώρες από την Δευτέρα 16 Μαρτίου έως και την Τετάρτη 15 Απριλίου 1998 στα Καταστήματα του δικτύου της ΑΤΕ. Από τα ίδια Καταστήματα θα γίνεται και η διάθεση του Ενημερωτικού Δελτίου.
2. Μονάδα διαπραγμάτευσης θα αποτελεί ο τίτλος των 10 μετοχών. Ο κάθε επενδυτής θα μπορεί να εγγραφεί για τουλάχιστον πέντε (5) μονάδες διαπραγμάτευσης, δηλαδή για 50 μετοχές, ή για ακέραιο αριθμό μονάδων διαπραγμάτευσης, δηλαδή 60,70,80 κ.τ.λ. μετοχές.
3. Ανώτατο όριο εγγραφής ανά επενδυτή είναι 40.000 μετοχές επί 1050 ισόν 42 εκ.δραχμές. Η κατανομή των μετοχών στους εγγραφέντες επενδυτές θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με την ισχύουσα απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΦΕΚ 833/β/9-11-1994) τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των ισχυουσών διατάξεων περί διασποράς. Ποσοστό 30% των μετοχών της δημόσιας εγγραφής θα διατεθεί για την ικανοποίηση των εγγραφών των θεσμικών επενδυτών, όπως αυτοί ορίζονται στην παραπάνω απόφαση και ποσοστόν 70% των μετοχών για την ικανοποίηση των εγγραφών των μη θεσμικών επενδυτών. Εάν μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατανομής των μετοχών προκύψει αδιάθετο υπόλοιπο μετοχών σε μία από τις δύο κατηγορίες επενδυτών και δεν έχει ικανοποιηθεί πλήρως η ζήτηση στην άλλη κατηγορία, οι αλεονόζουσες μετοχές διαφέρονται στην κατηγορία με την ανκανοποίηση ζήτησης και παύουν να ισχύουν τα όρια του 70% και 30%.
4. Οι Αιτήσεις - Δηλώσεις εγγραφής θα υποβάλλονται στα Καταστήματα της ΑΤΕ με ταυτόχρονη κατάθεση του πλήρους αντίτιμου της αξίας των μετοχών που επιθυμεί να αποκτήσει κάθε επενδυτής, σε δεσμευμένο, έντοκο με το τρέχον επιτόκιο λογαριασμού. Την επομένη εργάσιμη ημέρα από την λήξη της δημόσιας εγγραφής, με ευθύνη της ΑΤΕ: α) Αν δεν καλυφθεί το κεφάλαιο (4 δισ. δραχμές που απαιτούνται για την ίδρυση Τράπεζας) τα καταθέντα ποσά θα αποδεσμευθούν και θα αφεθούν στην διάθεση των καταθετών με τους τόκους τους μείον 20 δραχμές ανά δηλωθείσα μετοχή για την κάλυψη των εξόδων. β) Αν καλυφθεί το Κεφάλαιο, η ΑΤΕ αφού διενεργήσει την κατανομή θα μεταφέρει τα αντίστοιχα ποσά των καθενός που δικαιούνται μετοχές σε λογαριασμό της Εταιρίας και το υπόλοιπο θα παραμείνει ελεύθερο στην διάθεση των καταθετών. γ) Εάν δεν χορηγηθεί η άδεια από την Τράπεζα της Ελλάδος εντός χρονικού διαστήματος 90 ημερών από την ημερομηνία λήξεως της δημόσιας εγγραφής, τότε θα γίνει επιστροφή των ποσών και των τόκων τους στους καταθέτες μείον 20 δραχμές ανά δηλωθείσα μετοχή για την κάλυψη των εξόδων όπως και στην περίπτωση της μη κάλυψης του Κεφαλαίου.
5. Η παράδοση των τίτλων στους νέους μετόχους και η τυχόν επιστροφή χρημάτων θα γίνει από τα ίδια καταστήματα της ΑΤΕ στα οποία είχε υποβληθεί η Αίτηση - Δήλωση εγγραφής. Οι δε ημερομηνίες θα ανακοινωθούν από τα Μ.Μ.Ε.

Αθήνα, Φεβρουάριος 1998

Το Διοικητικό Συμβούλιο

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Διευθυντής: ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Διευθυντής Συντάξεως: ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΤΟΦΩΛΟΣ

Αρχισυντάκτης: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

Όσοι έχουν δάνεια σε δραχμές θα βγουν κερδοσφόροι, ενώ όσοι δανείστηκαν σε συνάλλαγμα θα αντιμετωπίσουν κάποια αύξηση του χρέους τους.

Οι τραπεζίτες περιμένουν μέτρα και δη επώδυνα

Θετική αλλά δεν αρκεί η υποτίμηση

Πυρτός το Σαββατοκύριακο επικρατεί στα γραφεία των τραπεζών στελεχών, ένα διήμερο σκληρής εργασίας σε όλες τις τράπεζες εγχώριες και ξένες, με επίκεντρο των συζητήσεων το άνοιγμα των αγορών αύριο το πρωί.

Κάνοντας μια ψυχραιμη ανάλυση των γεγονότων, οι επικεφαλής των τραπεζών καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η κυβέρνηση ευρισκόμενη πλέον σε αδιέξοδο, επέλεξε το καλύτερο δυνατό σενάριο. Τη μέση λύση μεταξύ δύο εναλλακτικών: είτε αυτή της παθητικής προσαρμογής σε επίπεδα που προσδιορίζει η αγορά, δηλαδή τεράστια υποτίμηση και στη συνέχεια ελεύθερη διακύμανση, όπως έγινε πρόσφατα στις ασιατικές αγορές, είτε τη λήψη διαρθρωτικών μέτρων τα οποία θα τονώσουν την οικονομία, θα αυξήσουν την παραγωγικότητα ώστε να είναι διατηρήσιμη η ισοτιμία. Μοντέλο που επέλεξε η κυβέρνηση χωρίς ωστόσο να πείσει τις δύσπιστες και επιθετικές ξένες αγορές.

Τώρα προχωρούμε στη μέση λύση, αναφέρει ο γενικός διευθυντής μεγάλης ξένης τράπεζας, η οποία θα λειτουργήσει ως «τονωτική ένεση» υπό την προϋπόθεση ότι η διόρθωση της ισοτιμίας θα συνοδευθεί από πακέτο μέτρων. Σήμερα όμως δεν αρκούν οι ανακοινώσεις, συνεχίζει. Για να πεισθούν οι ξένοι, χρειάζεται λίστα συγκεκριμένων βαρραλών μέτρων και αυστηρό δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα.

Η αποδοχή της ελληνικής πρότασης από τους κοινοτικούς αξιωματούχους αποτελεί ένα πρώτο δείγμα αξιοπιστίας της κυβέρνησης. Πρόκειται επί της ουσίας για πράξη επικύρωσης των αναγκαίων μέτρων, με πρώτες θετικές συνέπειες την ανάκαμψη της αγοράς χρεογράφων, την αποκλιμάκωση των επιτοκίων και τη διαμόρφωση καλών συνθηκών στον ορίζοντα έπειτα από πολλούς μήνες αβεβαιότητας, επισημαίνει παράγοντας της τραπεζικής αγοράς.

Το πρόβλημα της δραχμής, όμως, αναφέρει επικεφαλής ξένης τράπεζας που θέλει να διατηρήσει την ανωνυμία του, είναι διαρθρωτικό. Θεωρούμε καί' αρχήν θετική κίνηση την απόφαση της υποτίμησης, την οποία όλοι προσδιόριζαν στο 10%. Απομένει να πεισθούμε για την ταχεία υλοποίηση των μέτρων, μέσω των οποίων θα αποκατασταθεί η ισορροπία και θα αυξηθεί η παραγωγικότητα.

Αριστος γνώστης της διεθνούς αγοράς ο ίδιος ο παράγοντας, εκμύησε ότι οι συνέπειες για τον πληθωρισμό δεν θα είναι ιδιαίτερα σοβαρές. Σ' αυτό βοηθά το εξαιρετικά αποπληθωρισμένο διεθνές περιβάλλον αλλά και οι προηγηθείσες υποτιμήσεις των ασιατικών νομισμάτων, οι οποίες θα αμβλύνουν τις πληθωριστικές πιέσεις των εισαγωγών ασιατικών προϊόντων.

Τερπασία σημασία στις διαρθρωτικές παρεμβάσεις αποδίδουν ανώτερα στελέχη των μεγάλων τραπεζών στο Λονδίνο και συντάκτες πολλών αρνητικών έως τώρα εκθέσεων για την ελληνική οικονομία. Θεωρούν ότι το 80% της προσπάθειας θα κριθεί από το πακέτο των μέτρων και την υλοποίησή του και μόλις το 20% από τη διόρθωση της ισοτιμίας.

Όταν όμως μιλούν για μέτρα οι τεχνοκράτες τραπεζίτες, εννοούν ιδιαίτερα επώδυνα μέτρα, όπως ριζικές αλλαγές στο ασφαλιστικό σύστημα, πλήρη απελευθέρωση της αγοράς εργασίας, ταχύτερες αποκρατικοποιήσεις, ιδιωτικοποιήσεις και όχι μετοχοποιήσεις των ΔΕΚΟ.

Γνωρίζουν βέβαια ότι η ελληνική κυβέρνηση δεν πρέπει λάβει υπόψη της το πολιτικό κόστος. «Πρέπει να φανεί αβύσση, αλλά δεν γίνεται αλλιώς. Δυσκολεύεται να χωράνε σε μια μασχάλη» σχολιάζουν.

10+1 ερωτήσεις για την υποτίμηση

Τι σημαίνει, γιατί επελέγη, πώς θα επηρεάσει πληθωρισμό, δάνεια, επιτόκια και οικονομία

1 Γιατί η κυβέρνηση αποφάσισε τώρα την εισοδο της δραχμής στο Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα;

— Για να εκτινώσει τις πιέσεις στην ισοτιμία της δραχμής, να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη στα ομόλογα του Δημοσίου και να δημιουργήσει ένα πρόσθετο κίνητρο για την αυστηρή εφαρμογή της οικονομικής πολιτικής και των διαρθρωτικών παρεμβάσεων.

2 Γιατί η απόφαση αυτή συνοδεύεται από την υποτίμηση της δραχμής;

— Πράγματι, αν και τεχνικά η αλλαγή της ισοτιμίας λέγεται «διόρθωση», η εισοδος της δραχμής στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ) του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (ΕΝΣ) συνοδεύεται από υποτίμηση. Αυτό γίνεται μέσω του υπολογισμού της κεντρικής ισοτιμίας με την οποία η δραχμή θα ενταχθεί στο ΜΣΙ. Η ισοτιμία αυτή θα είναι χαμηλότερη από την τρέχουσα ισοτιμία μεταξύ δραχμής και ECU.

Το ECU θα ακριβύνει από αύριο για δύο λόγους. Ο πρώτος είναι ότι οι Ευρωπαίοι αλλά και η ελληνική πλευρά (κυβέρνηση και Τράπεζα της Ελλάδος) αναγνωρίζουν ότι η εξωτερική αξία της δραχμής είναι υψηλότερη από εκείνη που αντιστοιχεί στις δυνατότητες της οικονομίας. Ο δεύτερος λόγος είναι ότι εφόσον μπούμε με μια «ρεαλιστική» ισοτιμία, οι αγορές συναλλάγματος (οι περιφημοί κερδοσκόποι) θα τη δεχθούν ευκολότερα. Δεν θα επιχειρήσουν δηλαδή να ρίξουν τη δραχμή σε χαμηλότερα επίπεδα. Γιατί, εάν το κάνουν αυτό, τότε θα υπάρξει και πάλι αναταραχή στη συναλλαγματική αγορά της δραχμής.

3 Μέχρι ποίου σημείου μπορεί να φθάσει η υποτίμηση της δραχμής;

— Εκείνο που μετρά στην πράξη είναι η ανατίμηση των ξένων νομισμάτων έναντι της δραχμής. Που θα είναι μεγαλύτερη από τη «διόρθωση» που θα ανακοινώσει η Νομισματική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέχρι που θα φθάσει εξαρτάται από

την αντίδραση των αγορών. Εάν κρίνουν ότι η «διόρθωση» αναλογεί στις συνθήκες της οικονομίας, τότε και η υποτίμηση δεν θα ξεπεράσει σημαντικά εκείνη που θα ανακοινωθεί. Στην αντίθετη περίπτωση η υποτίμηση θα είναι μεγαλύτερη. Ακόμη κι αν δεν γίνει ολόκληρη στην αρχή, η δραχμή θα πιεστεί αργότερα και θα υποχωρήσει και πάλι, όπως συνέβη με άλλα ευρωπαϊκά νομίσματα. Το πιθανότερο είναι ότι η δραχμή

Του Χ.Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

μή θα χάσει μέχρι και 15% της σημερινής της αξίας έναντι του ECU αλλά και όλων των άλλων διεθνών νομισμάτων.

4 Ποια θα είναι η επίπτωση στον πληθωρισμό;

— Αρχικά ο πληθωρισμός θα ανέβει κατά 1-1,5 εκατοστιαία μονάδα. Το μέγεθος της επιπτώσεως εξαρτάται από δύο ομάδες παραγόντων. Η πρώτη έχει να κάνει με το ποσοστό των εισαγόμενων προϊόντων, που θα ανατιμηθούν όσο υποτιμηθεί η δραχμή και κάτι παραπάνω, στο σύνολο των καταναλωόμενων προϊόντων.

Η δεύτερη εξαρτάται από τις αναπροσαρμογές που θα επιτύχουν οι εργαζόμενοι στις αμοιβές τους και οι βιομήχανοι στις τιμές τους. Δύσκολα οι πρώτοι θα επιτύχουν ποσοστό αυξήσεων ανάλογο της επίπτωσης στον πληθωρισμό. Αλλά και οι άλλοι, μπορεί να δυσκολευθούν να αυξήσουν τις τιμές τους, εφόσον η ζήτηση για τα προϊόντα τους παραμείνει χαμηλή. Εάν όλα πάνε καλά, η αρχική ανοδική επίπτωση στον πληθωρισμό θα αφαιρεθεί στη συνέχεια, περί το δεύτερο τρίμηνο του 1999. Το αποτέλεσμα μπορεί να εί-

να η ταχύτερη μείωση του πληθωρισμού προς το τέλος του επόμενου έτους, οπότε ο πληθωρισμός μπορεί να τρέχει με ρυθμό μικρότερο και από 2%.

5 Τι θα συμβεί σε όσους έχουν δανειστεί σε συνάλλαγμα;

— Το υπόλοιπο των δανείων τους θα αυξηθεί στο ίδιο ποσοστό με το μέγεθος της υποτίμησης. Τα επιτόκια που πληρώνουν δεν θα αλλάξουν, αλλά η δόση των δανείων τους θα είναι μεγαλύτερη. Όσοι φοβούνται ότι μπορεί να ακολουθήσουν «μεταστροφές», θα προτιμήσουν να μετατρέψουν τα συναλλαγματικά τους δάνεια σε δραχμικά.

Θα πρέπει όμως να υπολογίσουν το κόστος για τη μετατροπή αυτή και να είναι σίγουροι ότι δεν είναι μεγαλύτερο από μια ενδεχόμενη

μές «υποτιμάται». Κέρδος θα έχουν και από τη μείωση των επιτοκίων. Ακόμη κι αν αυτή γίνει με αργό ρυθμό, θα έχουν αποφύγει το κόστος από τα μεγαλύτερα επιτόκια που, αν συνεχιζόταν η ίδια κατάσταση, θα επέβαλλαν οι τράπεζες.

8 Τι θα κερδίσει η ελληνική οικονομία;

— Μεγαλύτερο θα είναι το κέρδος για όσες επιχειρήσεις εξαγωγή. Εάν αξιοποιήσουν δυναμικά τη νέα κατάσταση θα μπορέσουν να επιτύχουν μεγαλύτερες πωλήσεις. Παράλληλα, οι εισαγωγές, επειδή θα ακριβύνουν, θα υποστούν πλήγμα. Το αποτέλεσμα θα είναι μια σταδιακή μείωση του εμπορικού ελλείμματος.

Αυτή είναι άλλωστε μια από τις σπουδαιότερες θετικές επιπτώσεις που αναμένονται από μια «διόρθωση» της ισοτιμίας. Το μεγαλύτερο, όμως, κέρδος για την οικονομία θα προκύψει από τη σταθερότητα του νέου περιβάλλοντος που θα δημιουργηθεί. Η προ-

οπτική μιας σταθερής δραχμής και η αύξηση των πιθανοτήτων να συμμετάσχει η Ελλάδα στην ΟΝΕ θα διευκολύνουν τα σχέδια των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις τους και τη μελλοντική τους ανάπτυξη. Θετικές θα είναι και οι επιπτώσεις στον τομέα των ξένων επενδύσεων που θα προσελκύσει η χώρα. Είτε στο Χρηματιστήριο είτε με απευθείας εισαγωγές επενδυτικών κεφαλαίων.

9 Τι κερδίζει η δραχμή από την ένταξή της στο ΜΣΙ;

— Η δραχμή γίνεται ένα (σχεδόν) ισότιμο ευρωπαϊκό νόμισμα. Με την κίνηση αυτή επικυρώνονται τα θετικά αποτελέσματα που έχει επιτύχει η οικονομική πολιτική

η οποία ακολουθήθηκε τα τελευταία έτη.

Η δραχμή θα υποστηρίζεται τώρα και από τις άλλες κεντρικές τράπεζες. Η υποστήριξη αυτή μπορεί να είναι αποφασιστικής σημασίας. Η δημιουργία, στα μέσα του καλοκαιριού, του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, μαζί με το ευρώ, από το νέο έτος, θα ενισχύσουν την αλληλεγγύη μεταξύ των νομισμάτων του νέου νομισματικού συστήματος της Ευρώπης.

Σε περίπτωση που η δραχμή δεν έμπαινε, μέχρι τότε, στο ΜΣΙ, η μοναχική της θέση, μπορεί να της κόστιζε μια πολύ μεγαλύτερη και, κυρίως, ανεξέλεγκτη υποτίμηση, στους αμέσως επόμενους μήνες.

10 Υπάρχει τώρα περίπτωση να επιλεγεί η δραχμή μαζί με τα άλλα νομίσματα που θα φτιάξουν το ευρώ;

— Όχι! Η επιλογή θα γίνει μεταξύ των χωρών που θα έχουν πιάσει τα κριτήρια του Μάαστριχτ. Αυτό δεν ισχύει στην περίπτωση μας.

11 Ποια είναι η σχέση μεταξύ της εισόδου στο Μηχανισμό και των κριτηρίων του Μάαστριχτ;

— Ένα από τα πέντε κριτήρια της ονομαστικής σύγκλισης είναι η εξασφάλιση της συναλλαγματικής σταθερότητας. Το κριτήριο αυτό ικανοποιείται εφόσον το νόμισμα της χώρας έχει ενταχθεί, τα δύο χρόνια που προηγούνται της εισόδου του στο ευρώ, στο ΜΣΙ.

Με την απόφαση της κυβέρνησης, η δραχμή θα πληροί το κριτήριο αυτό όταν, το 2000, θα ζητήσουμε να γίνουμε και εμείς μέλη της νομισματικής ζώνης του ευρώ.

ΑΠΟΔΕΣΜΕΥΤΕΙΤΕ!

Η Compaq σας εξασφαλίζει την ποιότητα και τις καινοτομίες που ζητάτε, σε τιμές που δεν φανταζόσαστε μέχρι σήμερα.

Γιατί μένετε προσκολλημένοι σε απόψεις ξεπερασμένες; Η απόκτηση ενός απόλυτα ποιοτικού Notebook δεν κοστίζει. Αξίζει! Γιατί η Compaq με τη σειρά Armada προσφέρει, την εγγυημένη ποιότητα ενός Notebook βασισμένο στον επεξεργαστή μνήμης Intel Pentium® με τεχνολογία MMX™ σε τιμή πραγματικά ανταγωνιστική. Με την εντυπωσιακή τους πολυμορφία, το μικρό τους βάρος, την ευελιξία, την ευκολία και τις "προχωρημένες" επιδόσεις τους, σας απευθερούν από κάθε είδους περιορισμούς. Σήμερα, μόνο η Compaq, ο Νο.1 κατασκευαστής προσωπικών υπολογιστών στον κόσμο, ενσωματώνει τεχνολογικές καινοτομίες πραγματικά μοναδικές και προσφέρει αξιοπιστία και ποιότητα ασυναγώνιστη. Αποδεσμεύεστε από τους περιορισμούς του χθες και αποκτήστε τώρα ένα ποιοτικό Notebook. Πραγματικές ευκαιρίες δεν υπάρχουν κάθε μέρα.

Compaq Armada 1530*
495.000 Δρχ.

* Για περισσότερες πληροφορίες: Η τιμή περιλαμβάνει τον Compaq Armada 1530, με επεξεργαστή μνήμης Intel Pentium® με τεχνολογία MMX™ 133 MHz, σκληρό δίσκο 1,4GB, 16MB EDO RAM επέκταση, οθόνη 800x 256 KB 12 μνήμη cache, οθόνη 30,7cm (12,1"), έγχρωμο CSTN. (Η τιμή δεν περιλαμβάνει: ΦΠΑ)

ALTEC • Συστήματα Πληροφορικής & Επικοινωνιών
• Αθήνα: Ευελπίδων 47 Τ.Κ. 115 62, Τηλ.: 820.41.59, 820.41.66, Fax: 820.40.20
• ALTEC SERVICE CENTER: Αλεξανδρούπολη και Μαρούσι, Νέα Ιωνία 1-2 53, Τηλ.: 820.40.60
• ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Κ. Μακεδονίας 2, 546 30, Τηλ.: 512.513, 551.656, Fax: 516.059

ΑΛΛΑΞΤΕ ΖΩΗ!
RENAULT
Scenic.

5.500.000 ΔΡΧ. (1.4 lt)

Επιτέλους! Ένα αυτοκίνητο που ακολουθεί τις αλλαγές της ζωής σας. Κάθε μέρα δεν έχετε τις ίδιες ανάγκες; Γι' αυτό το Renault Scenic, το πρώτο μικρό πολυμορφικό, προσφέρει οκτώ διαφορετικούς τρόπους διαρρύθμισης και είκοσι τέτοιους χώρους αποθήκευσης. Η Renault άλλαξε την ιδέα για το αυτοκίνητο. Καιρός ν' αλλάξετε κι εσείς τρόπο ζωής!

Scenic
Η ιδέα που άλλαξε το αυτοκίνητο.

Ρωτήστε για τη χρηματοδότηση FIREN, χωρίς περιορισμούς, τον Επίσημο Έμπορο Renault της περιοχής σας

MAVA. Κινητήρας μας η εξυπηρέτησή!

Ο Γ. Δρυς αισιοδοξεί για μια νέα φορολογική πολιτική με μικρότερα βάρη για τους μισθωτούς και περισσότερα κίνητρα για επιχειρήσεις και επαγγελματίες.

Νέο σύστημα αντικειμενικών τιμών

Ο υφυπουργός Οικονομικών προαναγγέλλει διορθωτικές παρεμβάσεις στον προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων

Βελτιωτικές αλλαγές στο σύστημα προσδιορισμού των αντικειμενικών αξιών των ακινήτων προαναγγέλλει τον στην «Κ» ο υφυπουργός Οικονομικών κ. Γ. Δρυς, ο οποίος αναγνωρίζει παράλληλα, την επιβολή -από τους εφορους- ιδιαίτερα υψηλών τιμών στα εκτός αντικειμενικού συστήματος ακίνητα, με αποτέλεσμα την υποχρέωση των κατόχων σε καταβολή υπερβολικής φορολογίας. Ο υφυπουργός Οικονομικών ανακοινώνει, επίσης, ένα γενναίο πρόγραμμα εκποίησης ακινήτων που δεν κρίνονται πλέον απαραίτητα για το Δημόσιο, καθώς και την πρόωθηση ειδικού νομοσχεδίου που θα επιτρέψει την αναγνώριση τίτλων ιδιοκτησίας σε ιδιώτες, με αποζημίωση βέβαια του Δημοσίου. Ο κ. Δρυς θεωρεί αναγκαία, από τον επόμενο χρόνο, μια φορολογική μεταρρύθμιση που θα σηματοδοτεί μικρότερα βάρη για τους μισθωτούς και τους συνταξιούχους και περισσότερα κίνητρα για τις επιχειρήσεις και τους επαγγελματίες.

— **Τι είναι αυτό που θα εξασφαλίσει την επίτευξη των στόχων του φετινού προϋπολογισμού για τα δημόσια έσοδα;**

— Τα μέτρα που λάβαμε με τον τελευταίο φορολογικό νόμο αλλά και οι οργανωσιακές αλλαγές που σχεδίασαμε έχουν ήδη αρχίσει να αποδίδουν.

Τα στοιχεία του πρώτου διμήνου του 1998 είναι πολύ θετικά. Επίσης θετικά είναι και τα αποτελέσματα του πρώτου δεκαημέρου του Μαρτίου. Τα συνολικά έσοδα για το πρώτο διήμηνο έχουν υπερβεί το στόχο του προϋπολογισμού. Ενθαρρυντική

είναι επίσης και η αύξηση των εσόδων από το ΦΠΑ που συνεχίζουν την ανοδική πορεία που παρουσίασαν το 1997. Το πρώτο διήμηνο του 1998, το ποσοστό αύξησης πλησιάζει το 14,2%, δηλαδή 1,2 ποσοστιαίες μονάδες περισσότερο από το στόχο (13%) του προϋπολογισμού. Η θετική αυτή πορεία των εσόδων από τον ΦΠΑ δίνει και το σίγμα της πολιτικής που θέλουμε να ακολουθήσουμε.

Στόχος μας εξακολουθεί να είναι η πάταξη της φοροαποφυγής, της φοροδιαφυγής και του λαθρεμπορίου. Πιστεύω ότι η λειτουργία του ΣΔΟΕ, του Εθνικού Ελεγκτικού Κέντρου και ορισμένων περιφερειακών, η υλοποίηση των κατευθύνσεων του προγράμματος IRS για τη βελτίωση των μηχανισμών εισπραχής και ελέγχων των ΔΟΥ, το πρόγραμμα TAXIS που έχει αρχίσει η εφαρμογή του και τέλος το πρόγραμμα ESKORT, συμβάλλουν αποφασιστικά στην εισπραχτή των δημόσιων εσόδων.

— **Και αν, παρ' όλα αυτά, τα έσοδα δεν εξελιχθούν ικανοποιητικά, υπάρχει πάντοτε η λύση της ρύθμισης των εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων παρελθόντων ετών που εφαρμόστηκε με μεγάλη επιτυχία προ τριετίας;**

— Θέλω να τονίσω για άλλη μια φορά ότι:

● Δεν υπάρχει θέμα επανάληψης της ΠΟΑ/1099 που με συνοπτικές διαδικασίες έγινε κλείσιμο χιλιάδων εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων. Οι αντικειμενικές συνθήκες λειτουργίας των ΔΟΥ και των επιχειρήσεων έχουν αλλάξει από το 1994 μέχρι σήμερα.

● Η λειτουργία των Ελεγκτικών Κέντρων, η τυποποίηση και η αντικειμενικοποίηση

PHOTO NEWS

Γ. Δρυς: Το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων θα εφαρμοστεί καθολικά στη χώρα από 1/1/99.

του συστήματος των φορολογικών ελέγχων και το πρόγραμμα ESKORT θα συμβάλουν αποτελεσματικά στην ταχύτερη και ουσιαστικότερη διενέργεια φορολογικών ελέγχων.

— **Κάποιοι υποστηρίζουν ότι ένα άλλο «μαξιλάρι» για τις δημόσιες εισπράξεις είναι η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου. Οχι γενικά και αόριστα, αλλά με ειδικό νομοσχέδιο που θα διευκολύνει την επίλυση ιδιοκτησιακών διαφορών και προβλήματα αυθαίρετων, με το αζημίωτο όμως για το Δημόσιο.**

— Σήμερα, εν όψει της κατάρτισης του Εθνικού Κτηματολογίου, έγινε επιτακτική η ανάγκη οριστικής επίλυσης του προβλήματος της καταπατήσης δημόσιας γης. Το υ-

πουργείο Οικονομικών στοχεύει να έχει ξεκαθαρίσει όλα τα ιδιοκτησιακά του προβλήματα μέχρι την οριστικοποίηση του Εθνικού Κτηματολογίου. Για το σκοπό αυτό έχει συσταθεί αρμόδια επιτροπή η οποία ετοίμασε προτάσεις για την επίλυση των προβλημάτων αυτών. Οι προτάσεις αυτές θα εξετασθούν και θα αξιολογηθούν με στόχο τη σύνταξη σχεδίου νόμου που θα ρυθμίζει συνολικά τα θέματα των καταπατήσεων.

Στόχος της κυβέρνησης είναι η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου. Οι απαιτούμενες ενέργειες για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι πολλές και σύνθετες και συνοπτικά είναι οι εξής:

Πρώτον, η καταγραφή των στεγαστικών αναγκών τόσο των υποψηφίων όσο και των διαφόρων βαθμίδων Αυτοδιοίκησης και η αξιοποίηση των

κατάλληλων ακινήτων του Δημοσίου για την ικανοποίηση των αναγκών αυτών.

Δεύτερον, η αξιοποίηση από την Κ.Ε.Δ. των ακινήτων εκείνων που δεν κρίνονται απαραίτητα για το Δημόσιο. Η αξιοποίηση θα γίνει με τρεις τρόπους: είτε με εκποίηση τους είτε με τη μέθοδο της ανταποχής. Από την αξιοποίηση αυτή προσδοκούμε σημαντικά έσοδα.

Τρίτον, η διαχείριση των καταπατημένων δημόσιων εκτάσεων που δεν είναι αναγκαία για το Δημόσιο. Όπως γνωρίζετε, και στο παρελθόν το υπουργείο Οικονομικών έκανε προσπάθεια να ρυθμίσει τα ζητήματα αυτά θεσμοθετώντας διατάξεις περί αυθαίρετων κατόχων δημόσιων κτημάτων. Οι ρυθμίσεις όμως αυτές δεν απέδωσαν τα αναμενόμενα.

— **Υπάρχει περίπτωση μείωσης των αντικειμενικών αξιών των ακινήτων σε κάποιες περιοχές, που όπως λένε, οι αντικειμενικές τιμές είναι μεγαλύτερες από τις αγοραίες; Και τι θα κάνετε με τους εφόρους που εκμεταλλεύονται την ανυπαρξία αντικειμενικού συστήματος σε κάποιες περιοχές και έχουν «παράνομους» τους λογαριασμούς του Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας;**

— Μετά τις αναπροσαρμογές των αντικειμενικών αξιών που γίνονται οικονομικά (Ν. 1249/1982) ανά διετία από το υπουργείο Οικονομικών, παρουσιάζεται πάντα το φαινόμενο της αποστολής στις αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου μας ενστάσεων σχετικά με το ύψος των αξιών αυτών. Οι

πληροφορίες που έχουμε σήμερα από τις υπηρεσίες μας για την τελευταία αναπροσαρμογή των αντικειμενικών αξιών είναι ότι οι ενστάσεις των πολιτών υπολείπονται κατά πολύ σε αριθμό από τις αντίστοιχες των προηγούμενων αναπροσαρμογών.

Μελετάμε βελτιωτικές αλλαγές στο σύστημα προσδιορισμού των αντικειμενικών αξιών. Οι αξίες που ισχύουν από 1.1.1998 είναι προϊόν πορισμάτων των αρμόδιων υπηρεσιών μας και των τοπικών δήμων ή κοινοτήτων. Άλλωστε το αντικειμενικό σύστημα έχει εφαρμοστεί με επιτυχία και είναι αποδεκτό από το σύνολο των πολιτών.

Το πραγματικό πρόβλημα είναι άλλο. Εντοπίζεται στη μη ύπαρξη αντικειμενικού προσδιορισμού αξίας ακινήτων σε όλη τη χώρα. Έτσι, παρατηρείται το φαινόμενο της αποστολής στο υπουργείο μας διαμαρτυριών για επιβολή υψηλών τιμών στα λεγόμενα συγκριτικά στοιχεία των ΔΟΥ. Αυτό γίνεται πιθανόν από υπερβάλλοντα ζήλο των αρμόδιων υπαλλήλων ή από ελλιπή πληροφόρησή τους. Αμεσος στόχος μας είναι η καθολική εφαρμογή του συστήματος αντικειμενικού προσδιορισμού αξίας ακινήτων από 1.1.1999. Με τον τρόπο αυτό θα επιλυθούν και τα οποία προβλήματα δημιουργούνται για τον ακριβή υπολογισμό της αξίας και του Φόρου της Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας. Μέχρι τότε οι υπηρεσίες του υπουργείου Οικονομικών έχουν λάβει σαφείς οδηγίες για την κατανομή των προβλημάτων των φορολογούμενων πολιτών.

Εντός του μηνός οι αποφάσεις για τις αποσύρσεις Ι.Χ.

— Θα εφαρμοσθεί από φέτος η ευνοϊκή ρύθμιση για τις αποσύρσεις αυτοκινήτων 20ετίας; Σε ποιες περιοχές θα εφαρμοσθεί το μέτρο, ποιο θα είναι το ποσό της «αποζημίωσης» και με ποιο τρόπο θα καταβάλλεται στους κατόχους των αυτοκινήτων;

— Ο χρόνος έναρξης εφαρμογής του μέτρου της προγραμματισμένης ανανέωσης του στόλου των αυτοκινήτων θα αποφασισθεί από την Κυβερνητική Επιτροπή, η οποία θα συνέλθει εντός του Μαρτίου. Η πρόταση του υπουργείου Οικονομικών αλλά και του ΥΠΕΧΩΔΕ είναι το μέτρο να εφαρμοσθεί κυρίως στις περιοχές που υπάρχει εντονότατο πρόβλημα ρύπανσης της ατμόσφαιρας, όπως για παράδειγμα στις περιοχές της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Στόχος μας είναι ανάλογα με τις οικονομικές μας δυνατότητες να επεκταθεί προοδευτικά σε ολόκληρη τη χώρα. Το ύψος της αποζημίωσης για τον παράδοχο του παλαιού αυτοκινήτου δεν έχει ακόμα καθορισθεί και θα αποφασισθεί από την Κυβερνητική Επιτροπή. Ο τρόπος που θα γίνεται η παράδοση του αυτοκινήτου θα είναι πολύ απλός. Θα γίνεται σε μία και μόνο υπηρεσία, κατά το γνωστό «one stop store», έτσι ώστε ο πολίτης να διεκπεραιώνει σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα όλες τις διαδικασίες. Με τον τρόπο αυτό, θα αποφευχθούν τα προβλήματα που είχαν δημιουργηθεί κατά την εφαρμογή της προηγούμενης απόφασης για την απόσυρση των αυτοκινήτων. Με το τέλος των διαδικασιών ο πολίτης θα παραλαμβάνει μια επιταγή, την οποία είτε θα προσκομίσει στον έμπορο όταν θα αγοράσει νέο αυτοκίνητο, είτε θα συμπληρώσει αυτήν με τυχόν χρέη που έχει προς το Δημόσιο, είτε θα την εξοφληθεί.

— **Τελικά ποιοι πληρώνουν τον περισσότερο φόρο; Η ανάλυση των φορολογικών δηλώσεων του 1997 δείχνει ότι ή τα αντικειμενικά κριτήρια είναι πολύ αυστηρά ή υπάρχει πρόβλημα με τον προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης των υπολοίπων.**

— Από την πρώτη ανάλυση των δηλώσεων του 1997, που αφορούν τον φόρο εισοδήματος ΜΟΝΟ των φυσικών προσώπων, προκύπτουν σημαντικά συμπεράσματα:

Το πρώτο είναι ότι τα έσοδα από τον φόρο εισοδήματος των φυσικών προσώπων, ανεξάρτητα από την επαγγελματική τους ιδιότητα, αντιπροσωπεύουν περίπου το 10% του συνόλου των εσόδων του 1997. Ένα δεύτερο συμπέρασμα είναι ότι από το σύνολο των εσόδων αυτών το 58% εισπράχθηκε από εκείνα τα φυσικά πρόσωπα που έχουν εισόδημα από 7 εκατ. δρχ. και πάνω, και αυτοί αντιπροσωπεύουν μόνο το 7,9% του συνόλου των φορολογουμένων. Το τρίτο συμπέρασμα είναι ότι τα φυσικά πρόσωπα με εισόδημα έως 4,5 εκατ. δρχ., ενώ αντιπροσωπεύουν το 80% του συνόλου των φορολογουμένων, πληρώσαν το 19% του φόρου εισοδήματος.

— **Έχετε αναφέρει αρκετές φορές σε ομιλίες και συνεντεύξεις σας στην ανάγκη μιας φορολογικής μεταρρύθμισης, την οποία την έχετε προσδιορίσει χρονικά από το 1999 και μετά. Τι χαρακτηριστικά θα έχει η μεταρρύθμιση αυτή;**

— Μιλώντας για φορολογική μεταρρύθμιση, εννοώ δύο πράγματα. Το πρώτο είναι ότι ο εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών του υπουργείου Οικονομικών θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 1999 και άρα το φορολογικό μας σύστημα δεν θα προσκρούει πλέον στις δυσλειτουργίες και στους ανωρθολογισμούς που υφίστανται ακόμη και σήμερα.

Το δεύτερο είναι η πίστη μου ότι η επίτευξη των στόχων της οικονομικής μας πολιτικής θα επιτρέπει τη δρομολόγηση μιας νέας φορολογικής πολιτικής με μικρότερα βάρη για τους μισθωτούς και τους συνταξιούχους και περισσότερα κίνητρα για τις επιχειρήσεις και τους επαγγελματίες. Η διαμορφούμενη εναρμόνιση των φορολογικών συντελεστών των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα έχει ως συνέπεια την εφαρμογή μιας σειράς ευνοϊκότερων φορολογικών ρυθμίσεων για όλους τους φορολογούμενους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

— **Τελικά, η παράταση στην προθεσμία υποβολής των φορολογικών δηλώσεων των μισθωτών θα είναι «σιωπηρή» ή «φωναχτή»;**

— Η μέχρι σήμερα ενημέρωση που έχουμε από το ΚΕΠΥΟ, τα ΕΑΤΑ, αλλά και τα διάφορα ταμεία, όπως το ΙΚΑ, είναι ότι η αποστολή των εκκαθαριστικών σημειωμάτων και των βεβαιώσεων αποδοχών έχει προωθηθεί κανονικά στους φορολογούμενους. Κατόπιν τούτου δεν υπάρχουν μέχρι σήμερα λόγοι που να επιβάλλουν την παράταση. Το υπουργείο Οικονομικών είναι σε συνεχή επαφή με όλους τους συναρμόδιους φορείς για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων που θα διευκολύνουν τους φορολογούμενους. Έτσι, η λειτουργία των ΔΟΥ πέραν του κανονικού ωραρίου θα βελτιώσει ακόμη περισσότερο τη ροή υποβολής των φορολογικών δηλώσεων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Αθήνα, 13 Μαρτίου 1998

ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΙΤΛΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΕ ΑΛΛΗ ΜΟΡΦΗ ΜΕΣΩ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΩΝ ΑΓΟΡΑΣ (PRIMARY DEALERS)

Από το υπουργείο Οικονομικών ανακοινώνεται ότι στις **16 Μαρτίου 1998** θα διενεργηθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος δημοπρασία πώλησης τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου σε άλλη μορφή. Οι τίτλοι θα είναι έντοκα γραμμάτια τρίμηνης διάρκειας και ομόλογα τριετούς διάρκειας, σταθερού επιτοκίου. Η δημοπρασία θα είναι τύπου ανταγωνιστικών προσφορών (competitive auction ή multiple price auction) και θα γίνει με τους Βασικούς Διαπραγματευτές Αγοράς, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από τον Κανονισμό Λειτουργίας του Θεσμού.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΚΔΟΣΗΣ

- Η ημερομηνία έκδοσης των τίτλων είναι η 18η Μαρτίου 1998 και λήξης 18 Ιουνίου 1998 για τα έντοκα γραμμάτια και 18 Μαρτίου 2001 για τα ομόλογα. (Ημερομηνία διακανονισμού 18.3.1998).
- Το επιτόκιο των ομολόγων που είναι σταθερό για όλη τη διάρκειά τους ορίζεται σε 10,30%.
- Το ποσό έκδοσης καθορίζεται σε εκατόν είκοσι δισεκ. δραχμές (120.000.000.000) για τα έντοκα γραμμάτια και σε εξήντα δισεκατομμύρια (60.000.000.000) για τα ομόλογα. **Υποβάλλουν ανταγωνιστικές προσφορές μόνο οι Βασικοί Διαπραγματευτές Αγοράς, μέχρι πέντε (5) προσφορές έκαστος, για ίδιο χαρτοφυλάκιο.** Το ελάχιστο ποσό κάθε προσφοράς δεν θα υπολείπεται των δύο δισεκατομμυρίων δραχμών (2.000.000.000 δρχ.).
- Δίνεται η δυνατότητα υποβολής και μη ανταγωνιστικών προσφορών οι οποίες θα ικανοποιηθούν αναλογικά μέχρι ποσοστού **πέντε τοις εκατό (5%)** του δημοπραθέντος ποσού στη μέση σταθμική τιμή που θα προκύψει από τις επιτυχείς προσφορές για τους Βασικούς Διαπραγματευτές και **δεκαπέντε τοις εκατό (15%)** για τους μη Βασικούς Διαπραγματευτές και το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, οι οποίοι θα τι υποβάλουν στην Τράπεζα της Ελλάδος.
- Στις περιπτώσεις που οι υποβληθείσες από τους Βασικούς Διαπραγματευτές μη ανταγωνιστικές προσφορές δεν εξαντλούν το προβλεπόμενο ποσοστό 5%, το υπουργείο Οικονομικών διατηρεί την ευχέρεια να καλύψει το υπολειπόμενο (του 5%) ποσό από τις υποβληθείσες μη ανταγωνιστικές προσφορές εκ μέρους των μη Βασικών Διαπραγματευτών.
- Η εξόφληση των τίτλων θα γίνει στην ονομαστική αξία.
- Οι τόκοι των εντόκων γραμματίων και των ομολόγων υπόκεινται σε φορολόγηση βάσει συντελεστού φορολόγησης δέκα τοις εκατό (10%) που ισχύει κατά την έκδοση των τίτλων. Η παρακράτηση του φόρου για τα έντοκα γραμμάτια θα γίνει κατά την ημερομηνία διακανονισμού (settlement), ενώ για τα ομόλογα κατά την εξαργύρωση των τοκομεριδίων.
- Η προμήθεια που θα ισχύσει τόσο για το ίδιο χαρτοφυλάκιο των Τραπεζών όσο και για το χαρτοφυλάκιο πελατείας θα είναι 0,45% για τα έντοκα γραμμάτια και 0,60% για τα ομόλογα.
- Η υποβολή προσφορών που θα είναι ενσφράγιστες θα γίνει στις **16 Μαρτίου 1998 και μέχρι τις 12.00 π.μ.** στο **κεντρικό κατάστημα της Τράπεζας της Ελλάδος - Διεύθυνση Εργασίων Δημοσίου - Τμήμα Εντόκων Γραμματίων και Ομολόγων - Πανεπιστημίου 21, Αθήνα.**

Οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές μπορούν να προμηθευθούν τους τίτλους από τις Τράπεζες και το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο από την **Τετάρτη 18 Μαρτίου 1998.**

Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στην **Τράπεζα της Ελλάδος - Διεύθυνση Εργασίων Δημοσίου - Τμήμα Εντόκων Γραμματίων και Ομολόγων - Πανεπιστημίου 21, Αθήνα, τηλ. 32.02.740, 32.02.741 και στη Διεύθυνση Δημοσίου Χρέους ΓΛΚ, του υπουργείου Οικονομικών - Πανεπιστημίου 37 - Τηλ. 33.38.471.**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΟΜΩΝ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (Σ.Ε.Κ.) ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΟΠΤΗΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (Σ.Υ.Υ.)

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) και Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (Σ.Υ.Υ.)

έχοντας υπόψη:
1. το άρθρο 22, παρ. 2 & 3 του Ν. 2469 (Φ.Ε.Κ. 38/14.3.97)
2. το άρθρο 2 & 4 του Π.Δ. αριθμ. 67 (Φ.Ε.Κ. 61/21.4.97)
3. την Απόφαση από Δ.Σ. του Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης Δομών Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) και Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (Σ.Υ.Υ.) (Πρακτικό 29/12-3-98)

ΚΑΛΕΙ

Αρχιτέκτονες και Πολιτικούς Μηχανικούς, μέλη του ΤΕΕ, με 2ετή εμπειρία στον έλεγχο κτιριακών υποδομών, που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν ως αξιολογητές/τριες - ελεγκτές/τριες στις διαδικασίες επιτοπίου ελέγχου - αξιολόγησης των υπό πιστοποίηση Κέντρων Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης, ή Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών ή Εξειδικευμένων Κέντρων που θα πιστοποιηθούν για την υλοποίηση ενεργειών στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) "Καταπολέμηση του Αποκλεισμού από την Αγορά Εργασίας" ή αντίστοιχων ενεργειών που εντάσσονται σε άλλα Ε.Π., ή Κοινωνικές Πρωτοβουλίες,

να υποβάλλουν:
• αίτηση συμμετοχής,
• βιογραφικό σημείωμα,
• επικυρωμένα αντίγραφα τίτλων σπουδών,
• βεβαιώσεις και υπεύθυνες δηλώσεις για την ακρίβεια των προσόντων τους

μέχρι τις **23-03-1998** στα γραφεία του, Πέτρου Ράλλη 83-85, Τ.Κ. 18233.

Οι ενδιαφερόμενοι/ες πρέπει να είναι διαθέσιμοι/ες για 10 τουλάχιστον συνεχόμενες ημέρες κατά την χρονική περίοδο από 30/3 μέχρι 29/5/1998.

Οι ενδιαφερόμενοι/ες καλούνται να προμηθευθούν τα σχετικά έντυπα από την Γραμματεία του Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης Δομών Σ.Ε.Κ. και Σ.Υ.Υ. Πέτρου Ράλλη 83-85, Τ.Κ. 18233, από 10 π.μ. - 5 π.μ.

Πληροφορίες: τηλ.: 34 28.240-2

Αθήνα, 12-3-1998

Το Δ.Σ.
του Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης
Δομών Σ.Ε.Κ. & Σ.Υ.Υ.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Με αβέβαια βήματα στην απελευθέρωση

Ασάφεια για τους νέους κανόνες της ενεργειακής αγοράς, προβληματισμοί για το μέλλον της ΔΕΗ, ενώ οι μελλοντικοί ανταγωνιστές της προετοιμάζονται

Σύγχυση και ασάφεια εξακολουθούν να επικρατούν σχετικά με την επικείμενη, από το 2001, σταδιακή απελευθέρωση της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας. Αν και έχει μεσολάβησει περίπου 1,5 χρόνος από την ψήφιση της σχετικής Κοινοτικής Οδηγίας, το τοπίο στην Ελλάδα διατηρείται θολό και βασικά ερωτήματα παραμένουν αναπάντητα.

Θα αναπτυχθεί ανταγωνισμός στην παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας και πώς θα αντιδράσει η ΔΕΗ; Θα μειωθούν οι τιμές ή υπάρχει κίνδυνος αύξησης τους; Θα βελτιωθούν οι προσφερόμενες υπηρεσίες; Ουδείς γνωρίζει.

Η κυβέρνηση προετοιμάζει επί μήνες το νομοσχέδιο που θα θέσει τους νέους κανόνες της απελευθερωμένης αγοράς, το οποίο, ωστόσο, δεν έχει λάβει ακόμη την τελική του μορφή. Στη ΔΕΗ από την άλλη πλευρά αναπτύσσεται έντονος προβληματισμός, καθώς βέβαιοι μελλοντικοί ανταγωνιστές της, όπως η ελληνορωσική «Προμηθεας Gaz», διερευνούν ήδη τις δυνατότητες για την κατασκευή ιδιόκτητων μονάδων ηλεκτροπαραγωγής, ώστε να είναι έτοιμοι να εκμεταλλευθούν τις ευκαιρίες που θα διανοίξει η απελευθέρωση, σε 2,5 χρόνια περίπου. Από την πλευρά της, η ΔΕΗ, προκειμένου να ενισχύσει τη θέση της εν όψει του επικείμενου ανταγωνισμού ή άλλως, για να εξισορροπήσει τις αναμενόμενες απώλειες, στρέφεται σε συνεργασίες στο εξωτερικό, όπως η προσφάτως επιδιωχθείσα, με την Alpha Finance. Το «πλζ» ολοκληρώνεται με την υποβολή εισήγησεων για την είσοδο της ΔΕΗ στο Χρηματιστήριο, εντός της προσεχούς διετίας, δηλαδή πριν από την απελευθέρωση της αγοράς, οι οποίες βρίσκουν ευρύ πεδίο αποδοχής μεταξύ των κυβερνητικών στελεχών. Μετά το 2001 εκτιμάται ότι η μετοχοποίηση της ΔΕΗ θα καταστεί ιδιαίτερα δυσχερής, λόγω την πιέσεων που θα υποστεί η επιχείρηση.

Η ασάφεια που διατηρείται γύρω από το θέμα δεν δημιουργεί αισιοδοξία για το μέλλον της απελευθέρωσης στην Ελλάδα. Η σύγχυση επιβεβαιώνεται από τα στοιχεία πρόσφατης έρευνας της Price Waterhouse, για την απελευθέρωση της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που πραγματοποιήθηκε μεταξύ 400 ενεργειακών στελεχών.

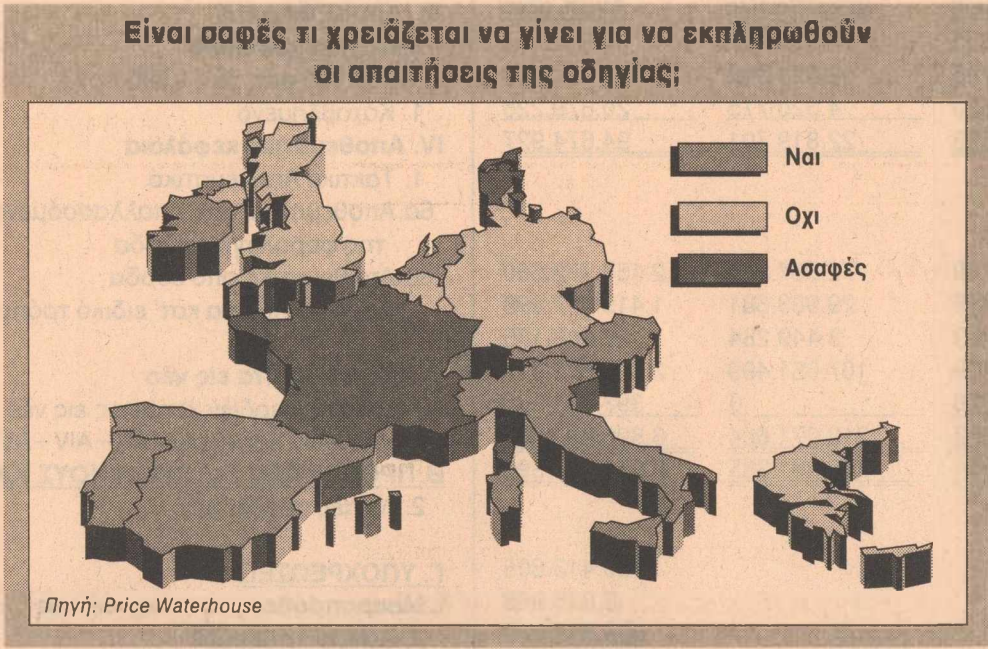
Η ασάφεια που διατηρείται γύρω από το θέμα δεν δημιουργεί αισιοδοξία για το μέλλον της απελευθέρωσης στην Ελλάδα. Η σύγχυση επιβεβαιώνεται από τα στοιχεία πρόσφατης έρευνας της Price Waterhouse, για την απελευθέρωση της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που πραγματοποιήθηκε μεταξύ 400 ενεργειακών στελεχών.

Η ασάφεια που διατηρείται γύρω από το θέμα δεν δημιουργεί αισιοδοξία για το μέλλον της απελευθέρωσης στην Ελλάδα. Η σύγχυση επιβεβαιώνεται από τα στοιχεία πρόσφατης έρευνας της Price Waterhouse, για την απελευθέρωση της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που πραγματοποιήθηκε μεταξύ 400 ενεργειακών στελεχών.

Απροετοίμαστες οι περισσότερες εταιρίες ηλεκτρισμού

Τα μηνύματα της έρευνας που πραγματοποιήσε η Price Waterhouse στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τις τάσεις που διαμορφώνονται εν όψει της απελευθέρωσης της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας επιβεβαιώνουν την σύγχυση που επικρατεί στην Ελλάδα, αλλά και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Βασικό συμπέρασμα της έρευνας που δημοσιεύθηκε στις 25 Φεβρουαρίου είναι ότι οι ευρωπαϊκές εταιρίες ηλεκτρισμού δίνουν μάχη για την προσαρμογή τους στους νέους όρους της απελευθερωμένης αγοράς, αλλά μόνο το 25% θεωρεί ότι είναι επαρκώς προετοιμασμένο για να αντιμετωπίσει τον επικείμενο ανταγωνισμό. Ενδιαφέρον, μάλιστα, είναι ότι οι 400 παράγοντες των ευρωπαϊκών εταιριών η-

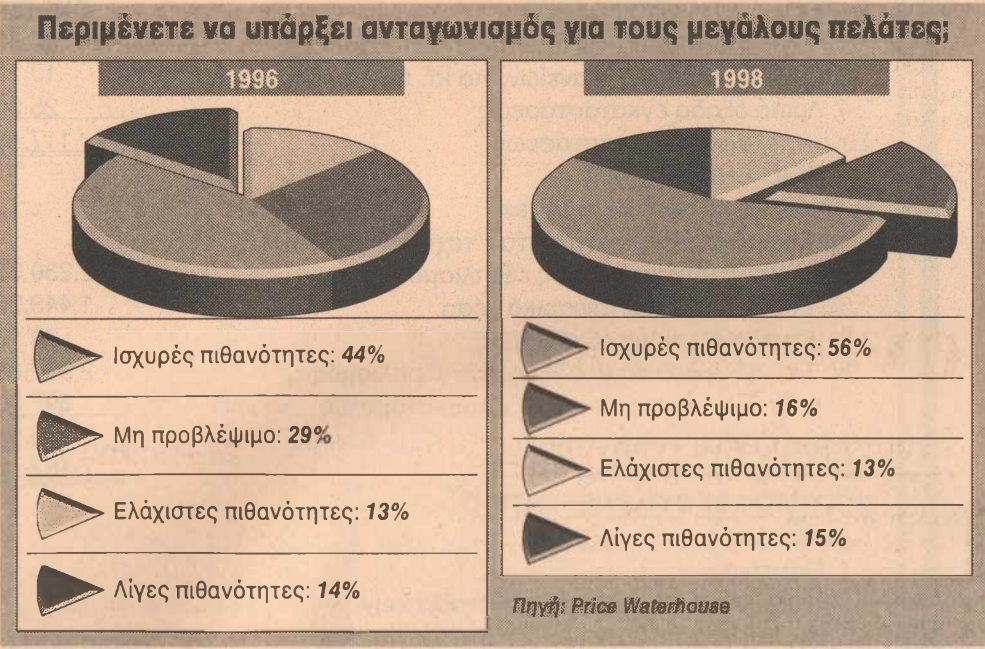
λεκτρισμού που ερωτήθηκαν δηλώνουν ότι οι επιχειρήσεις τους είναι λιγότερο προετοιμασμένες από όσο θεωρούσαν ότι είναι πριν από 18 μήνες, όταν εκλήθησαν να απαντήσουν στο ίδιο ερώτημα. Σημαντικό συμπέρασμα της έρευνας είναι επίσης ότι οι μεγάλες εταιρίες που δραστηριοποιούνται στην ευρωπαϊκή αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας καταβάλλουν αναλογικά μεγαλύτερη προσπάθεια προκειμένου να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται. Αξιοσημείωτο επίσης είναι ότι τα διευθυντικά στελέχη των επιχειρήσεων αυτών θα επιθυμούσαν να υπάρξουν καθαρότεροι κανόνες συμπεριφοράς των προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας σε χώρες, που δεν προσφέρουν αμοιβαίες δυνατότητες εφοδιασμού, όπως

για παράδειγμα η Ελλάδα. Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν πολλά διευθυντικά στελέχη, ιδιαίτερα στην Αυστρία, στη Γερμανία και στην Ολλανδία, που θεωρούν ότι οι κυβερνήσεις τους κινούνται πολύ γρήγορα για την προσαρμογή τους στην Κοινοτική Οδηγία για την απελευθέρωση της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία σημει-

ωτέον θα τεθεί σε ισχύ τον Φεβρουάριο του 1999 και θα εισάγει τον ανταγωνισμό στην ηλεκτροπαραγωγή, ενώ θα δώσει τη δυνατότητα επιλογής προμηθευτή στους μεγάλους καταναλωτές. Η Ελλάδα, ως γνωστόν, έχει επιτύχει την εξαιρέση της από την Οδηγία για 2 χρόνια. Τα διευθυντικά στελέχη

των επιχειρήσεων ηλεκτρισμού που λειτουργούν στα κράτη-μέλη, πείθονται όλο και περισσότερο ότι ο ανταγωνισμός που θα αναπτυχθεί δεν θα περιοριστεί σε εθνικό επίπεδο. Ερωτώμενοι για το ποια θεωρούν τη μεγαλύτερη απειλή για τις πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας προς τους μεγάλους καταναλωτές, το 53% απάντησε ότι θεωρούν

τις εταιρίες ηλεκτρισμού που εδρεύουν στα άλλα κράτη-μέλη. Αποτέλεσμα ήταν σχεδόν τα 2/3 από αυτούς που απάντησαν να δηλώσουν ότι προτίθενται να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους σε άλλα κράτη-μέλη. Η έρευνα κατέληξε επίσης στα εξής ενδιαφέροντα συμπεράσματα: Οι ενεργειακοί παράγοντες στην Αυστρία,

στη Γερμανία και στην Ελλάδα εξέφρασαν τον μεγαλύτερο σκεπτικισμό σχετικά με την απελευθέρωση, με ένα μεγάλο ποσοστό να πιστεύει ότι δεν θα αποβεί υπέρ των συμφερόντων των επιχειρήσεών τους. Οι Γάλλοι, από την άλλη πλευρά, ήταν οι πλέον θετικοί. Οι Αυστριακοί παράγοντες ήταν επίσης εκείνοι που υποστήριξαν λιγότερο τις

πρωτοβουλίες της κυβέρνησής τους για την απελευθέρωση, ενώ στην Ιταλία, στην Ισπανία, στην Πορτογαλία και στην Ιρλανδία, οι κυβερνητικές πρωτοβουλίες εξασφάλισαν την θερμότερη υποστήριξη. Τελικά, μόλις το 43% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι οι πρωτοβουλίες των κυβερνήσεων είναι προς την σωστή κατεύθυνση.

ΝΑΥΤΙΛΙΑ

Οι «Μινωικές» σαλπάρουν για τη Σοφοκλέους

Εναρξη καμπάνιας της εταιρίας για την εισαγωγή της στο Χρηματιστήριο με στόχο την άντληση 16 δισ. δρχ.

Με κεντρικό σύνθημα «πάντα υπάρχει ένα πλοίο να σας περιμένει», οι «Μινωικές Γραμμές» αρχίζουν από σήμερα τη διαφημιστική τους εκστρατεία στο ΜΜΕ εν όψει της εισόδου τους στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

Διορθώνοντας σήμερα 14 πλοία και έχοντας θέσει ήδη σε εφαρμογή το μεγαλόπνοο σχέδιο ανανέωσης του στόλου της, η κρητική εταιρία λαϊκής βάσεως ευελπιστεί να αντλήσει α-

Με 14 πλοία στο δυναμικό τους, οι «Μινωικές Γραμμές» έχουν ήδη θέσει σε εφαρμογή ένα μεγάλο πρόγραμμα ανανέωσης του στόλου τους, που θα στηριχθεί και στα κεφάλαια που θα αντληθούν από το ελληνικό Χρηματιστήριο.

γίους ανταγωνισμού στην εμφάνιση και καθιέρωση στη γραμμή Ελλάδος-Ιταλίας των «Επιχειρήσεων Αττικής», με αποτέλεσμα η χώρα μας να είναι σήμερα κυρίαρχος στην

Αδριατική, πρέπει να αναγνωρισθεί ως θετικό στοιχείο στην πορεία και εγγυητικό για το μέλλον της κρητικής εταιρίας.

Ετσι, με αισιοδοξία την οποία στηρίζουν στον υγιή χαρακτήρα της επιχειρήσεως και στη «δικιλίδα» της πολυμετοχικότητας λόγω του «λαϊκού» χαρακτήρα της, τα στελέχη των «Μινωικών Γραμμών» πιστεύουν ότι η εισαγωγή στο Χρηματιστήριο είναι η φυσική συνέπεια μιας σωστά οργανωμένης και πιστά ακολουθούμενης πορείας.

«Ήταν η φυσική εξέλιξη μιας συνεχώς ανοδικής πορείας. Οι Μ.Γ. αποφάσισαν να χτυπήσουν την πόρτα της οδού Σοφοκλέους από τη στιγμή που έγινε αντιληπτό ότι οι διαμορφούμενες νέες συνθήκες στον χώρο των θαλάσσιων συγκοινωνιών απαιτούν μεγάλης κλίμακας επενδύσεις, στις οποίες κάθε αξιοπρεπής επιχειρηματίας οφείλει να συμμετέχει και με ίδια κεφάλαια. Τα κεφάλαια αυτά αναζητούμε λοιπόν από το ελληνικό Χρηματιστήριο» τονίζει ο μεγαλομέτοχος των «Μινωικών Γραμμών» Παντελής Σφηνιάς.

— Γιατί κάνετε τη διευκρίνιση «ελληνικό Χρηματιστήριο», προσβλέπετε μήπως και σε άλλα χρηματιστήρια, ό-

πως ας πούμε η Royal Olympic Cruises που διαπραγματεύεται πλέον τις μετοχές της στο Χρηματιστήριο της Ν. Υόρκης;

— Είναι πρόωρο να σας απαντήσω θετικά, αλλά ταυτόχρονα δεν μπορώ να το αποκλείσω. Η διοίκηση των «Μινωικών Γραμμών» δεν προχωρεί σε καμία ενέργεια προτού την εξετάσει προσεκτικά και συνεπώς δεν απορρίπτει εκ των προτέρων καμία εξέλιξη, στην οποία μπορεί να οδηγηθεί μέσα από τη σταθερότητα και τη σύνεση που χαρακτηρίζουν μέχρι σήμερα τις κινήσεις της, με γνώμονα πάντοτε το συμφέρον της εταιρίας.

— Δώσατε κάποια στοιχεία στη δημοσιότητα, τα οποία μιλούν για αύξηση κρατήσεων κατά 52% σε σχέση με τα στοιχεία του 1997. Πιστεύετε ότι η τελική μορφή των στοιχείων θα είναι ίδια με αυτά που «είδαν» οι υπολογιστές σας κατά το α' δίμηνο του 1998;

— Θα έλεγα «όχι», αφού έτσι συμβαίνει συνήθως. Πρόκειται, όμως, για ένα ερέθισμα, μια πρόκληση σημαντική. Και είναι βέβαιοι ότι εάν οι αριθμοί παραμείνουν σε αυτά τα επίπεδα, οι «Μινωικές Γραμμές» δεν θα αφήσουν καμία αμφιβολία ότι θα προχωρήσουν αμέσως σε νέες επενδύσεις για να καλύψουν οποιοσδήποτε νέες ανάγκες της αγοράς.

— Είσατε από τους ενθέρμους υποστηρικτές της εισαγωγής της εταιρίας στο Χρηματιστήριο, ακόμη και σε εποχές που άλλοι το θεωρούσαν «ταμπού» ή «εξοικισμένο». Πώς νιώθετε σήμερα, που η εταιρία είναι πλέον «προ των πυλών»;

— Η εταιρία είναι στην πράξη πολυμετοχική. Η διοίκησή της, δηλαδή, έχει ιδιαίτερα αυξημένες ευθύνες έναντι των μετόχων της και οφείλει να σέβεται τις τάσεις και τις απόψεις τους, που σε μια εταιρία λαϊκής βάσεως είναι φυσικό να ποικίλλουν. Αυτό, λοιπόν, έγινε. Οι μέτοχοι ενημερώθηκαν πλήρως, μελέτησαν, σκέφθηκαν και αποφάσισαν με πλειοψηφία του 80% να απαντήσουν θετικά στην πρόκληση του Χρηματιστηρίου. Αυτή την ώρα, οι «Μινωικές Γραμμές» επενδύουν στην ελληνική ακτοπλοία κεφάλαια που μέχρι πρότινος ήταν ασύλληπτα. Έχουν, όμως, την απαίτηση να δει το κράτος θετικά αυτή την προσπάθεια και να τη συνδράμει. Όχι να φέρνουμε πλοία τελευταίας τεχνολογίας και να μην έχουμε μόλο να προσεγγίσουμε.

Ναυτιλιακές απορίες και κοινή λογική

«Πώς μπορεί να συνδυασθεί η ανταγωνιστικότητα του ελληνικού ποταπόρου πλοίου με την εξασφάλιση απασχόλησης στους Έλληνες ναυτικούς; Το ερώτημα θέσει ο υπουργός Ναυτιλίας στους σπουδαστές ιδιωτικού κολεγίου, κατά τη διάρκεια συζήτησης για τη ναυτιλία, με τη συμμετοχή του βουλευτή της Ν.Δ. Γ. Καλού, του γραμματέα της Πανελληνίου Ναυτιλιακής Ομοσπονδίας Γ. Χαλά, του πλοιοκτήτη Π. Δράγνη και του γράφοντος. Ας μας επιτραπεί να εκφράσουμε κάποια προσωπικά συμπεράσματα από τη συζήτηση.

Πριν απ' όλα, οι πολιτικοί δεν έχουν αντιληφθεί κάτι πολύ σημαντικό: η ποταπόρος ναυτιλία δεν προσφέρεται για πολιτική. Χρειάζεται μεν την Ελλάδα, αλλά μπορεί χωρίς καμία δυσκολία να παρακάμψει τους πολιτικούς και την ιδεολογία τους, αφού απευθύνεται σε ανθρώπους που έχουν ή οφείλουν να έχουν εθνική και φυσικά υπερκομματική θέωση και σκέψη επί του θέματος.

Στους νέους ανθρώπους, από τους οποίους περιμένουμε να αγαπήσουν τη θάλασσα και τη ναυτιλία, δεν μπορεί κανείς να απευθύνεται με αριθμούς ή νεφελώματα, αλλά οφείλει να παρουσιάζει τη θετική πλευρά της ναυτιλίας. Εκείνη που παρουσιάζει 45.000 βαπόρια να οργάνων καθημερινά τις θαλάσσιες και να μεταφέρουν τα αγαθά από χώρα σε χώρα, ότι το 16% της παγκόσμιας ναυτιλίας βρίσκεται σε ελληνικά χέρια και το 40% των μεταφορών αγαθών από και προς τις ΗΠΑ, τη μοναδική υπερδύναμη του κόσμου, γίνεται από ελληνικά βαπόρια, ότι το μπουφάν, το τζιν, το σκουλαρίκι ακόμη και τα προφυλακτικά που χρησιμοποιεί ο νέος άνθρωπος έρχονται στην πατρίδα του με το βαπόρι, ότι τα ελληνικά ή ελληνόκτητα βαπόρια χρειάζονται Έλληνες αξιωματικούς, καλά καταρτισμένους, με βάση τις αυστηρές πλέον διεθνείς προδιαγραφές.

Δεν έχουν επίσης αντιληφθεί ότι δεν είναι πάντα στο χέρι του πλοιοκτήτη η επιλογή της σημαίας. «Έχω 20 πλοία και δεν έχω σήμερα κανένα στην ελληνική σημαία. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν αγαπώ την πατρίδα μου. Αλλά δεν έχω αυτή τη στιγμή τη δυνατότητα να αντεπεξέλθω στα έξοδα της ελληνικής σημαίας. Δυστυχώς, αυτή είναι η αλήθεια. Και θα είναι ευχής έργο να καθίσουμε με το υπουργείο και να βρούμε μια μέση λύση ώστε να γυρίσουν τα πλοία στη σημαία. Όταν, όμως, έχω διαφορά 1.500 δολάρια την ημέρα, τι να κάνω; Πώς να αντέξει μια επιχείρηση και μάλιστα σε εποχή που η ναυλαγορά είναι πεομένη;», είπε ο Π. Δράγνης.

Μετά το πέρας της συζήτησεως και ενώ ο υπουργός είχε αποχωρήσει, σπουδαστρια του κολεγίου έδωσε στον γράφοντα την απάντηση στο ερώτημα του κ. Σουμάκη.

— Μα, αν ληφθούν μέτρα που θα συμφέρουν τους εφοπλιστές και τα πλοία γυρίσουν στην ελληνική σημαία δεν θα βρεθεί αυτομάτως δουλειά για τους υπάρχοντες άνεργους Έλληνες ναυτικούς;

Αντε τώρα να εξηγήσεις στα παιδιά γιατί η πολιτική δεν μπορεί να ταϊριάζει με τη λογική, άρα και με τη ναυτιλία, την πλέον λογική, ελεύθερη και ανοιχτή στον διεθνή ανταγωνισμό οικονομική δραστηριότητα στη χώρα μας.

Δ. Κ.

ΝΗΡΕΥΣ
ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΧΙΟΥ Α.Ε.
ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΕΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΩΡΕΑΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Σύμφωνα με την από 3/12/1997 απόφαση της Εκτακτης Γενικής Συνέλευσης της Εταιρίας να αυξηθεί το μετοχικό της Κεφάλαιο κατά 652.272.000 δρχ. λόγω της συγχώνευσης της εταιρίας **ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΡΟΦΕΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΑΕΒΕ** με έκδοση νέων κοινών ανώνυμων μετοχών και διανομή μίας (1) νέας μετοχής για δέκα (10) παλαιές, καλούνται οι κ.κ. Μέτοχοι της Εταιρίας όπως προσέλθουν για την παραλαβή τους στο κεντρικό Κατ/μα της Τράπεζας **SOCIETE GENERALE, Ιπποκράτους 23, Αθήνα, τηλ. 36.46.211-12**, κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες από την **Δευτέρα 16 Μαρτίου 1998 έως και την Τετάρτη 15 Απριλίου 1998**.

Μετά την παρέλευση της παραπάνω ημερομηνίας θα πρέπει να προσέλθουν στα γραφεία της εταιρίας, **οδός Δημοκρίτου, θέση Πόρται, Κορωπί, τηλ. 66.24.280**.

Κατά την προσέλευσή τους οι κ.κ. Μέτοχοι πρέπει να προσκομίζουν την μερισματαπόδειξη Νο 6, καθώς και τα αποδεικτικά της ταυτότητάς τους στοιχεία.

Συνιστάται στους μετόχους να προσκομίζουν μερισματαποδείξεις πολλαπλάσιες των 100, καθότι δεν θα εκδοθούν τίτλοι μικρότεροι των 10 μετοχών.

Από την ίδια ημερομηνία, 16/3/1998, θα αρχίσει και η διαπραγμάτευση των νέων μετοχών στο ΧΑΑ, οι δε παλαιές μετοχές θα διαπραγματεύονται χωρίς το κουπόνι Νο 6.

Αθήνα, 10 Μαρτίου 1998
ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Καθημερινές
5 μ.μ. - 10 μ.μ.
Σαββατοκύριακο
& Τετάρτη 10 π.μ. - 10 μ.μ.

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΤΙΑ ΤΟΥ
ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΕΙΔΩΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
ΜΠΑΝΙΟΥ-ΚΟΥΖΙΝΑΣ
20-25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1998
Ο.Λ.Π. ΠΕΙΡΑΙΑΣ

ΜΕΛΟΣ
ΣΕΟΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΤΗΛ. 76 28 750, • Fax: 76 28 751

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΤΣΗΣ
ΣΥΝΕΡΓ

Τα κέρδη προ φόρων του ομίλου έφτασαν το '97 το 1,4 δις., ενώ η συνεισφορά του στην οικονομία αποτυπώθηκε σε εξαγωγές ύψους 12 δις.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Τα ιαμα εταιρία που έκλεισε ήδη ενάμιση αιώνα ζωής διαθνήκει και σε δύο χρόνια ανακηρύσσεται αιωνόβια και στη χώρα μας, οι επιδόσεις της Siemens τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο, όσο και σε ελληνικό δεν μπορούν παρά να προκαλούν ζήλεια... Ο κοσμοσταίος όμιλος που ξεκίνησε τη δραστηριότητα του από τον «ηλέγραφο μετά επιλογής» και τη «δυναμομηχανή» (αυτές ήταν οι πρώτες εφευρέσεις του ιδρυτή του, Γερμανού στρατιωτικού και μηχανικού, Βέρνερ φον Ζίμεν) για να φθάσει να προσφέρει σήμερα ένα πλήθος ολοκληρωμένων λύσεων σε πάμπολλους τομείς, προχωρεί υπερήφανος για το παρελθόν του, αλλά κυρίως αισιόδοξος για το μέλλον του.

Φυσικά, μόνη η αισιοδοξία δεν αρκεί για να υλοποιηθούν τα νέα τεχνολογικά πρότυπα και να γίνουν πράξη τα πάγια οράματα, στον αιώνα του κυβερνοχώρου. Χρειάζεται προσεκτική σχεδίαση και συντονισμένη δράση, καθώς

Ο... αδηφάγος ανταγωνισμός

Ρευστό τοπίο στο «γρήγορο φαγητό»

Τελικά αποδεικνύεται ότι η ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας στο χώρο των εστιατορίων γρήγορης εξυπηρέτησης δεν είναι καθόλου εύκολη υπόθεση. Ο αξιός ανταγωνισμός, τα «νήματα» των οποίων ουσιαστικά κινούν δύο εταιρίες, η Goody's και η McDonald's, αποτελεί ιδιαίτερα «βαρύ φορτίο» για τις μικρές αλυσίδες. Τα μεμονωμένα καταστήματα.

Οι εξελίξεις της τελευταίας - κυρίως - τριετίας είναι ενδεικτικές του κλίματος που επικρατεί. Αλυσίδες άλλαξαν χέρια, άλλες υστέρησαν σε ανάπτυξη σε σχέση με τα προσδοκώμενα, κάποιες άλλες μπήκαν στο παιχνίδι...

Η αλυσίδα Taco Time, την οποία αρχικά εκπροσωπούσε η Taco Time Hellas A.E. και αργότερα ανέλαβε η «Γ. Διονυσιάδης & Συνεργάτες A.E.», δεν παρουσίασε την προσδοκώμενη ανάπτυξη, ενώ έκλεισαν τα δύο καταστήματα Kenny Rogers που λειτουργούσαν στη χώρα μας και ήλεγχε η Kenny Rogers Roasters Hellas A.E. «Θυμάται» του ανταγωνισμού είναι οι αλυσίδες Lebel (λειτουργούν ελάχιστα καταστήματα) και Steers. Σε δύσκολη θέση είναι η αλυσίδα Corner, καθώς οι ταμieleς έχουν κατέβει από αρκετά καταστήματα. Σε ό,τι αφορά την περιοχή της Αθήνας, τρία καταστήματα αγοράστηκαν από την DELLAS A.E., η οποία αναπτύσσει από τον Αυγούστο του 1997 ανάλογης φιλοσοφίας αλυσίδα με την επωνυμία Next. Σήμερα λειτουργούν συνολικά έξι καταστήματα Next και όπως είπε ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της εταιρίας κ. Α. Πουλόπουλος «αν όλα πάνε καλά, από την επόμενη χρονιά θα λειτουργούν και καταστήματα με τη μέθοδο franchising».

Η εταιρία FOOD PLUS, που έλεγχε την αλυσίδα Pizza Hut, αν και έκανε την εμφάνισή της το 1989, άρχισε να γνωρίζει ανάπτυξη από το 1994 κι έπειτα, όταν εξαγοράστηκε από τους επιχειρηματίες κ. Δάκη Ιωάννου και Πέτρο Αλιβιζάτο. Οι φορείς της FOOD PLUS ελέγχουν και την αλυσίδα Kentucky Fried Chicken (KFC) μέσω της θυγατρικής IAMBOS Α.Ε. Σήμερα λειτουργούν 28 καταστήματα (27 Pizza Hut και 1 KFC) και ο τζίρος της το 1997 ανήλθε σε 6,6 δισ. με στόχο να

φθάσει φέτος τα 9 δις. δρχ.
Πέρσι, έκανε την εμφανίση του στην Ελλάδα και το πρώτο εστιατόριο Applebee's υπό τη σκέπη της εταιρείας MILOMEL LIMITED, κύριο μέτοχος της οποίας είναι ΓΕΚΑΤ. Η αλυσίδα HAMBOS έχοντας 27 καταστήματα, αναπροσαρμόζει τη στρατηγική της. Η διοίκηση της δεν διστάσε να κλείσει έναν μικρό αριθμό καταστημάτων που δεν εναρμονίζονταν με την πολιτική της εταιρείας.

«Η αγορά γρήγορης εστια-
σης έχει σημαν-
τικές προοπτικές.
τονίζει ο κ. Δ. Κε-
μίνης από την α-
λυσίδα WENDY'S, προσθέτο-
ντας ότι «η ποιότητα, το δι-

κτύο, η διαφοροποίηση απ-
τον ανταγωνισμό και η ευελ-
ξία κίνησης στο ανταγωνισ-
κό περιβάλλον του κλάδου ε-
ναι οι βασικές προϋποθέσεις
εξέλιξης της οποίας επιχειρη-
ματικής πρωτοβουλίας.
WENDY'S που σήμερα έχει
14 καταστήματα, σχεδιάζει το
δημιουργία εξι καταστημάτων
κάθε χρόνο.

Αν και έρχεται πρώτη ο παγκόσμιο επίθετο, στην Ελλάδα η McDonald's κατέχει τη δεύτερη θέση. Η πορεία της στην ελληνική αγορά ήταν «περιπεριωδής», για και ο ρυθμός ανταγωνισμός της, όπως τελικά αποδείχθηκε. Η Goody's - δεν ήταν εύκολη πρόθεση... Αλλάζοντας άρδην τη στρατηγική της και εκπροσωπούμενη στην Ελλάδα από θυγατρική της εταιρία, η οποία και ελέγχει την συντριπτική πλειοψηφία των καταστημάτων (λίγα είναι franchises) ακολουθεί εδώ και αρκετούς μήνες επιθετική πολιτική προκειμένου να ανακτήσει το χαμένο έδαφος. Μέχρι στιγμής έχει επενδύσει 15 δισ. δρχ. Διαθέτει 38 καταστήματα από 16 πομ ήταν το 1995 και οι πωλήσεις της ανέρχονται σε 8,7 δισ. δρχ., κατά 50% αυτών μόνες σε σχέση με το 1996.

Την πρώτη θέση στον κλα-
δο κρατάει σταθερά η Goody-
ή οποία ήταν η πρώτη που
νοίξε υποσυστακτικά την αγο-
ρά πριν από 24 χρόνια περίπου.
Η προσαρμογή στις γεωσυντι-
κτικές εξελίξεις του Ελληνικού
κλαστικού, η ποιότητα και η κα-
τασκευή, η δομή της, θεωρείται
ότι είναι τρία από τα συστατικά
της επιτυχίας της εταιρείας,
από τα οποία η πρώτη είναι η
Αληθινή αλυσίδα που θα έχει
παρουσία σε χώρα της Ευρώ-
πης.

Ισχυρή η φωνή της ελληνικής Siemens

Φιλόδοξο πενταετές πρόγραμμα και σχέδιο επέκτασης στα Βαλκάνια και την Κύπρο με ορμητήριο την Ελλάδα

πρόκειται για έναν όμιλο ο οποίος έχει να επιδείξει έντονη παρουσία σε οκτώ βασικούς τομείς υψηλής τεχνολογίας (μαζί με 15 υποτομείς) και δραστηριοποιείται σε 130 χώρες, ανά τον κόσμο. Σ' αυτό το πλαίσιο, είναι εύχρηστο ότι η φωνή της ελληνικής θυγατρικής της Siemens όχι μόνο ακούγεται, αλλά είναι και ισχυρή.

Ο Δρ Μιχαήλ Χριστοφοράκος, διευθύνων σύμβουλος και γενικός διευθυντής της Siemens Α.Ε. (στον όμιλο της οποίας περιλαμβάνονται, επίσης, η κατασκευάστρια τηλεπικοινωνιακού υλικού, Siemens Τηλεπιοχηχανική, η κατασκευάστρια ηλεκτρολογικού εξοπλισμού, ΕΒΙΟΠ-ΤΕΜΠΟ, η εταιρία

Ηλαιοφωκικής Siemens Nixdorf, η κατασκευαστρια λαμπτήρων OSRAM και η κατασκευαστρια καλωδίων οπτικών ινών, Ηλεκταλωδία), μίλησε πριν από λίγες ημέρες στην «Κ» για την έως τώρα πορεία, αλλά και τους αναπτυξιακούς στόχους του ομίλου στη χώρα μας. Τα αποτελέσματά, που δόθηκαν πρόσφατα στη δημοσιότητα, έδειξαν για τη Siemens A.E. άρση των φόρων ζημία χρήσεως 905 εκ. δρχ. (αλλά, μετά την αφαίρεση 2,4 δισ. από εξόδα και προβλέψεις οι οποίες απορροούσαν προηγούμενες χρήσεις), για την Ηλεκτρομηχανική θετικό αποτέλεσμα 873,7 εκατ., για την ΕΒΙΟΠ 679,1

εκστ., για την SNI 132,8 εκστ., για την SNI 132,8 εκστ. και την OSRAM 702,5 εκστ. Τα προ φόρων κέρδη φθά-
νουν, για το σύνολο του ομίλου, τα
1,483 δις. ενώ σημαντικά
είναι η συνεισφορά τους
στην ελληνική οικο-
νομία, καθώς οι εξαγωγές
τους ξεπέρασαν συνολικά τα 12.101 δις.

Με στόχο να διατηρήσουν και να επαυξηθούν αυτές τις καλές επιδόσεις οι 1.500 και πλέον εργαζόμενοι του ομίλου συμμετείχαν τον τελευταίο χρόνο, μαζί με συνεργάτες και σημαντικούς πελάτες, στη δημιουργία μιας χρησιμότερης βάσης δεδομένων, πάνω στην οποία θα στηριχθεί η αλλαγή της

εταιρικής κουλτούρας και η χάραξη της νέας στρατηγικής του, για την επόμενη πενταετία. Όπως μας εξήγησε ο Δρ Χριστοφοράκος, ο σεβασμός στην παράδοση δεν αποκλείει τις αλλαγές, ει-
και που πρέπει, αρκεί να γίνονται στο πλαίσιο μιας κοινής πλατφόρμας, πάνω σε κοινές αξίες, που αποτελούν και τον συνδετικό κρίκο για τις Siemens όλου του κόσμου.

Σ' αυτό το πλαίσιο, το 100σέλιδο πενταετές σχέδιο για την Ελλάδα παρουσιάστηκε στα τέλη Οκτωβρίου στο Δ.Σ. της «μητρικής», στη Γερμανία, όπου όχι μόνο εγκρίθηκε μετά πολλών επισημών, αλλά έγινε δεκτή και η πρόταση για επέκταση των δραστηριοτήτων της

ελληνικής Siemens στον βαλκανικό χώρο (Αλβανία, Σκόπια, Βουλγαρία) και την Κύπρο. Η αναβάθμιση αυτή συνοδεύθηκε από ελληνική συμμετοχή στην επιτροπή διατύπωσης αξιών για το μέλλον, στο πρόγραμμα διεύρυνσης του concept Siemens, όπου η χώρα μας εκπροσωπεί όλη την Ευρώπη, και στην ομάδα αναζήτησης των νέων τάσεων για το 2020.

Με δεδομένη την ιδιαίτερη ικανότητά μας σε υπηρεσίες και λογισμικό (από το οποίο ήδη κάναμε εξαγωγές), ο Δρ. Χριστοφοράκος θεωρεί πλέον πιθανή τη δημιουργία κάποιου ευρωπαϊκού ή και παγκόσμιου Competence Centre της Siemens στην Ελλάδα, που θα αυξήσει το κύρος μας και θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας, ενώ η είσοδος σε νέους τομείς και κάποιες σημαντικές οργανωτικές αλλαγές (όπως η δημιουργία τμήματος ολοκληρωμένων συστημάτων), είναι οι κύριοι άξονες της στρατηγικής που θα ακολουθηθεί τα αμέσως επόμενα χρόνια.

ALPHA ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ

ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑ

ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1997

8η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1997)

(Ποσά σε Δραχμές)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

	ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1997			ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1996		
	ΑΣΙΑ ΚΤΗΣΕΩΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΣΙΑ	ΑΣΙΑ ΚΤΗΣΕΩΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΣΙΑ
ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ						
Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως	110.987.721	88.583.867	22.403.854	70.452.457	52.502.795	17.949.662
	<u>110.987.721</u>	<u>88.583.867</u>	<u>22.403.854</u>	<u>70.452.457</u>	<u>52.502.795</u>	<u>17.949.662</u>
ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Ενσώματα ακινητοποιήσεις						
Γηπεδα - Οικόπεδα	88.290.000	—	88.290.000	73.300.000	—	73.300.000
Κτίρια και τεχνικά έργα	320.397.522	43.855.141	276.542.381	220.788.557	30.351.849	190.436.708
Μεταφορικά μέσα	10.350.421	3.208.631	7.141.790	10.350.421	1.966.580	8.383.841
Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός	178.109.047	78.648.890	99.460.157	110.771.223	50.690.935	60.080.288
Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές	17.851.963		17.851.963			
	<u>614.998.953</u>	<u>125.712.662</u>	<u>489.286.291</u>	<u>415.210.201</u>	<u>83.009.364</u>	<u>332.200.837</u>
Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις						
Συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις			119.945.396			37.733.690
Συμμετοχή στο συνεγχετικό κεφάλαιο			146.300.910			185.800.910
Επικουρικό κεφάλαιο εκκαθαρίσεως Χ.Χ.Α.			113.935.706			
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις			2.420.500			1.549.980
			<u>382.602.512</u>			<u>225.084.580</u>
Σύνολο παγίου ενεργητικού			<u>871.888.803</u>			<u>557.285.417</u>
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Απαιτήσεις						
Πελάτες και Χρηματοδότες			10.641.976.773			6.006.229.906
Χρεώστες Διαφοροί			479.658.445			66.077.837
			<u>11.121.635.218</u>			<u>6.072.307.743</u>
Χρεογράφα						
Μετοχές	219.919.521			222.368.063		
Λοιπά χρεογράφα	47.274.787			86.472.412		
Μειών Διαφορές αποτιμήσεως	2.416.870		264.777.438	5.668.150		303.172.325
			<u>264.777.438</u>			<u>303.172.325</u>
Διαθέσιμα						
Ταμείο			3.901.511			9.918.199
Κατάθεσεις όψεως και προθεσμίας			2.135.432.303			702.816.784
			<u>2.139.333.814</u>			<u>712.734.983</u>
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού			<u>13.525.746.470</u>			<u>7.088.215.051</u>
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ						
Εξόδα απομηνών χρήσεων			25.670.326			12.283.620
Εσοδα χρήσεως εισπρακτέα			2.309.584			473.384
			<u>27.979.910</u>			<u>12.757.004</u>
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			<u>14.448.019.037</u>			<u>7.676.207.134</u>
ΛΟΓΑΡΙΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ						
Αλλότρια περιουσιακά στοιχεία			4.276.091.094			960.152.649
Χρεωστικοί λογαριασμοί εγγυησεων						—
και εμπραγμάτων ασφαλειών			6.000.000.000			1.000.000.000
Λοιποί λογαριασμοί ταξέως			437.094.000			437.094.000
			<u>10.713.185.094</u>			<u>1.960.152.649</u>

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

	ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1997	ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1996
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
Κεφάλαιο μετοχικό (100.000 ονομαστικές μετοχές των Δρ.10.000)		
Καταβληθέντα	<u>1.000.000.000</u>	<u>1.000.000.000</u>
Διαφορές αναπροσαρμογής - επιχορηγήσεις επενδύσεων		
Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας συμμετοχών και χρεογράφων	<u>94.400</u>	<u>52.400</u>
Αποθεματικά Κεφάλαια		
Τακτικό αποθεματικό	200.000.000	100.000.000
Εκτακτο αποθεματικό	800.000.000	100.000.000
Αφορολόγητα αποθεματικά		
ειδικών διατάξεων νόμων		
Αφορολόγητα αποθεματικά Α.Ν. 148/67	308.925.339	148.459.929
Αποθεματικά από εσοδα		
φορολογηθέντα κατ' ειδικό τρόπο	143.158.449	32.959.068
Αποθεματικά από απαλλασσόμενα εσοδα	<u>10.855.915</u>	<u>2.824.941</u>
	<u>462.939.703</u>	<u>184.243.938</u>
	<u>1.462.939.703</u>	<u>384.243.938</u>
Αποτελέσματα εις νέον		
Υπολοιπο κερδών χρήσεως εις νέον	<u>54.123.197</u>	<u>3.734.438</u>
	<u>54.123.197</u>	<u>3.734.438</u>
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	<u>2.517.157.300</u>	<u>1.388.030.776</u>
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ		
Λοιπές προβλέψεις	<u>7.588.542</u>	<u>7.588.542</u>
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Προμηθευτές	6.060.709	3.972.243
Τραπεζες λβροχρηματοθεσίων υποχρεώσεων	624.928	6.699.130
Υποχρεώσεις προς πελάτες, χρηματοδότες και χρηματιστήριο	10.224.530.771	5.952.093.949
Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	1.223.246.735	112.241.524
Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	16.591.979	9.645.278
Μερίσματα πληρωτέα	300.000.000	150.000.000
Πιστωτικές διαφοροί	146.858.695	45.522.833
	<u>11.917.913.817</u>	<u>6.280.174.957</u>
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
Εξόδα χρήσεως δεδουλευμένα	<u>5.359.378</u>	<u>412.859</u>
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	<u>14.448.019.037</u>	<u>7.676.207.134</u>
ΛΟΓΑΡΙΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ		
Αλλότρια περιουσιακά στοιχεία	4.276.091.094	960.152.649
Πιστωτικοί λογαριασμοί εγγυησεων και εμπραγμάτων ασφαλειών	6.000.000.000	—
Λοιποί λογαριασμοί ταξέως	437.094.000	1.000.000.000
	<u>10.713.185.094</u>	<u>1.960.152.649</u>

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1997 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1997)

	ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 1997	ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 1996	ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 1997	ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 1996
Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως			2.242.154.959	488.999.094
Κύκλος εργασιών (Παροχή υπηρεσιών)	4.805.737.187	1.362.158.118		
Μειον: Κόστος παροχής υπηρεσιών	2.308.110.953	800.351.010	3.734.438	63.769.272
Μικτά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	2.497.626.234	561.807.108	2.245.889.397	552.768.366
ΠΑΕΙΟΝ: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	3.042.875	1.250.000		
Σύνολο	2.500.669.109	563.057.108	804.070.435	121.068.420
ΜΕΙΟΝ: Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	360.988.215	227.776.201	804.070.435	10.608.712
Μερικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	2.139.680.894	335.280.907	1.411.818.962	131.677.132
ΠΑΕΙΟΝ: Έσοδα χρεογράφων	16.213.523	13.778.230		421.091.234
Κέρδη πωλήσεως συμμετοχών και χρεογράφων	180.332.672	158.990.494		
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	143.058.436	55.772.924		
	339.604.631	228.541.648		
ΜΕΙΟΝ: Προβλέψεις υποτιμήσεως συμμετοχών και χρεογράφων	2.416.870	5.668.150		
Έξοδα συμμετοχών - χρεογράφων	107.756.356	59.606.354		
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	123.983.527	12.849.602		
Όλικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	234.156.753	78.124.106	8.030.974	2.824.941
ΠΑΕΙΟΝ: Έκτακτα και ανόργανα έσοδα	930.801	7.229.493		
Έκτακτα κέρδη	—	500.517		
Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	1.792.875	—		
	2.723.676	7.730.010		
ΜΕΙΟΝ: Έκτακτα και ανόργανα έξοδα	5.175.556	479.900		
Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	521.933	3.949.465		
Όργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη)	5.697.489	4.429.365	110.199.381	16.552.416
ΜΕΙΟΝ: Σύνολο αποβέσεων παγίων στοιχείων	2.242.154.959	488.999.094	9.000.000	4.200.000
Μειον: Οι από αυτές ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος	78.965.276	33.289.344	54.123.197	3.734.438
	78.965.276	33.289.344	1.441.818.962	421.091.234
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Κέρδη) ΧΡΗΣΗΣ				
προ φόρων	2.242.154.959	488.999.094		

Αθήναι, 4 Φεβρουαρίου 1998

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
Α.Δ.Τ. Ε 542327

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Γ. ΣΑΡΡΗΣ
Α.Δ.Τ. Β 402220

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΛΥΤΡΑΣ
Α.Δ.Τ. Π 280020

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ-ΕΛΕΓΚΤΗ

Προς τους κ.κ. Μετόχους της Ανώνυμης Εταιρίας "ΑΛΦΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.

Ελέγχεται τις ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και το σχετικό Προσάρτημα της Ανώνυμης Εταιρείας "ΑΛΦΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕ" της εταιρικής χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 1997. Ο έλεγχος μας, το πλαίσιο του οποίου βάσει και γνώση πλήρους λογιστικού απολογισμού των εργασιών των υποκαταστήματων της εταιρείας, είναι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 του Κ.Ν. 2190/1990 "περί Ανώνυμων Εταιρειών" και τις ελεγκτικές διαδικασίες που κρίνουμε κατάλληλες, βάσει των αρχών και κανόνων ελεγκτικής που ακολουθεί το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών. Τέθηκαν στη διάθεσή μας τα βιβλία και στοιχεία που τήρησε η εταιρία και μας δοθηκαν οι αναγκαίες για τον έλεγχο πληροφορίες και επεξηγήσεις που ζητήσαμε. Δεν τροποποιήθηκε η μέθοδος απογραφής σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Η εταιρία τήρησε πλήρως το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο. Απελευθερώσαμε τη συμφωνία του περιεχομένου της Εκθέσεως Διαχειρίσεως του Διοικητικού Συμβουλίου στην Τεχνική Γενική Συνέλευση των Μετόχων με τις σχετικές Οικονομικές Καταστάσεις. Το Προσάρτημα περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται από την παρ. 1 του άρθρου 43α του κωδ. Ν.2190/1990. Κατά την γνώμη μας, οι ανωτέρω

Οικονομικές Καταστάσεις, οι οποίες προκύπτουν από τα βιβλία και τα στοιχεία της εταιρίας, απεικονίζουν μαζί με το Προσάρτημα την περιουσιακή διάρθρωση και την οικονομική θέση της εταιρίας κατά την 31η Δεκεμβρίου 1997, καθώς και τα αποτελέσματα της χρήσεως που έληξε αυτή την ημερομηνία, βάσει των σχετικών διατάξεων που ισχύουν και λογιστικών αρχών, οι οποίες έχουν γίνει γενικά παραδεκτές και δε διαφέρουν από εκείνες που η εταιρία εφαρμόσει στην προηγούμενη χρήση.

Αθήναι, 9 Φεβρουαρίου 1998
Ο Ορκωτός Λογιστής - Ελεγκτής

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘ. ΒΑΡΒΑΤΣΟΥΛΗΣ
Α.Μ. Σ.Ο.Ε. 102411245
Σ.Ο.Λ. Α.Ε.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΑ
ΤΩΡΑ ΟΛΑ

50%

10 άτοκες δόσεις
& ΧΩΡΙΣ ΟΡΙΟ ΑΓΟΡΩΝ

PRINCE OLIVER

ΕΝΩΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΗ

Οράματα πλανητικής κυριαρχίας

Η Πολυμερής Συμφωνία για τις Επενδύσεις ανησυχεί το Ευρωκοινοβούλιο που ζητεί να μην επικυρωθεί

Αγνωστες παραμένουν οι, ενδεχομένως ανυπολόγιστες, συνέπειες της κυφορούμενης Πολυμερούς Συμφωνίας για τις Επενδύσεις (ΠΣΕ), η οποία από τον Σεπτέμβριο του 1995 βρίσκεται υπό επεξεργασία στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ και αυτές τις ημέρες εισέρχεται στην τελική φάση διαπραγματεύσεώς της.

Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει από την τοποθέτηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τη σχετική έκθεση που εζέπυνσε ο Γερμανός ευρωβουλευτής και μέλος της Ομάδας των Πρασίνων κ. Wolfgang Kreissl Dörfler. Στην έκθεση επιστημονικά με ανησυχία η παντελής απουσία μελέτης για τις επιπτώσεις της ΠΣΕ σε σημαντικούς τομείς όπως είναι η πολιτική απασχόλησης, η πνευματική ιδιοκτησία, η αναπτυξιακή πολιτική και τα περιφερειακά συμφέροντα. «Στην παρούσα της μορφή η συμφωνία αντικατοπτρίζει τα συμφέροντα των πολυεθνικών εταιριών, είναι κομμένη και ραμμένη στα μέτρα τους», τονίζει ο εισηγητής της έκθεσης που προβλέπει ότι η εφαρμογή της ΠΣΕ θα ανατρέψει

όλες τις υφιστάμενες κοινωνικές και περιβαλλοντικές νομοθεσίες παγκοσμίως.

Υποθετώντας την εν λόγω έκθεση, η Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κάλεσε τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης να μην προσυπογράψουν την ΠΣΕ και τα εθνικά κοινοβούλια να μην την επικυρώσουν

μέχρις ότου εκπονηθεί μελέτη, προσιτή στο κοινό, που θα εξετάζει τις επιπτώσεις της στην κοινοτική νομοθεσία και τις κοινωνικές πολιτικές. Μολοντί είναι το πρώτο Κοινοβούλιο στον κόσμο που, εν μέσω σχετικής αποσιώπησης του θέματος, τοποθετήθηκε δημοσίως επί της ΠΣΕ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έρχεται να ενώσει τη φωνή του με εκπροσώπους του πολιτικού και πνευματικού κόσμου στην Ε.Ε. και διεθνώς που σπεύδουν να κρούσουν τον κώδωνα του κινδύνου ενόπλιου του ενδεχομένου εγκαθίδρυσης ενός νέου καθεστώτος παντοδυναμίας του πολυεθνικού κεφαλαίου. Σε πρόσφατο άρθρο στο «ΒΗΜΑ», ο καθηγητής Κωνσταντίνος Τσουκαλάς χαρακτηρίζει

την ΠΣΕ «ένα Πλανητικό Σύνταγμα» που καταργεί την ουσία της λαϊκής κυριαρχίας, αφού θέτει τις εθνικές κυβερνήσεις σε μια θέση εντολόχου και υποτέλειας απέναντι στο «διεθνές επενδυτικό κεφάλαιο». Ανάλογα ανησυχητικές επισημάνσεις κάνει δημοσίευμα

της γαλλικής εφημερίδας «Le Monde Diplomatique», που προσφάτως αναδημοσιεύθηκε στην

«Ελευθεροτυπία» υπό τον χαρακτηριστικό τίτλο «Το Νέο Μανιφέστο του Παγκόσμιου Καπιταλισμού». Το θέμα έθεσε, άλλωστε, στο ελληνικό Κοινοβούλιο ο βουλευτής του ΣΥΝ κ. Ιωάννης Δραγασάκης με ερώτησή του προς τον υπουργό Εθνικής Οικονομίας.

Το περιεχόμενο της ΠΣΕ είναι ουσιαστικά η δημιουργία ενός παγκόσμιου καταστατικού χάρτη που θα εξασφαλίσει την πλήρη απελευθέρωση των ξένων επενδύσεων και θα τις προστατεύει από οποιοσδήποτε κρατικές παρεμβάσεις.

Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι όσα κράτη υποθέτουν τη συμφωνία δεν θα έχουν το δικαίωμα να επιβάλλουν ό-

ρους ή περιορισμούς στις τοποθετήσεις των επενδυτικών κεφαλαίων απ' όπου και αν προέρχονται, ενώ θα υποχρεούνται να αποζημιώνουν τους επενδυτές για οποιαδήποτε ζημία υποστούν εάν αυτή μπορεί να αποδοθεί σε ευθύνη των κυβερνήσεων.

Παράλληλα, προβλέπει ότι οι ξένες επενδύσεις θα τυγχάνουν της ίδιας μεταχείρισης με τις εθνικές και επιβάλλει γενίκευση του «μάλλον ευνοούμενου καθεστώτος»: αν, δηλαδή, μια χώρα παραχωρήσει ευνοϊκό καθεστώς σε μια ξένη επένδυση, θα υποχρεούται να κάνει το ίδιο και για όλες τις ξένες επενδύσεις που θα ακολουθήσουν.

Όπως επισήμανε ο βουλευτής του ΣΥΝ κ. Δραγασάκης, αυτό συνεπάγεται ότι από τη στιγμή εφαρμογής της ΠΣΑ θα γενικευθούν οποιαδήποτε πρόνοια ή ειδικά φορολογικά καθεστώτα έχουν παραχωρηθεί και θα εκλείψει οποιαδήποτε δυνατότητα ενός κράτους να ενισχύσει την εγχώρια βιομηχανία.

Το σημείο αιχμής της συμφωνίας, όμως, που σχετίζεται άμεσα με τις καταγγελίες περί κατάλυσης της λαϊκής κυριαρχίας αφορά τη χρονική διάρκεια

ισχύος της ΠΣΕ που συζητείται να καθορισθεί στα 20 χρόνια. Κάι τέτοιο, επισημαίνει ο κ. Δραγασάκης, συνεπάγεται αυτόματα δέσμευση όσων κυβερνήσεων ακολουθήσουν μετά την υπογραφή της συμφωνίας η οποία θα ισχύει ανεξάρτητα από την πολιτική συγκυρία. Από πλευράς Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι διατάξεις αυτές κρήκναι υπερβολικές και διαπιστώθηκε έλλειψη ισορροπίας, δεδομένου ότι η συμφωνία εγγυάται τα δικαιώματα των επενδυτών χωρίς ανάλογη διασφάλιση των εθνικών πολιτικών και των δικαιωμάτων των πολιτών.

Το Κοινοβούλιο καλεί τις κυβερνήσεις να διασφαλίσουν ότι δεν θα υποχρεούνται στην καταβολή αποζημιώσεων οφειλόμενων στην υποθήκευση μέτρων στον τομέα του περιβάλλοντος, της εργασίας, της υγείας και της ασφαλείας και ζητεί τη θέσπιση ισορροπιο συστήματος νομικής προστασίας, που θα επιτρέπει στον επενδυτή να επιβάλλει τα δικαιώματά του και στη συμβαλλόμενη χώρα να διασφαλίσει την τήρηση της περιβαλλοντικής και κοινωνικής νομοθεσίας της.

Εκπρόσωποι του πολιτικού και πνευματικού κόσμου μιλούν για το ενδεχόμενο εγκαθίδρυσης ενός καθεστώτος παντοδυναμίας του πολυεθνικού κεφαλαίου.

Η ΕΥΡΩΠΗ ΣΕ ΚΙΝΗΣΗ

Αχίλλειος πτέρνα η απασχόληση

Το τοπίο διαρκώς ξεκαθαρίζει γύρω από το ευρώ και όπως φαίνεται, οι χώρες μέλη θα ζήσουν την 2α προς 3η Μαΐου την ιστορική στιγμή της ίδρυσης του Κοινού Νομισματός, εξαιρουμένων φυσικά των «μη βουλομένων», όπως είναι η Βρετανία, η Σουηδία και η Δανία, και των «μη δυναμένων», όπως είναι η Ελλάδα. Παρ' όλα αυτά, θα πρόκειται για τη «μεγάλη» και όχι τη «μικρή» Νομισματική Ένωση -αφού θα περιλάβει τα υπόλοιπα μέλη του «Κλαμπ Med», αλλά και τη μεγαλύτερη στην παγκόσμια οικονομική ιστορία.

Όλα αυτά προκαλούν έναν αυξανόμενο ενθουσιασμό σε επιχειρηματικούς κύκλους των χωρών της Ε.Ε. και ιδίως σ' αυτούς που ασχολούνται με τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Ωστόσο, μερικές ρολές εφθρόμβες πριν από τις οριστικές αποφάσεις για το ευρώ, τα ίδια αίσθημα δεν τρέφει μεγάλη μερίδα των απλών πολιτών -όπως δείχνουν οι διαρκείς δημοσκοπήσεις- κυρίως στις «βόρειες χώρες». Οι δε αναλυτές που προσπαθούν να εξηγήσουν το φαινόμενο, μιλάνε κατ' αρχήν για το φόβο που έχουν οι πολίτες των ευρωπαϊκών χωρών μελών της Ε.Ε. να δουν να αντικαθίσταται το «σίγουρο» εθνικό τους νόμισμα με το «άγνωστο» ευρώ» αναφέρονται όμως και στην αμφιβολία που υπάρχει στον μέσο άνθρωπο για το αν όλα αυτά πρόκειται να βελτιώσουν τα καθημερινά του προβλήματα, με κυριότερο, βεβαίως, εκείνο της ανεργίας.

Και πράγματι, με τη μέση κοινοτική ανεργία να παραμένει σταθερά άνω του 11% και ενώ έχουν περάσει εννέα μήνες από τη σύνοδο κορυφής του Αμστερνταμ και τέσσερις από εκείνη του Λουξεμβούργου -όπου υπήρξαν συγκεκριμένες δεσμεύσεις των χωρών μελών για μια νέα πολιτική απασχόλησης- σχεδόν τίποτε δεν έχει γίνει προς αυτή την κατεύθυνση.

Όλες οι μεγάλες συζητήσεις των εταίρων εξακολουθούν να αφορούν τη σταθερότητα τιμών και επιτοκίων, ενώ η δρομολογούμενη Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προορίζεται μόνο για το ρόλο αυτό. Κι ακόμη περισσότερη, η επικρατούσα «οικονομική/νομισματική» ορθοδοξία εξακολουθεί να αποκλείει κάθε σύνδεση της ΟΝΕ με μια πιο ενεργητική και συντονισμένη πολιτική για την απασχόληση (αν εξαιρεθούν ορισμένες δευτερευούσιες σπασιαές δράσεις που έχει αναλάβει η ΕΤΕπ). Αλλωστε, οι περισσότερες χώρες της Ε.Ε. επισημώς εξακολουθούν να θεωρούν πως η αντιμετώπιση της ανεργίας παραμένει στη σφαίρα της εθνικής τους πολιτικής και πως αυτό το πρόβλημα δεν σχετίζεται με την πορεία προς το ευρώ. Οι εκπρόσωποι τους, βεβαίως, αδυνατούν να εξηγήσουν γιατί ευρωπαϊκές χώρες που δεν προετοιμάζονται γι' αυτή την διαδικασία -όπως π.χ. η Νορβηγία, η Ελβετία και η Βρετανία- έχουν υποβιβάσει από τον μέσο κοινοτικό όρο ανεργία (για να μη συγκριθούν τα ανάλογα ποσοστά μη ευρωπαϊκών χωρών, όπως είναι οι ΗΠΑ και η Ιαπωνία).

Εν κατακλείδι, τίποτε για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση της Ε.Ε. δεν θα μπορεί να θεωρηθεί ότι τελειώσε, εφόσον δεν βρεθεί μια νέα ισορροπία μεταξύ της -απαραίτητης- σταθερότητας των τιμών και της ανάπτυξης, δηλαδή της αύξησης των ιδιωτικών και δημοσίων επενδύσεων. Και η ελπίδα είναι ότι η περιφέρη Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα αναζητήσει μια τέτοια ισορροπία μετά την πρώτη κρίσιμη περίοδο από τη λειτουργία της.

Σε αντίθεση περίπτωση, η Ε.Ε. θα εξαγάγει στην υπόλοιπη υψηλό ένα «ισχυρό ευρώ» έχοντας όμως χάσει το καλύτερο «εξαγωγικό προϊόν» της δηλαδή, το μοναδικό διεθνώς πολιτικοοικονομικό σύστημα της, που συνδυάζει ελεύθερη αγορά, κοινωνική δικαιοσύνη και δημοκρατία.

Ανησυχίες από την κατάργηση των αφορολόγητων πωλήσεων

Πλήγμα για αεροδρόμια, αεροπορικές εταιρίες και εργαζομένους

Τα ταξίδια στην Ευρώπη θα χάσουν μία από τις πιο ευχάριστες και συμφέρουσες πλευρές τους: τις αγορές στα Duty-Free. Ο αρμόδιος επιτρόπος για θέματα Εσωτερικής Αγοράς Μάριο Μόντι ξεκαθάρισε αυτήν την εβδομάδα ότι δεν πρόκειται να υποκύψει στις πιέσεις των θιγομένων συμφερόντων και ότι οι πωλήσεις αφορολόγητων ειδών στα ταξίδια εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα καταργηθούν από την 1η Ιουλίου 1999.

Οι πωλήσεις των duty-free στα κράτη-μέλη φθάνουν σήμερα τα 16,2 τρις. δραχμές (5,4 δισ. ECU). Η Κομισιόν θεωρεί ότι τα έσοδα από αυτές αποτελούν ουσιαστικά επιδοτήσεις ύψους 2 δισ. ECU ετησίως, που δεν συμβαδίζουν με τη λειτουργία της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς.

Οι ποικίλες αντιδράσεις και προειδοποιήσεις δεν κατόρθωσαν να πείσουν την Κομισιόν. Η Διεθνής Συνομοσπονδία Αφορολόγητων Πωλήσεων (IDFC) υπολογίζει σε 5 δισ. δολάρια τις απώλειες από τα έσοδα των καταστημάτων αφορολόγητων ειδών, που ανέρχονται σε 7 δισ. δολάρια ετησίως.

Έρευνα που διενεργήθηκε για λογαριασμό του Διεθνούς Συμβουλίου Αεροπορικών Πωλήσεων (IDFC) υπολογίζει σε 5 δισ. δολάρια τις απώλειες από τα έσοδα των καταστημάτων αφορολόγητων ειδών, που ανέρχονται σε 7 δισ. δολάρια ετησίως. Έρευνα που διενεργήθηκε για λογαριασμό του Διεθνούς Συμβουλίου Αεροπορικών Πωλήσεων (IDFC) υπολογίζει σε 5 δισ. δολάρια τις απώλειες από τα έσοδα των καταστημάτων αφορολόγητων ειδών, που ανέρχονται σε 7 δισ. δολάρια ετησίως.

Η IDFC εκτιμά ότι εξαιτίας της κατάργησης

των ενδοκοινοτικών αφορολόγητων πωλήσεων τα αεροδρόμια θα υποστούν απώλειες κατά 30% έως 60% κυρίως από τις εταιρίες τσάρτερ, αλλά και από άλλες αεροπορικές εταιρίες. Η αύξηση θα προκύψει από το γεγονός ότι τα αεροδρόμια, που θα στερηθούν σημαντικό μέρος των εσόδων τους από πωλήσεις αφορολόγητων ειδών, θα αυξήσουν τα τέλη απογείωσης και προσγείωσης που εισπράττουν από τους αερομεταφορείς, με αποτέλεσμα εκείνοι να μεταφέρουν μοιραία το κόστος στο επιβατικό κοινό.

Πλήγμα αναμένεται ότι θα υποστούν και οι επενδύσεις σε αεροδρόμια. Το Διεθνές Συμβούλιο Αεροδρομίων, που εκπροσωπεί 510 διεθνή αεροδρόμια σε 160 χώρες, αναφέρει σε έκθεσή του ότι η απώλεια των εσόδων από τις αφορολόγητες πωλήσεις θα αποθαρρύνει τους επιδοξους επενδυτές και θα υπαγορεύσει τη μεγαλύτερη ανάμειξη των εθνικών κυβερνήσεων σε μια εποχή κατά την οποία προχωρούν -έτσι και διατακτικά- οι ιδιωτικοποιήσεις των φορέων διαχείρισης των ευρωπαϊκών αεροδρομίων. Οι εθνικές κυβερνήσεις δεν θα μπορούν πλέον να καλύψουν τις σημαντικές ανάγκες των αεροδρομίων για επενδύσεις σε καιρούς τομείς, όπως το handling, η προστασία των περιβάλλοντος και τα μέσα ασφαλείας.

Η επικείμενη κατάργηση των αφορολόγητων πωλήσεων στους επιβάτες των ενδοκοινοτικών μετακινήσεων, η οποία σύμφωνα με σχετική έρευνα καλύπτει στην Ελλάδα περίπου το 63% των σημερινών πωλήσεων των Καταστημάτων Αφορολόγητων Ειδών, ήταν η βασική αιτία για την επιφυλακτικότητα που έδειξε το επενδυτικό

Στη γειτνίαση της Ελλάδας με τρίτες χώρες εκτός Ε.Ε. επενδύουν τα ελληνικά ΚΑΕ τις προσδοκίες τους για επιβίωση μετά την κατάργηση των ενδοκοινοτικών αφορολόγητων πωλήσεων.

κοινό για τη μετοχοποίηση των ΚΑΕ. Η έκθεση, συνολικού ύψους 24 περίπου δισ. δρχ., σύμφωνα με πληροφορίες δεν καλύφθηκε, ενώ δεν υπήρξε από τους αναδόχους ή από την εταιρία επίσημη ανακοίνωση για το ποσοστό κάλυψης.

Την ανησυχία της IDFC δεν συμμερίζεται ο διευθυντής σύμβουλος των ΚΑΕ Κωνστ. Τζιγιέρης, ο οποίος δηλώνει: «Δεν ανησυχούμε ιδιαίτερα για την κατάργηση των ενδοκοινοτικών αφορολόγητων πωλήσεων. Θα ευχόμασταν, βεβαίως, να συνεχιστεί η δραστηριότητα αυτή, ωστόσο προγραμματίζουμε τις κινήσεις μας με δεδομένο ότι θα αλλάξει το καθεστώς. Θεωρούμε ότι το "πλήγμα" θα είναι μικρότερο για μας επειδή γειτνιάζουμε με τρίτες χώρες».

Η εταιρία προγραμματίζει τη λειτουργία νέων καταστημάτων, 5 φέτος και 8 το επόμενο έτος, τον αισθητικό και λειτουργικό εκσυγχρονισμό των καταστημάτων που λειτουργούν και την επέκταση των δραστηριοτήτων της σε χονδρικές πω-

λήσεις. Επίσης, στα σημεία που θα καταργηθούν οι αφορολόγητες πωλήσεις θα αντικατασταθούν με πωλήσεις φορολογημένων ειδών, ενώ κίνητρο για περαιτέρω αγορές από τους ταξιδιώτες εκτιμάται ότι θα αποτελέσει η επιστροφή του ΦΠΑ σε δραχμές στους πολίτες τρίτων χωρών.

Σύμφωνα με έρευνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης Καταναλωτών (BEUC), το Duty-Free του αεροδρομίου του Ελληνικού είναι ένα από τα φθηνότερα στην Ευρώπη σε τιγάρα, οινόπνευματώδη και αρώματα. Συγκεκριμένα, τις καλύτερες τιμές στα οινόπνευματώδη προσφέρουν τα αεροδρόμια της Αθήνας, του Μιλάνου και της Μαδρίτης, ενώ τις χειρότερες του Λονδίνου και της Φρανκφούρτης. Τα φθηνότερα τιγάρια πωλούνται στα αεροδρόμια της Αθήνας, της Λισαβώνας και της Μαδρίτης, ενώ τα ακριβέστερα στο Λονδίνο και τη Φρανκφούρτη. Επίσης, η Αθήνα, το Δουβλίνο και το Μιλάνο προσφέρουν τις χαμηλότερες τιμές σε αρώματα.

ΕΥΡΩ – ΦΟΡΟΥΜ

Τα διδύματα μιας... ΟΝΕ από το παρελθόν

Η Σοφία Λαζαρέτου μιλάει για τη «Λατινική Νομισματική Ένωση» του 1867 και τις απόπειρες της δραχμής να ενταχθεί

Η Νομισματική Ένωση της Ε.Ε. δεν είναι το μοναδικό ανάλογο εγχείρημα στην παγκόσμια οικονομική ιστορία. Αρκετά παρόμοια υπόθεση ήταν και η λεγόμενη «Λατινική Νομισματική Ένωση», στην οποία μετείχαν ως επί το πλείστον οι «λατινικές χώρες» της Ευρώπης (Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Ελβετία), καθώς και ορισμένες άλλες, όπως η Ελλάδα και η Πολωνία. Είναι χαρακτηριστικές ορισμένες ομοιότητες εκείνης της περιόδου με τη σημερινή, όπως είναι εντυπωσιακές οι αναλογίες μεταξύ της τότε και της τώρα ελληνικής οικονομίας και των προσπαθειών που κατέβαλε και καταβάλλει για τη συμμετοχή της σ' ένα σταθερό νομισματικό σύστημα. Στο σημερινό Ευρω-φόρουμ ξαναθυμόμαστε την ιστορία της ΑΝΕ και των τότε περιπετειών της δραχμής, συζητώντας με την κ. Σοφία Λαζαρέτου, ειδική σε θέματα νομισματικής και τραπεζικής ιστορίας και συγγραφέα του βιβλίου «Η Δραχμή» (από κοινού με τον Γιώργο Αλογοσκούφη, Αθηναϊκή Εκδ. ΕΠΕ).

— Για ποιο σκοπό ιδρύθηκε η Λατινική Νομισματική Ένωση (ΑΝΕ) από ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες στο δεύτερο μισό του περασμένου αιώνα;

— Οι μεγάλες ανακαλύψεις χρυσού κατά τις δεκαετίες του 1850 και του 1860 μείωσαν την τιμή αγοράς του χρυσού σε σχέση με τον άργυρο, προκαλώντας εισροή χρυσού και εκροή αργύρου σε πολλές χώρες. Τα αργυρά νομίσματα άρχισαν τότε να σπαρίζουν, επιφέροντας μεγάλες δυσχέρειες στις συναλλαγές. Η εσωτερική τους αξία, δηλαδή η τιμή των περιεχομένων αργύρου, υπερβαίνει την ονομαστική τους αξία κι έτσι τα έλιωναν για να πουληθούν ως μέταλλο. Η Γαλλία, το Βέλγιο, η Ελβετία και η Ιταλία αποφάσισαν να συνεργαστούν για τη διατήρηση του κοινού νομισματικού τους

συστήματος, του διμεταλλισμού. Με τη συμφωνία ίδρυσης της ΑΝΕ τον Δεκέμβριο του 1865 στο Παρίσι, το χρυσό γαλλικό φράγκο αποτέλεσε την κοινή νομισματική μονάδα, η δε αναλογία τιμής αργύρου/χρυσού προοριζόταν σε 15,5/1. Καθώς δε το γαλλικό φράγκο χρησίμευε ως νομισματική άγκυρα του συστήματος, η Τράπεζα της Γαλλίας ρύθμιζε τις ανταλλαγές, ενώ οι υπόλοιπες κεντρικές τράπεζες διατηρούσαν αποθέματα σε φράγκα.

— Πότε επεδίωξε η Ελλάδα να ενταχθεί στην ΑΝΕ και πότε το κατόρθωσε;

— Η ανάγκη αναμόρφωσης του ελληνικού νομισματικού συστήματος κατέστη επιτακτική μετά την εγκατάλειψη από την Ισπανία του νομισματικού συστήματός της δισητλού στα μέσα του 1860 και τη σωρεία φαρμένων ξένων νομισμάτων που κυκλοφορούσαν στην ελληνική χρηματαγορά. Η Δραχμή του Οθωνα -όπως και ο Φοίνικας του Καποδιστρια- βασιζόταν στο δισητλό, ένα κατ' εξοχήν εμπορικό αργυρό νόμισμα με εύκολη παραχάραξη.

Την εποχή αυτή, όλες οι διεθνείς συναλλαγές γίνονταν σε νόμισμα ευθέως μετατρέψιμο σε χρυσό ή ασήμι κι έτσι η Ελλάδα έπρεπε να υποθέσει το ισχύον κάθε φορά διεθνές νομισματικό σύστημα. Το τέλος της δραχμής του Οθωνα συμπίπτει με την ενθρόνιση του Γεωργίου του Α'. Το 1867 η Ελλάδα υπογράφει τη συμφωνία της ΑΝΕ, αποδεχόμενη την αρχή του διμεταλλισμού και την ταύση της χρυσής δραχμής με το χρυσό γαλλικό φράγκο. Την υποθέτηση, όμως, μόλις τον Νοέμβριο του 1882 και για μικρό χρονικό διάστημα.

— Τι ρόλο έπαιξαν όλη αυτή την εποχή τα ελληνικά χρεώγραφα

Σοφία Λαζαρέτου: Υπάρχουν πολλές ομοιότητες ανάμεσα στη Λατινική Νομισματική Ένωση και την ΟΝΕ, αλλά κεφαλαιώδης διαφορά τους είναι στόχοι πολιτικής ενοποίησης της Ε.Ε.

που υπήρχαν σε ποσότητες του εξωτερικού, μια και ορισμένα δεδομένα μοιάζουν με τα σημερινά;

— Σε όλο το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα, οι ελληνικές κυβερνήσεις που είχαν ανάγκη από ξένα κεφάλαια κατέβαλαν αξιοπιστικές προσπάθειες δημοσιονομικής προσαρμογής και νομισματικής συστολής, με στόχο τη βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητάς της χώρας στις κεφαλαιαγορές του Λονδίνου και του Παρισιού.

— Την άλλη, οι ξένοι πιστωτές ήταν

διατεθειμένοι να δανείσουν την Ελλάδα μόνο στην περίπτωση που υπήρχαν δεσμεύσεις ότι η δραχμή θα συμμετείχε στο ισχύον κάθε φορά διεθνές νομισματικό σύστημα. Κι αυτό διότι έτσι παρέχονταν τα εγγύηνα ότι θα γίνει τελικά η πληρωμή του χρυσού σε νόμισμα ευθέως μετατρέψιμο σε πολύτιμο μέταλλο στην αρχική ιστορία, μειώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τον συναλλαγματικό και πιστωτικό κίνδυνο.

Περιπτώσεις που η λήψη ξένων δανείων συνοδεύτηκε από προσπάθειες ένταξης σ' ένα σύστημα σταθερών ισοτιμιών ήταν πρώτον, η εισαγωγή ομολογίων του ελληνικού Δημοσίου στο χρηματιστήριο του Λονδίνου μετά τον συμβιβασμό του εξωτερικού χρέους το 1879, και δεύτερον, η προσπάθεια ανάκτησης της αξιοπιστίας του ελληνικού κράτους στις διεθνείς αγορές μετά την πτώχευση του 1893, με την αποδοχή από την Ελλάδα της παρουσίας της Διεθνούς Επιτροπής Οικονομικού Ελέγχου.

— Ποιες είναι οι ομοιότητες και διαφορές μεταξύ της τότε προσπάθειας της δραχμής να ενταχθεί στη ΑΝΕ και στον Διεθνή Κανόνα Χρυσού και του σύγχρονου εγχειρήματος για την είσοδο της Ελλάδας στη Νομισματική Ένωση και το ευρώ;

— Οι περιπέτειες της δραχμής στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα έχουν χαρακτηριστικές ομοιότητες με το σήμερα τόσο στις επιδόσεις της οικονομίας όσο και στον προανατολισμό της οικονομικής πολιτικής. Πρώτον, η βασική αδυναμία της Ελλάδας να παραμείνει στο «κλαμπ νομισματικής σταθερότητας» των ευρωπαϊκών χωρών φαίνεται κατά πολύ στις υψηλές αμυντικές δαπάνες και εκείνης της εποχής.

Η προετοιμασία για την ένταξη της δραχμής στην ΑΝΕ και τον κανόνα χρυσού διε-

κόπητο από τους συνεχείς στρατιωτικούς και ναυτικούς εξοπλισμούς λόγω της επανάστασης της Κρήτης το 1868, του Ρωσοτουρκικού Πολέμου το 1877-78 και των απειλών πολέμου το 1885, που προκάλεσαν σημαντικές δημοσιονομικές διαταραχές και οδήγησαν σε συνεχείς εκδόσεις χαρτονομισμάτων.

Δεύτερον, οι κυβερνήσεις της εποχής κατέβαλαν αξιοπιστες προσπάθειες για τη μετατρέψιμότητα της δραχμής σε πολύτιμο μέταλλο, κατανοώντας ότι η σύνδεση με τα ισχυρά νομίσματα των πιστοποιημένων χωρών βελτιώνει τον τρόπο πρόσβασης στις διεθνείς κεφαλαιαγορές.

Τρίτον, ο εκτεταμένος εξωτερικός δανεισμός για την κάλυψη ταμειακών αναγκών, οι αποτυχημένες προσπάθειες για την εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών, καθώς και η αργή εξέλιξη διαδρωτικών αλλαγών είχαν ως αποτέλεσμα την υπερχρέωση της ελληνικής οικονομίας και την εμφάνιση πτώσεων στο νόμισμα.

Τέτατον, οι δημοσιονομικές διαταραχές σε συνδυασμό με τις αδυναμίες του φοροεσπρακτικού μηχανισμού στέρησαν και τότε τη χώρα από σημαντικούς πόρους για τη δημιουργία υποδομών που θατόναναν την οικονομική δραστηριότητα.

Βασική, πάντως, διαφορά των δύο εγχειρημάτων είναι ότι η ΟΝΕ -σε αντίθεση με την ΑΝΕ- αποσκοπεί επιπλέον στην πολιτική ενοποίηση των χωρών της Ευρώπης. Ετσι, η τυχόν μη συμμετοχή της Ελλάδας στην τελική της φάση ενέχει τον επιρροσθετο κίνδυνο της απώλειας πολιτικών πλεονεκτημάτων.

— Πότε και για ποιους λόγους διαλύθηκε η ΑΝΕ;

— Η έναρξη του Γαλλο-Πρωσικού Πολέμου το 1870-71 σηματοδότησε το τέλος του διμεταλλισμού. Η Γαλλία έχασε τον πόλεμο

και η Γερμανία με την τεράστια πολεμική αποζημίωση που έλαβε χρηματοδότησε την μετάβασή της από τον κανόνα αργύρου στον κανόνα χρυσού.

Η προσφορά αργύρου στην διεθνή αγορά αυξήθηκε σημαντικά λόγω των πωλήσεων της Γερμανίας αλλά και ανακαλύψεων νέων κοιτασμάτων. Αποτέλεσμα ήταν η απότομη υποτίμηση του αργύρου σε σχέση με τον χρυσό και η έξαρση του πληθωρισμού στις χώρες που είχαν τον κανόνα αργύρου. Το 1877, οι χώρες ΑΝΕ αντέδρασαν με την αναστολή της εξαγρύψωσης των τραπεζογραμμάτων σε άργυρο, συνδέοντας τα νομίσματά τους με το χρυσό.

— Ποιες είναι οι διαφορές της ΑΝΕ με την ΟΝΕ;

— Η ΑΝΕ δημιουργήθηκε για τους ίδιους λόγους που συγκροτήθηκε το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα το 1979, δηλαδή την παροχή σταθερότητας και την μείωση των διακυμάνσεων (στον προηγούμενο αιώνα μεταξύ των τιμών αργύρου/χρυσού). Υπάρχουν ωστόσο και σημαντικές διαφορές. Πρώτον, η ΟΝΕ υποτίθεται ότι θα εξελιχθεί σε «κρίστη νομισματική περιοχή», ενώ η ΑΝΕ ήταν απλώς ένα νομισματικό σύστημα που επέβαλε σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Δεύτερον, η ΑΝΕ δεν αποτέλεσε ποτέ πρόβλημα μιας πολιτικής ένωσης. Τρίτον η συμμετοχή στην ΑΝΕ απαιτούσε με σημαντική νομισματική πειθαρχία, αλλά αυτή δεν επιχερήθηκε να εξασφαλιστεί μέσω ενός θεσμικού πλαισίου που να επιβάλλει αυστηρά κριτήρια στην δημοσιονομική διαχείριση των υποψηφίων (Συνθήκη Μάαστριχτ/Σύμφωνο Σταθερότητας).

Η συνέχεια της έρευνας για το ευρώ, που έχει ξεκινήσει η «Κ» και επιμελείται ο Κώστας Κένκας, θα δημοσιευθεί κανονικά στο επόμενο φύλλο της Κυριακής 23 Μαρτίου.